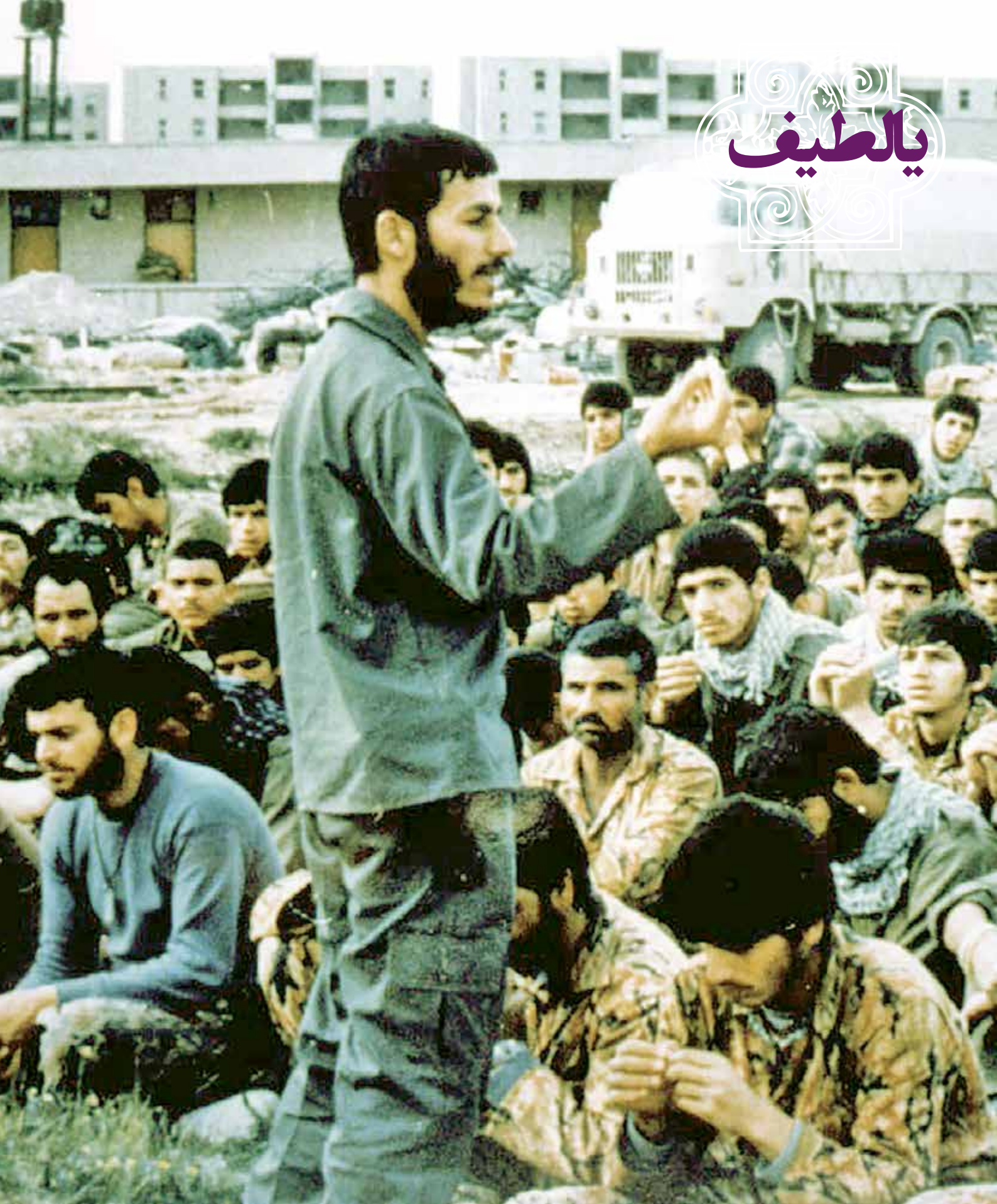
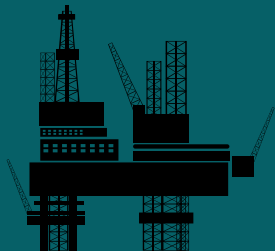
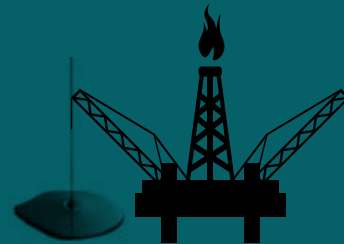

يا لطيف

بازار شکر شیرین در قفقاز

بازار زرد و سفید پرچم ایران

بازار خرد و کلان، ظرفیت خرید کربن

تأمین صورتی تا عمر شل و طبعیت

۱۲

اینجا میدان اراده‌هاست

گزارش «مشعل» از آمادگی مقدماتی شرکت پلیمر کرمانشاه برای حضور در سومین المپیاد تخصصی - عملیاتی آتش نشانان وزارت نفت

مدیر عامل شرکت نفت خزر:

اکتشاف، تولید و توسعه در خزر
حال بررسی است

مدیر عامل شرکت نفت خزر گفت: مقوله اکتشاف، تولید و توسعه در خزر از زوایای مختلف در حال بررسی است و با نظر مساعد وزیر نفت، مذاکره با شرکت‌های بین‌المللی به منظور جذب سرمایه‌گذاران خارجی به‌طور جدی در دستور کار است. محسن دلاویز روز سه‌شنبه (۲۱ شهریورماه) در آیین تودیع و معارفه رؤسای پیشین و کنونی هیئت مدیره شرکت نفت خزر با بیان این مطلب افزود: بررسی راهکارهای مختلف جذب سرمایه خارجی و استفاده از انواع روش‌های قراردادی به منظور انجام فعالیت‌های اکتشافی، تولیدی و توسعه‌ای در خزر با توجه به ویژگی‌ها و پیچیدگی‌های خاص این بخش در دستور کار است...

۱۰

پارس جنوبی ول کن صدر جدول نیست

تیم فوتبال پارس جنوبی جم در ادامه موفقیت‌های پی در پی خود در لیگ برتر فوتبال ایران، در یک دیدار تماشایی که حاکم مطلق توپ وزمین بود، موفق شد استقلال تهران را شکست دهد. تیم فوتبال پارس جنوبی جم از هفته ششم لیگ برتر فوتبال باشگاه‌های ایران در جو و ورزشگاه تختی این شهر در حضور بیش از ۲۰ هزار هوادار مشتاق و پرشور، میزبان تیم فوتبال استقلال تهران بود که موفق شد در دیداری زیبا که ۹۰ دقیقه حاکم مطلق توپ و میدان بود...

۴۵

۲۶

سایه جنگ در پالایشگاه اصفهان

در طول ۸ سال دوران دفاع مقدس و با وجود حملات پی در پی دشمن، با انجام صدها پروژه خرد و کلان، ظرفیت عملیاتی این پالایشگاه تا مرز ۹۰ درصد افزون بر ظرفیت طراحی افزایش یافته و برگ زرین توان پالایشی بیش از ۳۷۰ هزار بشکه در روز به تاریخ پر افتخار این پالایشگاه و صنعت نفت ایران افزوده شد. به عبارت دیگر، تأمین منابع انرژی مورد نیاز جبهه‌های حق علیه باطل در طول جنگ تحمیلی از یک سو و نگاهی به آینده پر شور و تحرک جامعه از سوی دیگر، اساس تغییرات و تحولاتی بوده است که به دنبال آن پالایشگاه اصفهان موفق به افزایش ظرفیت پالایشی خود تا مرز ۳۷۰ هزار بشکه در روز شده و در پی آن توانسته است جایگاه ویژه‌ای را در میان پالایشگاه‌های کشور به خود اختصاص دهد...

شناسنامه

نشریه کارکنان صنعت نفت ایران

شماره ۸۴۷، اول مهر ۱۳۹۶
۲۰۱۷ - ۲۳ sep ۲۰۱۷، ۲ محرم ۱۴۳۹

مدیر مسئول:
کسری نوری

جانشین مدیر مسئول:
ابوالحسن درویشی

سردبیر:
مسعود رفیعی طالقانی

دبیر تحریریه: علی بهرامی
همکاران تحریریه: اکرم برنجی، آرش
جعفری، راحله خالقی، سمیه راهیما
محمد رفیعی، آرزو عطایی
مرجان طباطبایی، مهدی مهرابی
سعید محمدیگی

آلتیه و فنی

صفحه آرا: حسین گلیایگانی، بهاره افتخاری
عکس: سید مصطفی حسینی، سید حسن
حسینی، رضا رستمی، مجتبی محمدقلی
نرگس مختار
ویراستاری: زهرا شهبازی، مرضیه بیگی فرانی
حروفچین: رقیه مصطفوی
همه‌نگی و ارتباطات: مریم دهلوی

وزیر نفت خبر داد:

**حمایت وزارت نفت از تدوین
۳ هزار پایان نامه تحصیلی**

مدیر عامل شرکت ملی گاز:

**ایجاد سلامت اداری شرط لازم برای جلب
اعتماد مردم است**

۰۷

۲۳

**جنگ
اقتصاد و نفت**

۲۴

**بمب هادر برابر
خارک سر تعظیم
فرون آوردند**

۲۶

**لحظه‌های خون
استقامت و نفت**

پیام‌های تربیتی در نهضت حسینی (ع)

۲۸

مرد روزهای سخت صنعت پالایش از خاطراتی ماندگار گفت

**تاریخ موج
هشت سال پایمردی**

۲۸

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، رو به روی
ساختمان مرکزی وزارت نفت
ساختمان شماره ۳۴ نفت-طبقه چهارم
تلفن: ۶۱۶۲۶۰۸۴
فکس: ۶۶۴۹۱۳۰۹
اداره کل روابط عمومی وزارت نفت
جمهوری اسلامی ایران

► MASHAL.MOP.IR
► Email: mashal@mop.ir

ارتباط با سردبیر

► Email: mass.rafi@gmail.com

وزیر نفت خبر داد:

حمایت وزارت نفت از تدوین ۳ هزار پایان نامه تحصیلی

وزیر نفت مهم‌ترین مسئله در بخش بالادستی نفت را افزایش بازایافت نفت از مخازن دانست و تصریح کرد: حدود ۸۰۰

میلیارد بشکه نفت درجا داریم، اما میانگین ضریب بازایافت ما از این تعداد ۲۷ درصد است. وی با اشاره به این که یک درصد افزایش

وزیر نفت گفت: از سال ۱۳۹۲ تاکنون، تدوین سه هزار پایان نامه دانشجویی در مقاطع تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری از سوی وزارت نفت مورد حمایت قرار گرفته است.

مهندس بیژن زنگنه، وزیر نفت، روز سه‌شنبه (۲۸ شهریورماه) در نشست تخصصی در اجلاس سراسری روسای دانشگاه‌ها، مراکز آموزش عالی، پژوهشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری کشور گفت: با آغاز به کار دولت یازدهم، برنامه وسیعی برای تقویت ارتباط میان دانشگاه‌ها و صنعت نفت در دستور کار قرار گرفت و امیدواریم در دولت دوازدهم این موضوع به بلوغ و ثمردهی برسد.

وی با بیان این که در چهار سال گذشته، از سه هزار پایان نامه دانشجویی حمایت کرده‌ایم، افزود: از سال ۱۳۹۲ تاکنون ۳ هزار پایان نامه دانشجویی در مقاطع تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری از سوی وزارت نفت مورد حمایت قرار گرفته و در مجموع ۱۰ میلیارد تومان برای آن پرداخت شده و قصد داریم این تسهیلات را در مقطع دکتری، ۱۲ میلیارد تومان و در مقطع کارشناسی ارشد هشت میلیارد تومان اضافه کنیم. زنگنه تصریح کرد: مطالعات بهبود و افزایش بازایافت ۲۰ میدان نفتی را در قالب قراردادهای پژوهشی ۱۰ ساله به دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور واگذار کردیم و میانگین پیشرفت فیزیکی این قراردادها تاکنون ۱۵ درصد بوده است.

ضریب بازایافت نفت حدود هشت میلیارد بشکه است، عنوان کرد: این میزان می‌تواند ۴۰۰ میلیارد دلار برای کشور ثروت ایجاد کند، همچنین دانشگاه و صنعت در این زمینه باید با یکدیگر همکاری کنند.

زنگنه با بیان این که برای نخستین بار است که تحقیق مخازن را به دانشگاه‌ها واگذار کرده‌ایم، گفت: این کار به یک سازماندهی جدید نیاز دارد و باید اجزای مختلف دانشگاه به صورت تیمی به کار گرفته شوند تا تحولی برای پژوهش کشور ایجاد شود.

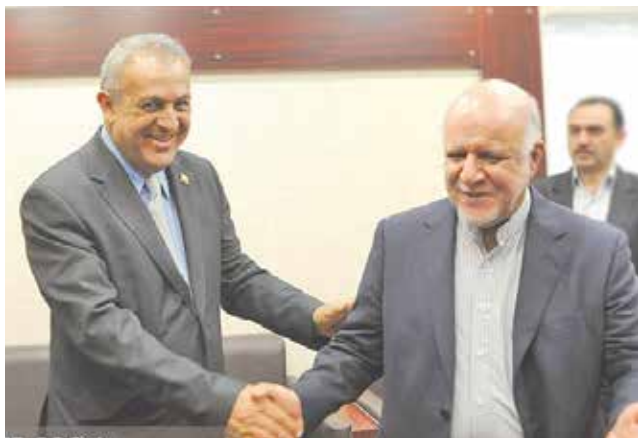
وی در باره بخش پایین دستی نفت نیز افزود: ۱۲ قرارداد با دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی کشور با هزینه‌ای بالغ بر ۷۰۰ میلیارد تومان منعقد شده است.

زنگنه مقوله بالادستی و پایین دستی در حوزه نفت را مهم ارزیابی کرد و گفت: معتقدم این دو مقوله به یک تحول ساختاری منجر می‌شود و پیوند بین دانشگاه و صنعت را به طور کامل نهادینه می‌کند، دانشگاه‌های ما باید روزانه به مراکز نفتی متصل شوند تا بتوانند با یکدیگر همکاری‌های مناسبی داشته باشند.

وزیر نفت بحث بهینه‌سازی مصرف انرژی را مهم ارزیابی و تصریح کرد: کشور ما جزء کشورهایی است که بالاترین میزان اتلاف مصرف انرژی اولیه و ثانویه را دارد و استفاده از ظرفیت‌های حوزه علوم انسانی و پژوهشگران علوم اجتماعی در این زمینه بسیار راهگشاست.

وزیر نفت در دیدار با همتای ونزوئلایی:

ایران و ونزوئلا از هر اقدامی برای ثبات بازار نفت استقبال می‌کنند

بزرگترین تولیدکننده غیرعضو اوپک است. توافق کشورهای عضو و غیرعضو اوپک از ژانویه ۲۰۱۷ اجرایی شد و در نشست ۱۷۲ این سازمان، وزیران نفت و انرژی اوپک بار دیگر تصمیم گرفتند توافق اوپک تا مارس ۲۰۱۸ تمدید شود و پس از آن کشورهای غیرعضو اوپک در نشستی مشترک با اعضای این سازمان دوباره متعهد به مشارکت در برنامه جهانی کاهش عرضه شدند.

بشکه در روز برسانند و این به معنای کاستن روزانه یک میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه از تولید است.

۱۰ روز پس از نشست وزیران نفت و انرژی اوپک، تولیدکنندگان عضو اوپک و غیراوپک در وین گرد هم آمدند و بر سر کاهش حدود ۶۰۰ هزار بشکه نفت از سوی کشورهای غیرعضو اوپک نیز توافق شد. روسیه با تعهد کاهش روزانه ۳۰۰ هزار بشکه،

گردهمایی نشست وزیران

جی بی سی اف ۱۲ همراه در مسکو

وزیر نفت با تأیید گفت‌وگو درباره تمدید توافق اعضای اوپک تا ژوئن ۲۰۱۸ در مذاکره با همتای ونزوئلایی خود، تصریح کرد: قرار است مذاکرات بیشتر درباره تمدید توافق اوپک در نشست ۱۲ مهرماه وزیران مجمع کشورهای صادرکننده گاز (جی بی سی اف) در مسکو ادامه یابد. وی افزود: به هر حال ما برای هر اقدامی که به ثبات بازار نفت کمک کند، آمادگی داریم.

زنگنه درباره میزان پایبندی تولیدکنندگان غیرعضو اوپک به برنامه جهانی کاهش عرضه اظهار کرد: در جمع تولیدکنندگان غیرعضو اوپک، روسیه مهمترین کشور به شمار می‌آید و قرار است در این باره نیز با الکساندر نواک، وزیر انرژی روسیه، در مسکو صحبت کنیم.

وزیر نفت گفت: تعهد کشورهای غیرعضو اوپک به کاهش تولید خوب است، اما باید مراعات آنها بیشتر شود.

اعضای سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) در نشست ۳۰ نوامبر ۲۰۱۶ (۱۰ آذرماه ۹۵) تصمیم گرفتند میزان تولید خود را به سطح ۳۲ میلیون و ۵۰۰ هزار

وزیر نفت در دیدار با همتای ونزوئلایی خود گفت: ایران و ونزوئلا برای انجام هر اقدامی که به ثبات بازارهای جهانی نفت خام کمک کند، آمادگی دارند.

بیژن زنگنه عصر روز چهارشنبه (۲۲ شهریورماه) پس از دیدار با الوخو دل پینو، وزیر نفت ونزوئلا، محور این دیدار را گسترش روابط دوجانبه عنوان کرد و افزود: صحبت درباره شرایط بازارهای جهانی نفت خام سهم چشمگیری در گفت‌وگوهای امروز داشته است.

وی اظهار کرد: خوشبختانه تعهد اعضای سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) نسبت به توافق جهانی کاهش عرضه «خوب» بوده است. وزیر نفت میزان تعهد مشارکت کنندگان در برنامه کاهش تولید اوپک (۳۰ نوامبر ۲۰۱۶) در هشت ماه گذشته را ۹۸ درصد اعلام کرد و افزود: میزان پایبندی اعضا در آینده نیز بهتر می‌شود.

وی با بیان این که واکنش بازار نفت نسبت به توافق اوپک خوب بوده است، ادامه داد: در دیدار با همتای ونزوئلایی همچنین درباره ثبات بازار نفت و جلب همکاری تولیدکنندگان غیرعضو اوپک به منظور ثبات بیشتر صحبت کردیم.

رئیس جمهوری، اولویت‌های وزارت نفت را تعیین کرد

رئیس جمهوری در ابلاغ ضمایم احکام وزیران، اولویت‌های وزارت نفت را تعیین کرد که بر این اساس، برنامه‌های اجرایی باید ظرف ۲ ماه به دفتر ریاست جمهوری ارائه شود. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، دکتر حسن روحانی پیش‌تر با استناد به اصول ۸۷ و ۱۳۳ قانون اساسی و پس از رأی اعتماد مجلس شورای اسلامی، با صدور احکامی، وزیران کابینه دوازدهم دولت را منصوب کرده بود و مقرر شد ضمایم این احکام که شامل برخی دستورعمل‌ها و تعیین اولویت‌هاست نیز به آنها ابلاغ شود. بر اساس ضمایم احکام، وزیران موظف شدند برنامه‌های وزارتخانه تحت مدیریت خود را با توجه دقیق به جهت‌گیری‌ها و اولویت‌های مطرح‌شده تنظیم و برنامه‌های اجرایی را ظرف ۲ ماه به دفتر رئیس جمهوری ارائه کنند. سازمان برنامه و بودجه کشور موظف شده است هر ۶ ماه یکبار، گزارش مقایسه‌ای از پیشرفت و تحقق برنامه درباره اولویت‌های ابلاغی را به دفتر رئیس جمهوری ارائه کند تا عملکرد و چگونگی پیشرفت برنامه‌ها ارزیابی شود. ضمایم احکام وزیران، شامل اولویت‌های عمومی و اولویت‌های تخصصی هر وزارتخانه است که وزیران باید در دوره تصدی خود آنها را نصب‌العین قرار دهند و اجرایی کنند.

ضمایم احکام وزیر نفت به شرح ذیل است:

جناب آقای مهندس زنگنه، وزیر محترم نفت دولت دوازدهم بر اساس برنامه‌هایی که در دوران انتخابات ریاست جمهوری به مردم ارائه شده است و نیز مبتنی بر برنامه تقدیم شده به مجلس شورای اسلامی هنگام معرفی وزیر، رسالتی بس سنگین بر عهده دارد. این دولت باید بتواند طی دوره فعالیت خود، کشور عزیزمان ایران را از چالش‌های بزرگ‌ناشناخته شده در طول چند دهه گذشته عبور داده و شرایط مساعدی را برای مقطع پایانی فعالیت خود در سال ۱۴۰۰ که مصادف با به پایان رسیدن قرن حاضر است، به وجود آورد. محدودیت منابع و دیگر محدودیت‌های سیاسی، اداری، اجتماعی و فرهنگی از یک طرف و اسناد بالادستی شامل سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ایجاب می‌کند که هر وزارتخانه بر اهداف مشخص و محدودی که اولویت‌های بالایی دارند، متمرکز شود و افزون بر پیشبرد امور جاری، اصلاحات ساختاری برای محقق‌ساختن برنامه‌ها را در دستور کار خود قرار دهد. بنابراین ضروری است جنابعالی برنامه‌های وزارتخانه تحت مدیریت خود را با توجه دقیق به جهت‌گیری‌ها و اولویت‌های ذیل تنظیم کرده و برنامه‌های اجرایی را ظرف ۲ ماه به دفتر اینجانب ارائه کنید. همچنین، سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است هر ۶ ماه یکبار گزارش مقایسه‌ای از پیشرفت و تحقق برنامه درباره اولویت‌های ابلاغی را به دفتر رئیس جمهور ارائه کند تا عملکرد و چگونگی پیشرفت برنامه‌ها ارزیابی شود.

اولویت‌های عمومی

۱. ارتقای سلامت نظام اداری، شفافیت مالی،

وزیر نفت یکی از پنج عضو مجمع عمومی بانک مرکزی شد

صنعت، معدن و تجارت برای عضویت در مجمع عمومی بانک مرکزی تعیین شدند. همچنین در این جلسه، هیئت دولت در قالب تقدیم یک لایحه به مجلس شورای اسلامی، با الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مشترک ایمنی مدیریت سوخت مصرف شده و ایمنی مدیریت پسماند پرتوزا موافقت کرد. از جمله اهداف مورد توافق در این کنوانسیون، برقراری سطح بالایی از ایمنی جهانی در مدیریت سوخت مصرف شده و پسماند پرتوزا از طریق افزایش اقدام‌های ملی و همکاری‌های بین‌المللی، از جمله همکاری فنی مرتبط با ایمنی است.

وزیران نفت و صنعت، معدن و تجارت با تصویب هیئت وزیران، برای عضویت در مجمع عمومی بانک مرکزی تعیین شدند. در جلسه روز چهارشنبه (۲۲ شهریورماه) هیئت دولت به ریاست دکتر حسن روحانی، رئیس جمهوری و دیگر اعضای کابینه دولت دوازدهم، وزیران منتخب برای عضویت در شورای پول و اعتبار و مجمع عمومی بانک مرکزی مشخص شدند که بر این اساس و با تصویب هیئت وزیران، وزیران راه و شهرسازی و جهاد کشاورزی برای عضویت در شورای پول و اعتبار و همچنین مهندس بیژن زنگنه و محمد شریعتمداری، وزیران نفت و

مدیرکل امور فناوری منصوب شد

سطح صنعت نفت، از موارد بسیار بااهمیت و موثری است که بیطرف در این حکم بر آنها تأکید کرده است. وی همچنین در حکمی جداگانه، آلاپوش را به عنوان مشاور خود منصوب و برای وی در انجام وظایف محوله آرزوی توفیق کرده است.

حبیب‌الله بیطرف، معاون مهندسی، پژوهش و فناوری وزیر نفت در حکمی عرفان ریاحی را به عنوان مدیرکل امور فناوری منصوب کرد. برنامهریزی و راهبری انتقال و توسعه فناوری و نوآوری با بهره‌مندی از نقشه راه فناوری همراه با تعامل و همکاری با شرکتهای و مدیریت‌ها در

سومین همایش تجهیزات و مواد

آزمایشگاهی صنعت نفت برگزار می‌شود

خصوصی، دولتی و دانش‌بنیان، احیای صنعت نفت کشور از طریق همکاری با شرکتهای خصوصی، دولتی و دانش‌بنیان، معرفی آخرین دستاوردها و توانمندی‌های برتر صنعت نفت ایران، نگاهی به تاریخچه و پیشرفت صنعت نفت کشور با اهداف اقتصاد مقاومتی، به‌کارگیری افراد مستعد و نخبه در طرح‌های صنعت نفت و تعامل صنعتگران و نخبگان با یکدیگر از اهداف سومین همایش تجهیزات و مواد آزمایشگاهی صنعت نفت عنوان شده است.

این همایش با حمایت آموزش و پژوهش سازمان مدیریت دولتی رئیس جمهوری روزهای چهارشنبه و پنجشنبه (یکم و دوم آذرماه) امسال در مرکز همایش‌های تلاش وزارت کار و رفاه اجتماعی برگزار می‌شود.

دومین همایش ملی تجهیزات و مواد آزمایشگاهی صنعت نفت ایران، با محوریت شیمی و تولید مواد، نفت، گاز، پتروشیمی، مکانیک و متالورژی، انرژی و محیط زیست، استاندارد و کنترل کیفیت و مدیریت تجهیزات مهرماه ۹۵ برگزار شد.

سومین همایش تجهیزات و مواد آزمایشگاهی صنعت نفت آذرماه امسال برگزار می‌شود.

این همایش هر ساله با حضور شرکتهای خصوصی، شرکتهای دانش‌بنیان، پارک‌های علم و فناوری استان‌ها و مراکز رشد با حضور مدیران آزمایشگاه، کارشناسان و متخصصان صنعت نفت از شرکتهای دولتی و خصوصی در حوزه نفت، گاز و پتروشیمی به صورت تخصصی برگزار می‌شود.

در دوره‌های گذشته این همایش بیش از ۴۰۰ مدیر آزمایشگاه از شرکتهای فعال در حوزه صنعت نفت و بیش از ۵۰ شرکت در بخش نمایشگاه حضور داشتند.

حضور مدیران، کارشناسان و متخصصان آزمایشگاه صنعت نفت، گاز و پتروشیمی و تعامل با سایر مدیران، رسیدن به استانداردهای جهانی در آزمایشگاه‌های صنعت نفت و بالا بردن کیفیت محصولات، ضرورت شناخت بیشتر استاندارد به عنوان زیرساخت توسعه صنعت نفت، حل معضلات صنعت نفت توسط شرکتهای

اولویت‌های تخصصی

۱. ایجاد تحول در بخش بالادستی نفت از طریق توسعه سرمایه‌گذاری به‌ویژه سرمایه‌گذاری خارجی به منظور توسعه میادین نفت همراه با افزایش ضریب باز یافت از طریق به‌کارگیری فناوری‌های نو؛
۲. اقدام‌های لازم برای بهره‌برداری کامل از تمام میادین مشترک نفت و گاز کشور؛
۳. تحول در بخش پایین‌دستی گاز و نیل به ارزش افزوده و مشارکت حداکثری بخش خصوصی؛
۴. جلب مشارکت بخش خصوصی و سرمایه‌گذار خارجی در پتروشیمی‌ها؛
۵. نوسازی صنعت نفت و گاز و بازرگانی ساختار حاکمیتی و شرکتهای پایه اقتصاد و روندهای جهانی با هدف افزایش بازده صنعت در چارچوب سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی؛
۶. مشارکت در برنامه‌های مهارشده مصرف گاز از طریق افزایش بهره‌وری با هدف تقویت نقش ایران در بازار جهانی گاز؛
۷. همکاری و هماهنگی با صنعت برق به منظور استفاده هرچه کاراتر از منابع در زنجیره ارزش تولید انرژی کشور؛
۸. مشارکت مؤثر در تهیه برنامه کنترل و بهینه‌سازی رشد مصرف حامل‌های انرژی به‌منظور صیانت از سرمایه‌های کشور و جلوگیری از هدررفت منابع و تخریب محیط زیست؛
۹. جلوگیری از سوزاندن گازهای همراه نفت در مشعل‌ها؛
۱۰. فعال‌شدن بندر جلسک برای صادرات نفت؛
۱۱. تلاش برای ایفای نقش در بازار جهانی آلان‌جی.

ایران پلاست - آمار و ارقام

یازدهمین نمایشگاه ایران پلاست زیر چتر برجام

بیست و یک واحد پلیمری در دست اجراست

مشعل | شمارگان نمایشگاه بین‌المللی ایران پلاست به عدد ۱۱ رسید. چتر گشایش‌های برجام بر یکی از مهم‌ترین رویدادهای بزرگ محصولات پلیمری در جهان و آسیا هم گسترده شد و رشد ۱۰۰ درصدی حضور شرکت‌های خارجی تنها یک نمونه از فرجام خوش برجام در صنعت پتروشیمی کشور است. اخبار خوش از یازدهمین نمایشگاه بین‌المللی ایران پلاست را مرضیه شاهدایی، معاون وزیر نفت در امور پتروشیمی در معیت رضا خلیج، مدیر این رویداد روایت کردند. نکته مهم در سخنان شاهدایی، افزایش تعداد شرکت‌کنندگان خارجی و داخلی بود که نسبت به دوره قبل به ترتیب ۲۱ و ۳۹ درصد افزایش یافته و رشد آن هم ۱۰۰ درصدی شده است. شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران ۲ تا ۵ مهرماه ۱۳۹۶ در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران، میزبانی این رویداد را در چهار گروه مواد اولیه، کالاهای ساخته و نیمه ساخته شده، ماشین‌آلات، تجهیزات و خدمات عهده دار است. شعار این دوره از نمایشگاه ایران پلاست «بهبود فضای کسب و کار در میان صنایع تکمیلی پتروشیمی و پلاستیک کشور» و هدف اصلی آن بهره‌برداری از فرصت طلایی پسابرجام و توسعه صادرات کالا و خدمات، تنوع بازار، جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی و انتقال فناوری‌های پیشرفته و از همه مهم‌تر افزایش سهم اشتغالزایی در صنعت پتروشیمی با تکمیل زنجیره ارزش و توسعه صنایع پایین

دست پتروشیمی است. این توضیحی است که مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی مورد اشاره قرار می‌دهد و آمار مهم در سخنانش حضور ۶۰۰ شرکت داخلی و ۵۲۴ شرکت خارجی در این نمایشگاه است. او چشم‌انداز این صنعت را کسب مقام اول منطقه از نظر ارزش محصولات می‌داند و می‌گوید: تحقق این امر از طریق تکمیل زنجیره ارزش و توجه ویژه به صنایع پایین دست پتروشیمی امکان‌پذیر خواهد بود و یکی از مسیرهای اصلی جلوگیری از خام فروشی و تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی، تکمیل زنجیره پلیمری و تولید محصولاتی با ارزش افزوده بیشتر است. خلیج نیز در بخشی از این نشست به حضور شرکت‌های معتبر از ۲۳ کشور اروپایی و آسیایی اشاره می‌کند که بعضی از آنها شامل ۶۵ شرکت از آلمان، ۴۹ شرکت از ایتالیا، ۱۹ شرکت از اتریش، ۲۴ شرکت از ترکیه و ۱۵ شرکت از فرانسه بودند. به گفته او، در فضای پسابرجام، جذابیت بازار ایران، امنیت ایران در منطقه و همچنین مواد تولید شده و منابع ایران برای بعضی از کشورها منجر به ابراز تمایل این کشورها و شرکت‌های بزرگ برای حضور در یازدهمین دوره نمایشگاه بین‌المللی ایران پلاست بوده است. از طرفی، شرکت دوسلدورف که توانایی بالایی برای برگزاری نمایشگاه در دنیا دارد، بخشی از شرکت‌های خارجی را برای حضور در این دوره جذب کرده است؛ البته این شرکت، متولی اصلی حضور تمام

شرکت‌های خارجی نیست و تنها بیش از ۳ هزار متر مکعب از فضای نمایشگاهی را در اختیار دارد.

روایت شهادایی از پلیمر جهان و ایران

شاهدایی با اعلام آمارهای تولید محصولات پلیمری در جهان و ایران اشاره می‌کند: ظرفیت جهانی پلیمر ۳۹۰ میلیون تن در سال است که در این میزان، بالاترین سهم به تولید پلی اتیلن با ظرفیت ۱۰۷ میلیون تن و بعد پلی پروپیلن با ۷۵ میلیون تن اختصاص دارد. با توجه به سیاست‌گذاری‌های صنعت پتروشیمی در گذشته، بیشترین تمرکز در راه‌اندازی واحدهای پایه و تولید پلی اتیلن بوده است و بر این اساس نیاز داریم تا در برنامه‌ریزی‌های آتی، تولید پلی پروپیلن افزایش یابد. به گفته او، از ۳۰۴ میلیون تن تولید جهانی، سهم تولید محصولات پلیمری در خاورمیانه ۱۰ درصد بوده است که از این مقدار ۲ درصد به ایران تعلق دارد. همچنین ظرفیت کلی نصب شده در مجتمع‌ها ۸ میلیون و ۳۹۹ هزار تن است که در سال ۹۵ توانستیم ۶ میلیون و ۱۳۳ هزار تن تولید داشته باشیم و در برنامه‌ریزی‌های سال جاری، حدود یک میلیون تن افزایش تولید خواهیم داشت که از طریق افزایش راندمان در خود مجتمع‌ها و تامین میزان خوراک مورد نیاز مجتمع‌های پلی اتیلنی برنامه‌ریزی شده است. میزان صادرات محصولات پلیمری کشور

به گفته او، ۳ میلیون و ۱۲۴ هزار تن به ارزش ۳ میلیارد و ۴۱۳ میلیون دلار در سال ۹۵ بوده است و امسال افزون بر تامین نیاز داخل کشور، افزایش حدود ۴ میلیون تنی صادرات را خواهیم داشت.

به گفته او، ظرفیت تولید پلیمرها در ایران در سال ۹۵ حدود ۸ میلیون تن بوده که از این مقدار ۶ میلیون تن تولید و بیش از نیمی از آن یعنی حدود ۳/۵ میلیون تن در داخل مصرف شده است و تلاش داریم تا در سال جاری، ظرفیت تولید در داخل را یک میلیون تن افزایش دهیم و مصرف مواد پتروشیمی در صنایع پایین دستی را در سال جاری به ۲۴ درصد افزایش دهیم. پیش‌بینی او این است که ظرفیت تولید پلیمرها در جهان تا سال ۲۰۲۵ به ۵۲۸ میلیون تن برسد که از این میزان، سهم ایران در ۱۰ سال آینده ۲۱ میلیون تن یعنی ۴/۱ درصد خواهد بود.

طرح‌های پلیمری ایران

به گفته شاهدایی، اکنون ۲۱ واحد پلیمری در دست اجراست. او همچنین می‌گوید: سال آینده شاهد راه‌اندازی بسیاری از طرح‌های در دست اجرا خواهیم بود و پی و پی وی سی همدان در پتروشیمی هگمتانه، پلی اتیلن سنگین در پتروشیمی میاندوآب، پلی اتیلن سنگین در پتروشیمی دهدشت، ESBR در شرکت شیمیایی صف و توسعه پلیمر یادجم از جمله طرح‌هایی هستند که رشد فیزیکی بالایی داشته و انتظار می‌رود در سال آینده به بهره‌برداری برسند.

مدیر عامل شرکت ملی گاز:

ایجاد سلامت اداری شرط لازم برای جلب اعتماد مردم است

نشست‌های هم‌اندیشی و استفاده از خرد جمعی کارکنان و تشکیل کمیته راهبردی سلامت نظام اداری، گام‌های مثبتی به منظور اجرایی شدن قانون اشاره شده، برداشته شد و این مهم تا ارتقای کامل سلامت نظام اداری و پیاده سازی آن ادامه خواهد داشت.

وی افزود: اکنون در همه شرکت‌ها، کمیته ارتقای سلامت اداری وجود دارد و در حقیقت همکاری به منظور بررسی و پیاده‌سازی مدل، برای پیشگیری از بروز فساد، از جمله اقدام‌هایی است که در این کمیته‌ها انجام می‌شود.

نشست‌های قدرانی از اقدام‌های شرکت ملی گاز ایران در حوزه سلامت اداری روز سه‌شنبه (۲۸ شهریورماه) با حضور مدیر عامل شرکت ملی گاز، سید رحیم عقیق، مشاور وزیر نفت و مدیر کل بازرسی، ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات وزارت نفت و هیئت همراه برگزار شد.

مدیر عامل شرکت ملی گاز، شفافیت و پاسخگویی را دو رکن مهم سلامت اداری دانست و گفت: در سایه استقرار و توجه به آن، می‌توان زمینه‌های بروز فساد را کم‌رنگ کرد و سلامت اداری را برای سازمان و جامعه به ارمغان آورد.

حمیدرضا عراقی در نشست که روز سه‌شنبه (۲۸ شهریورماه) به منظور قدرانی از شرکت ملی گاز به عنوان شرکت برگزیده در حوزه سلامت اداری در صنعت نفت برگزار شد، گفت: داشتن نظام اداری سالم برای شرکت ملی گاز که میلیون‌ها مشترک در سراسر کشور دارد، ضروری‌ترین خدمت به مشترکان است.

وی گفت: پس از ابلاغ بخشنامه وزیر نفت در سال ۹۴ به چهار شرکت اصلی وزارت نفت، شرکت ملی گاز نیز مکلف به پیاده‌سازی قانون بادشده برای سنجش شاخص‌های ۹ گانه موضوع ماده ۲۸ این قانون شد. در این زمینه با تشکیل

رئیس دانشگاه تهران:

مدل همکاری وزارت نفت با دانشگاه‌ها قابل تسری است

سرمایه انسانی، پروژه‌های نفتی با اطمینان به دانشگاه‌ها واگذار می‌شود و کمبود نیروی انسانی به عنوان مهندس یا پژوهشگر در صنایع بالادستی نداریم.

بر اساس این گزارش، همکاری وزارت نفت با دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی در دولت یازدهم به صورت جدید دنبال شد؛ به طوری که قراردادهای توسعه فناوریانه مخازن نفتی میان شرکت ملی نفت ایران و دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی و قراردادهای فناوریانه بخش پایین دست نیز میان شرکت ملی گاز، شرکت ملی صنایع پتروشیمی و شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی با دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی امضا شد و هم‌اکنون روند اجرای این قراردادها پیشرفت مطلوبی دارد.

رئیس دانشگاه تهران گفت: مدل همکاری بین دانشگاه تهران و وزارت نفت به صورت هیئت امنای مشترک است و این مدل می‌تواند به کل دانشگاه‌های کشور تسری یابد.

محمود نیلی احمدآبادی در یک نشست تخصصی در اجلاس سراسری رؤسای دانشگاه‌ها، مراکز آموزش عالی، پژوهشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری که روز سه‌شنبه (۲۸ شهریورماه) برگزار شد، افزود: مدل همکاری بین وزارت نفت و دانشگاه‌ها، از ارتباط مستقیم فرد و دانشجو با وزارتخانه خارج شده است و یک نهاد در دانشگاه با وزارت نفت همکاری می‌کند. وی با اشاره به پیشینه همکاری‌های دانشگاه‌ها با وزارت نفت ادامه داد: امروز با اتکا به سرمایه‌های ایجاد شده در دانشگاه‌ها به ویژه

بازدید رئیس سازمان حراست وزارت نفت

از مرکز توسعه مدیریت صنعت نفت

توسعه صنعت نفت در باره سیاست‌ها، فرآیندها و عملکرد این مرکز آغاز شد و در ادامه، اعضای حاضر در جلسه، پیشنهادها و خودارائه کردند. رئیس سازمان حراست وزارت نفت نیز در بازدید از بخش‌های مختلف از جمله مرکز ارزیابی توسعه صنعت نفت، سخنانی در باره ضرورت‌ها و روش‌های تقویت فرآیند تربیت مدیران مطرح کرد.

رئیس سازمان حراست وزارت نفت و هیئت همراه، از مرکز توسعه مدیریت صنعت نفت بازدید کردند.

علی‌اصولی، رئیس سازمان حراست وزارت نفت و هیئت همراه، روز یکشنبه (۲۶ شهریورماه) از مرکز توسعه صنعت نفت بازدید کردند. این بازدید با سخنرانی محمد دیانت، مشاور وزیر و مدیر مرکز

افزایش ظرفیت یک میلیون تنی

وی همچنین اعلام کرد: برنامه‌ریزی ما افزایش ظرفیت تا یک میلیون تن است که بخشی از آن در مجتمع‌ها تامین خواهد شد. در ضمن فعال کردن کارگاه‌های تعطیل شده و توسعه واحدهایی که ظرفیت کمتری دارند نیز در برنامه توسعه قرار دارد. به منظور افزایش حضور در بازارهای کشورهای همسایه مثل عراق، ترکیه، آذربایجان، افغانستان و پاکستان باید راهبردهای جدیدی اتخاذ کنیم.

این موضوع با گسترش شهرک‌های صنعتی در کنار واحدهای تولیدی پلیمری تسهیل خواهد شد که در برنامه‌های دولت دوازدهم قرار دارد. وی با اشاره به آغاز برنامه ششم توسعه از امسال گفت: هدف گذاری، تولید ۲۲ میلیون تن تا پایان برنامه خواهد بود، اما گاهی در طرح‌ها به دلایل مختلف اشکالاتی ایجاد می‌شود که با تاخیر به بهره‌برداری می‌رسند و طرح‌های پتروشیمی که به دانش و تکنولوژی‌های جدید وابسته است، گاهی به واسطه نوع عملکرد با مشکل مواجه می‌شوند که با تاخیر راه‌اندازی خواهند شد. بر همین اساس، دولت دوازدهم در نظر دارد تا زمانی که واحدها به تولید پایدار نرسیده‌اند، افتتاح نشوند.

محورهای توسعه صنایع تکمیلی

ایجاد ثبات و تداوم عرضه محصولات پتروشیمی در بورس کالا، پیگیری عقد قراردادهای بلندمدت تامین خوراک، افزایش توان خرید صنایع پایین دستی با کمک به تامین منابع مالی و فروش اعتباری، طراحی فرصت‌های جدید سرمایه‌گذاری خارجی، کمک به توسعه بازارهای داخلی و صادراتی محصولات پایین دستی، پیگیری تولید گریدهای جدید و افزایش تولید گریدهای خاص مورد نیاز کشور و افزایش ۲۴ درصدی مصرف مواد پتروشیمی در صنایع پایین دستی در سال ۹۶ از عمده‌ترین محورهای توسعه در این صنعت است و نمایشگاه ایران پلاست، زمینه‌ای برای رونق بازار صنایع پلاستیک داخلی و بازاریابی جهانی به شمار می‌رود و بزرگ‌ترین رویداد در حوزه صنایع پلیمر خاورمیانه است.

آخرین اخبار از تفاهمنامه‌ها

شاهدایی در بخشی از این نشست، پاسخگوی سوال خبرنگاران درباره دیگر حوزه‌های این صنعت بود. او در پاسخ به سوالی مبنی بر این که تفاهمنامه‌های امضا شده با خارجی‌ها در چه شرایطی است، گفت: بعد از عقد تفاهمنامه‌ها، مذاکراتی در حال انجام است و ۴ تفاهمنامه به مرحله بررسی برآورد فنی و اقتصادی رسیده که وضعیت آنها در ماه‌های آینده مشخص و نهایی خواهد شد.

شرکت‌های توتال و شل در حال بررسی برآوردهای فنی و اقتصادی بر اساس نرخ خوراک، نوع طرح و مکان طرح هستند که در نیمه دوم سال جاری، وضعیت آنها نیز مشخص خواهد شد.

اخبار خوش تکمیل زنجیره ارزش

وی درباره برنامه‌ریزی برای تکمیل زنجیره ارزش گفت: هدف، تکمیل زنجیره ارزش و تولید محصولاتی با ارزش افزوده و تولید محصولات پایین دست با پلی پروپیلن است. از آنجا که تکنولوژی صنعت پلیمر، سال به سال در حال رشد است و گریدهای پلیمری مورد نیاز جهان نیز بر اساس مقاومت در برابر دما، حرارت و فشار تغییر می‌کند، تلاش کردیم تا سرمایه‌گذاری‌های اخیر در این زمینه باشد و امکانات موجود به روز رسانی شود.

پیگیری برای راه‌اندازی صندوق پروژه

شاهدایی در پاسخ به سوالی درباره راه‌اندازی بانک تخصصی پتروشیمی گفت: در گذشته همکاری‌های خوبی با بانک‌های صنعت و معدن، تجارت و ملت داشتیم و بانکی در این حوزه راه‌اندازی نخواهد شد، اما در حال مذاکره برای راه‌اندازی صندوق پروژه برای تامین منابع ریالی و ارزی طرح‌ها در داخل و خارج از ایران هستیم. در جلسات منسجم مذاکرات با نهادهای مالی داخلی و خارجی برای نحوه تامین مالی مورد نیاز اجرای طرح‌های صنعت آغاز شده است تا امکان توسعه طرح‌های پتروشیمی را فراهم کنیم.

معاون وزیر نفت همچنین درباره مبادلات ارزی ایران - چین گفت: در مورد صادرات محصولات هیچ وقت مشکل نداشتیم و تنها اشکال در انتقال ارزی بوده است که با کمک بانک مرکزی، تمهیداتی فراهم و راه حل مناسب ایجاد شده است.

تودیع و معارفه مدیرعامل ملی حفاری بر گزار شد

اتحاد، همفکری و انسجام برای دستیابی به بازارهای جدید

تغییر راهبرد، فاصله گرفتن از رویکردهای سنتی، افزایش بهره‌وری، حفظ اتحاد و انسجام در بدنه مدیریتی و برنامه‌ریزی شرکت ملی حفاری برای تداوم حضور اثربخش در صنعت نفت ایران، ضرورت‌هایی بود که در آیین تودیع و معارفه مدیران عامل پیشین و کنونی این شرکت بر آنها تاکید شد. آیین تودیع حیدر بهمنی، مدیرعامل پیشین شرکت ملی حفاری و معارفه سپهر سپهری، مدیرعامل جدید این شرکت، دوشنبه (۲۷ شهریورماه) با حضور مدیرعامل و مدیران ارشد شرکت ملی نفت ایران و اعضای هیئت مدیره شرکت ملی حفاری در ساختمان مرکزی وزارت نفت برگزار شد. در این نشست، از سال‌ها تلاش و خدمات صادقانه مهندس بهمنی در صنعت نفت و به ویژه صنعت حفاری کشور قدردانی شد.

ادامه فعالیت آقای بهمنی بر اساس قانون ناممکن بود

علی‌کاردر، مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، در این نشست از مهندس بهمنی به عنوان محور اصلی و اثرگذار شرکت ملی حفاری یاد کرد و گفت: تلاش‌های ایشان در دوران دفاع مقدس، در شرکت ملی حفاری و در اقدام‌هایی نظیر خاموش کردن آتش چاه‌های کویت مثال‌زدنی و تحسین برانگیز است. وی با اشاره به این که بر اساس قانون و سقف سنی ۶۵ سال، امکان ادامه فعالیت مدیرعامل پیشین شرکت ملی حفاری وجود نداشت، در این زمینه توضیح داد: پس از سپری کردن سقف سنی، ادامه فعالیت فرد بازنشسته ناشدنی است، مگر در موارد استثنایی که آن هم از حوزه اختیارات وزیر خارج است. کاردر به عنوان مثال به ادامه حضور بیژن عالیپور در راس شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب اشاره کرد و گفت: با توجه به سن بیش از ۶۵ سال ایشان، با تلاش‌ها و راپزنی‌هایی که با استناد به اهمیت فوق‌العاده مدیریت این شرکت به عنوان بزرگترین تولیدکننده نفت کشور انجام شد، مصوبه هیئت دولت برای ادامه فعالیت آقای عالیپور اخذ شد؛ البته این مصوبه از سوی مجلس تأیید نشد و مکاتبات مربوطه بین معاونت امور حقوقی رئیس جمهوری و مجلس همچنان در جریان است.

مساعد شدن فضای کار جوانان

مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران بر ضرورت جوان‌گرایی در صنعت نفت تاکید کرد و افزود: بدون شک این جوان‌گرایی به معنای کنار گذاشتن نیروهای باتجربه نیست، اما باید با ترکیب درست مدیران، زمینه را برای حضور و فعالیت بیشتر مدیران جوان فراهم کرد. وی بر ضرورت توانمندسازی بخش خصوصی در صنعت نفت تاکید کرد و گفت: شرکت‌های خصوصی می‌توانند از تجارب مدیران بازنشسته وزارت نفت بهره‌مند شوند؛ اما این روال نباید به گونه‌ای باشد که شرکت‌های خصوصی به محل کار تمام مدیران بازنشسته نفت تبدیل شود؛ بلکه می‌توان به طور بهینه از تجارب مدیران

شرکت ملی حفاری قدردانی کرد و گفت: ایشان در همه سال‌هایی که مدیریت شرکت ملی حفاری را به عهده داشت، از تمام بضاعت و توان خود برای ارتقای شرکت و سهم‌گیری از بازار کار حفاری در کشور استفاده کرد و نقش ایشان نه تنها در صنعت حفاری، بلکه در مجموعه صنعت نفت قابل توجه و تحسین است. وی با یادآوری این که قوانین و ضوابط مربوط به سقف سنی، اجازه ادامه فعالیت مدیرعامل پیشین شرکت ملی حفاری را نمی‌داد، ابراز امیدواری کرد که سپهری، مدیرعامل جدید این شرکت که با نافت غریبه نیست و درباره توانمندی‌های او در میان مدیران ارشد نفت اجماع نظر وجود دارد، بتواند شرکت ملی حفاری ایران را در دستیابی به اهداف پیش رو یاری دهد. پاک‌نژاد گفت: شرکت ملی حفاری که در سال‌های فعالیت خود با فراز و فرودهای بسیاری همراه بوده، از نیروی انسانی توانمند، متخصص و متعهدی برخوردار است و با در اختیار داشتن راهبری بیش از ۷۰ دکل حفاری، نقش بسزایی در صنعت حفاری کشور ایفا می‌کند. وی بر ضرورت گذر از ساختارهای سنتی به سمت ساختارهای نوین به عنوان یکی از پیش‌نیازهای اصلی افزایش بهره‌وری در شرکت‌ها تاکید کرد و افزود: سنجش شاخص بهره‌وری در حوزه‌های مختلف در شرکت ملی حفاری حاکی از آن است که باید برای بهبود این شاخص‌ها تلاش بیشتری شود و این شرکت به سمت اعمال روش‌های نوین مدیریتی پیش رود. پاک‌نژاد یادآوری کرد: اگرچه مسیر سختی است، اما بضاعت و توان لازم برای عبور از این مسیر در شرکت ملی حفاری وجود دارد.

وی از انتخاب سپهری به عنوان مدیرعامل این شرکت، به عنوان مصداق «جوانگرایی همراه با در نظر گرفتن تخصص و تجربه» یاد کرد و گفت: از ویژگی‌های برگزاری مراسم تودیع و معارفه، یادآوری این واقعیت است که باید به‌پذیریم هر آمدنی را رفتنی است و در این فاصله کوتاه رفت و آمد، نباید جز به ارائه خدمت و باقی‌گذارن نامی نیک به موضوع دیگری اندیشید.

فرزند خوزستان و برخاسته از نفت

رضا خلیلی، معاون عملیات غیرصنعتی شرکت ملی نفت ایران، هم‌ضمن قدردانی از سال‌ها تلاش مهندس بهمنی در راس شرکت ملی حفاری، به موانع قانونی ادامه فعالیت وی در ملی حفاری اشاره و در ادامه، برای سپهری به عنوان مدیری جوان و برخاسته از نفت، آرزوی موفقیت کرد. بیژن عالیپور، مدیرعامل شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب هم با اشاره به سابقه ۴۸ سال آشنایی با حیدر بهمنی، گفت: ایشان در دوران خدمت، زحمات بسیار زیادی را متقبل شد و امیدوارم همواره موفق باشد.

وی از سپهری هم به عنوان فرزند خوزستان و مدیری کاردان و خوش‌برخورد یاد و برای وی آرزوی موفقیت کرد.

به‌کارگرفته است؛ هم‌اکنون از حداکثر ظرفیت صادرات نفت کشور استفاده شده و همه پول فروش نفت هم به طور کامل تحویل گرفته می‌شود، اما رویارویی با چالش تأمین منابع مالی در دولت با توجه به قیمت نفت در بازارهای جهانی اجتناب‌ناپذیر است. به‌گفته‌ی وی، شرکت ملی نفت به واسطه سهم ۱۴/۵ درصدی از درآمدهای نفتی، با همین چالش روبه‌روست و در عین حال، طرح‌ها و پروژه‌های زیادی را باید در بخش بالادست صنعت نفت به سرانجام برساند که این موارد، ضرورت مدیریت مطلوب هزینه‌ها را در همه مجموعه‌ها از جمله شرکت ملی حفاری دوچندان کرده است.

قدردانی از هیئت مدیره

کاردر بار دیگر از تلاش‌های ارزشمند حیدر بهمنی در شرکت ملی حفاری ایران قدردانی کرد و با اشاره به عدم حضور وی در این مراسم گفت: ایشان گویا در سفر بود و مراسم تودیع و معارفه به این منظور که زودتر کارها روی روال بیفتد و پیش‌رود برگزار شود؛ ان‌شاءالله پس از بازگشت ایشان از سفر نیز از خدماتشان قدردانی می‌شود. وی همچنین از هیئت مدیره شرکت ملی حفاری به ویژه قائم مقام این شرکت قدردانی و تاکید کرد: شرکت ملی حفاری، مسیری دشوار در پیش دارد که عبور از آن نیازمند اتحاد، همفکری و انسجام بیشتر در بدنه مدیریتی و تلاش بیشتر برای دستیابی به بازارهای جدید است.

افزایش بهره‌وری منوط به گذر از ساختارهای سنتی است

محسن پاک‌نژاد، معاون امور تولید شرکت ملی نفت ایران نیز، از زحمات حیدر بهمنی در

قدیمی بهره‌مند شد و در عین حال بیشتر فضای کار را برای فعالیت جوانانی که از دانشکده‌های خوب این مملکت فارغ‌التحصیل می‌شوند، مساعد کرد.

برنامه ریزی برای حضور بین‌المللی

کاردر بر ضرورت تغییر راهبرد در شرکت ملی حفاری ایران تاکید کرد و افزود: شرکت ملی نفت با چالش منابع مالی روبه‌روست؛ چالشی که به‌طور طبیعی شرکت‌های تولیدکننده تابعه را نیز به عنوان کارفرمایان شرکت‌های حفاری درگیر می‌کند و در چنین شرایطی، لازم است شرکت ملی حفاری راهبردهای خود را تغییر دهد و برای حضور در بازارهای بین‌المللی برنامه‌ریزی کند. وی یادآور شد: شرکت ملی نفت به ملی حفاری توجه دارد، اما باید برای مدیریت بهینه هزینه‌های خود، بیش از پیش تلاش کند.

توسعه و راهبرد «میدان‌محور»

کاردر به راهبرد شرکت ملی نفت ایران مبتنی بر فعالیت‌های «میدان‌محور» اشاره کرد و گفت: با تلاش‌های مدیریت برنامه‌ریزی تلفیقی این شرکت و همکاری خوب شرکت‌های تولیدی تابعه، این راهبرد به طور کامل عملیاتی و فعالیت‌ها هدفمند می‌شود. به این ترتیب، هر فعالیتی باید بر مبنای برنامه‌ای دقیق، هدف‌گذاری درست و در نظر گرفتن منابع مالی مورد نیاز در دستور کار قرار گیرد و شرکت ملی حفاری هم باید خود را با این راهبرد توسعه‌ای تطبیق دهد. مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران از تشکیل کمیته تأمین منابع مالی در وزارت نفت خبر داد و گفت: وزارت نفت در مسیر حصول درآمد برای کشور، همه توان خود را

ازدیاد برداشت از میدان‌های مشترک اولویت صنعت نفت است

سخن‌گویی کمیسیون برنامه‌بودجه و محاسبات مجلس تصریح کرد: همان‌طور که محور و هدف اصلی صنعت نفت در اجرای الگوی جدید قراردادهای نفتی از دیاد برداشت از مخازن، دانسته شده است، امیدواریم این هدف به یک خواست ملی تبدیل شود. مفتوح عنوان کرد: شرکت‌های داخلی و خارجی در قالب قراردادهای مشخص می‌توانند در زمینه افزایش ضریب بازیافت از میدان‌های مشترک با وزارت نفت همکاری کنند، ایران در بخش انرژی دارای برنامه بلندمدت است، بنابراین پرداختن به مباحثی مانند بازیافت نفت، منطقی خواهد بود.

سخن‌گویی کمیسیون برنامه‌بودجه و محاسبات مجلس گفت: موضوع ازدیاد برداشت از میدان‌های مشترک نفت و گاز، از اولویت‌های اصلی صنعت نفت ایران به شمار می‌آید. محمد مهدی مفتوح گفت: این موضوع از چنان اهمیتی برخوردار است که صرف سرمایه‌های فیزیکی، انسانی و مالی در آن زیان‌ده نبوده، بلکه سودسرسشاری را نصیب کشور و مردم می‌کند. وی افزود: هرگونه تعلل در توسعه میدان‌های مشترک نفت و افزایش ضریب برداشت از مخازن نفتی، سبب عقب ماندن در برداشت از منابع ملی می‌شود و سود آن به جیب کشورهای همسایه ایران می‌رود.

صنعت نفت ایران جذابیت‌های فراوانی برای سرمایه‌گذاران خارجی دارد

باید از این فرصت‌ها نهایت استفاده را برای پیشرفت هرچه بیشتر کشور و بهبود وضعیت اقتصادی جامعه بردو زمینه‌ای مناسب برای حضور سرمایه و فناوری روز خارجی را فراهم کرد که البته هم‌اکنون بخش نفت و گاز ایران جذابیت‌های فراوانی برای سرمایه‌گذاران بزرگ خارجی در این حوزه دارد. این عضو کمیسیون عمران مجلس با بیان این که برجام نقش تأثیرگذاری در دیپلماسی موفق نفتی ایران داشته است، عنوان کرد: افزایش تولید و صادرات نفت ایران، پیروزی در نشست‌های سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و افزایش قدرت چانه‌زنی ایران در نشست‌های نفتی را می‌توان از نتایج برجام دانست. وی ادامه داد: امیدواریم این روند مطلوب (افزایش تولید و صادرات نفت) به نفع افزایش جذب سرمایه در کشور، همچنان ادامه یابد.

یک عضو کمیسیون عمران مجلس گفت: هم‌اکنون بخش نفت و گاز ایران، جذابیت‌های فراوانی برای سرمایه‌گذاران بزرگ خارجی در این حوزه دارد. عبدالکریم حسین‌زاده، عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی، به لزوم جذب سرمایه خارجی، به‌ویژه در حوزه صنعت نفت و گاز اشاره کرد و گفت: ایران به عنوان جزیره‌ای امن در میان کشورهای منطقه، از ظرفیت‌های زیادی برای جذب سرمایه‌های خارجی بهره‌مند است. وی به نقش برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) در افزایش تولید و صادرات نفت ایران اشاره کرد و افزود: بدون شک برجام، نقش‌انکارناپذیری در موفقیت دیپلماسی نفتی ایران در ماه‌های اخیر داشته است. حسین‌زاده تصریح کرد: با توجه به ورود دوباره ایران به جامعه جهانی و قرار گرفتن در ریل صحیح اقتصاد جهانی،

تزریق سرمایه به طرح‌های توسعه میدان‌های مشترک

فیزیکی میدان‌های نفت و گاز به این صورت است که اگر طرفی برداشت خود را افزایش دهد، فشار کاهش یافته است و نفت و گاز از سوی ایران به سمت طرف مقابل حرکت می‌کند. میری‌خلمگانی با تأکید بر این که دولت در شرایط محدودیت منابع و سرمایه باید ابتدا در میدان‌های نفتی مشترک جذب سرمایه کند، عنوان کرد: در شرایط کنونی حتی می‌توان با کشورهای همسایه برای جذب سرمایه به صورت مشترک با هدف توسعه میدان‌های مشترک مذاکره و برداشت از منبع و سهم هر کشور را به صورت مساوی تقسیم کرد. وی گفت: دولت معتقد است برای دستیابی به اهداف بالادست صنعت نفت در برنامه ششم توسعه به بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار سرمایه‌نیاز دارد و رشد ۹ درصدی صنعت نفت در پایان برنامه نیز باید با احتساب جذب این مقدار سرمایه هدف‌گذاری شود.

عضو کمیسیون انرژی مجلس گفت: تزریق سرمایه به سمت میدان‌های مشترک، امروز یکی از اولویت‌های وزارت نفت است. حسین امیری خلماگانی گفت: در احکام دائم بودجه‌های سنواری و برنامه‌های توسعه کشور، دولت بر اولویت برداشت نفت از میدان‌های مشترک مکلف و در قانون بودجه سال ۹۶ نیز بر این اقدام تأکید شده است. وی افزود: در دوران تحریم‌ها، دولت یازدهم با توجه به محدودیت منابع و جذب سرمایه خارجی، اولویت‌بندی‌هایی را در میدان‌های مشترک پارس جنوبی و غرب کارون انجام داد که این اولویت‌بندی‌ها نتیجه بخش بوده است.

این عضو کمیسیون انرژی مجلس با بیان این که منابع کشور در بحث اکتشاف و استخراج نفت باید ابتدا در میدان‌های مشترک هزینه شود، تصریح کرد: ساختار

تدبیر برای پیشبرد پروژه‌های صنعت نفت

کمیته تامین منابع مالی در وزارت نفت تشکیل شد

با چالش تامین منابع مالی در دولت با توجه به قیمت نفت در بازارهای جهانی اجتناب‌ناپذیر است. کار در ادامه داد: شرکت ملی نفت ایران هم به واسطه سهم ۱۴/۵ درصدی شرکت ملی نفت ایران از درآمدهای نفتی، باین چالش روبه‌روست و در عین حال، طرح‌ها و پروژه‌های زیادی را باید در بخش بالادست صنعت نفت به سرانجام برساند. به گفته معاون وزیر نفت، تحقق اهداف بالادستی صنعت نفت در حداقل میزان ممکن، به بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار سرمایه در هر سال نیاز دارد و باید برای تامین این سرمایه راهکارهای مقتضی اندیشیده شود. وی انعقاد قرارداد در قالب‌های مختلف از جمله الگوی جدید قراردادهای نفتی، EPCF و راز راهکارهایی خواهد که به همین منظور، در دستور کار شرکت ملی نفت ایران قرار دارد.

مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران از تشکیل کمیته تامین منابع مالی در وزارت نفت خبر داد و گفت: این کمیته با هدف شناسایی و دستیابی به سازوکارهای تامین منابع مالی برای تحقق اهداف پیش روی صنعت نفت تشکیل شده است. علی‌کاردر در آیین تودیع مدیرعامل پیشین و معارفه مدیرعامل جدید شرکت ملی حفاری ایران اظهار کرد: این کمیته با حضور وزیر نفت و نمایندگان دستگاه‌های مختلف از جمله بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی، به صورت هفتگی و مستمر تشکیل جلسه می‌دهد و عنوان کرد: وزارت نفت در مسیر حصول درآمد برای کشور، همه توان خود را به کار گرفته است؛ هم‌اکنون از حداکثر ظرفیت صادرات نفت کشور استفاده شده و همه پول فروش نفت هم به‌طور کامل تحویل گرفته می‌شود، اما رویه‌ی

برگزاری سومین همایش تخصصی پوشش خطوط لوله ایران

خواهد شد. محورهای کلی این همایش موضوع‌هایی چون: فناوری‌های نو، بازرسی و عیب‌یابی، پیگرانی و پیگ سازی، تأیید هندسه از طریق ابزار ILLI، ارتباط پیگرانی هوشمند و پوشش، تفسیر نتایج، تست‌های آزمایشگاهی پوشش، حفاظت کاتدی و انواع پوشش‌ها، نظارت بر اعمال پوشش‌ها، مشکلات اعمال و اجرا، تعمیرات پوشش و مدیریت پوشش خطوط لوله را شامل می‌شود. علاقه‌مندان می‌توانند برای شرکت در این همایش و اطلاعات بیشتر به آدرس WWW.iranpipelines.com مراجعه یا مقالات خود را به ایمیل paper@mepipeline.com ارسال کنند.

سومین همایش تخصصی پوشش خطوط لوله ایران و دومین همایش تخصصی پیگرانی خطوط لوله ایران اول و دوم آبان ماه امسال در تهران برگزار می‌شود. همایش با حضور مدیران مسئولان شرکت‌های دولتی و خصوصی فعال در این زمینه و از سوی نشریه خطوط لوله نفت و گاز و شرکت تکنیکال پروداکشن (Technical production) انگلیس برگزار خواهد شد. یک نمایشگاه جانبی با هدف برقراری ارتباط موثر میان شرکت‌های خصوصی و شرکت‌های بین‌المللی فعال با شرکت‌های دولتی در زمینه‌های مختلف طراحی، ساخت، پیگرانی و... نیز همزمان با این همایش برقرار

توسعه صنعت نفت

در گرو جذب سرمایه خارجی است

گاز را ندارد، افزود: وزارت نفت باید در قراردادهای نفتی شرایطی را بگنجد که کشورهای خارجی انگیزه حضور و ورود به طرح‌های توسعه‌ای صنعت نفت ایران را داشته باشند و ایران رانسیب به دیگر کشورهای همسایه ترجیح دهند. نماینده قائمشهر، جویبار و سوادکوه در مجلس، با تأکید بر این که قراردادهای نفتی باید دوسویه باشد، تصریح کرد: قراردادهای جذب سرمایه در صنعت نفت باید از یک سو منافع ملی کشور و از سوی دیگر، منافع شرکت‌های طرف قرارداد را تامین کند. نایب رئیس کمیسیون انرژی مجلس عنوان کرد: در برنامه ششم توسعه برای توسعه صنعت پتروشیمی حداقل به ۵۰ میلیارد دلار سرمایه‌نیاز داریم که این منابع در داخل کشور وجود ندارد، از این رو باید با جذب سرمایه خارجی مقدمات توسعه هر چه بیشتر این صنعت فراهم شود.

نایب رئیس کمیسیون انرژی مجلس به لزوم جذب سرمایه خارجی ۲۰۰ میلیارد دلاری در صنعت نفت و گاز در چارچوب برنامه ششم توسعه کشور اشاره کرد و گفت: توسعه صنعت نفت در گرو جذب سرمایه خارجی است. سید علی‌ایدینی نایب رئیس کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی، با بیان این که برای توسعه صنعت نفت و گاز در چارچوب برنامه ششم توسعه، حداقل به ۲۰۰ میلیارد دلار سرمایه‌نیاز داریم، گفت: دولت و وزارت نفت این حق را دارند که برای توسعه صنعت نفت سرمایه‌های خارجی جذب کنند، این سرمایه می‌تواند از طریق شرکت‌های دولتی کشورهای خارجی و یا شرکت‌های خصوصی یا چندملیتی که متعلق به بخش خصوصی است، انجام شود. وی با اشاره به این که منابع داخلی کشور توان تامین ۲۰۰ میلیارد دلار سرمایه در بخش نفت و

مدیرعامل شرکت نفت خزر:

اکتشاف، تولید و توسعه در خزر در حال بررسی است

صنعت نفت از عوامل مهم تغییر فضای کاری حاکم بر نفت خزر دانست و با اشاره به صرفه جویی های صورت گرفته در این شرکت در ماه های اخیر، از محسن دلاویز، مدیرعامل شرکت نفت خزر قدر دانی کرد. بر اساس اعلام شرکت نفت خزر، در ماه های اخیر افزون بر ۵۵ میلیون دلار، ۲۴ میلیون یورو و ۷۰ میلیارد ریال در هزینه های این شرکت صرفه جویی شده است. سید عبدالجلیل رضوی، رئیس جدید هیئت مدیره شرکت نفت خزر نیز در این مراسم از زحمات سید صالح هندی در این سمت قدر دانی کرد و گفت: حوزه خزر از نظر موقعیت ژئوپولیتیک بسیار حائز اهمیت است و حضور یک فرد مطلع به مسائل خزر و فرصت ها و چالش های موجود در هیئت مدیره شرکت ملی نفت ایران می تواند به پیشبرد بهتر فعالیت های اجرایی و توسعه ای در خزر کمک کند.

تغییر رویکرد فعالیت های توسعه ای خزر

عضو هیئت مدیره شرکت ملی نفت ایران از تغییر رویکرد نسبت به فعالیت های توسعه ای در خزر خبر داد و گفت: در آینده نزدیک، شاهد رویدادهای مهمی در این حوزه خواهیم بود. سید صالح هندی که پیش تر ریاست هیئت مدیره شرکت نفت خزر را به عهده داشت، در آیین تودیع خود که روز سه شنبه (۲۱ شهریورماه) در این شرکت برگزار شد، به رویکرد مثبت مدیریت جدید شرکت نفت خزر و تلاش های مجموعه همکاران در این شرکت اشاره کرد و گفت: نگاه ویژه به فرصت های جذب سرمایه خارجی و حاکم شدن فضای همکاری و توسعه مناسبات بین المللی در شرکت نفت خزر، نتیجه تلاش های صورت گرفته در این مجموعه است. وی گسترش همکاری ها و پیشبرد مذاکرات سازنده را با شرکت های داخلی و خارجی فعال در

مدیرعامل شرکت نفت خزر گفت: مقوله اکتشاف، تولید و توسعه در خزر از زوایای مختلف در حال بررسی است و با نظر مساعد وزیر نفت، مذاکره با شرکت های بین المللی به منظور جذب سرمایه گذاران خارجی به طور جدی در دستور کار است.

محسن دلاویز روز سه شنبه (۲۱ شهریورماه) در آیین تودیع و معارفه رؤسای پیشین و کنونی هیئت مدیره شرکت نفت خزر با بیان این مطلب افزود: بررسی راهکارهای مختلف جذب سرمایه خارجی و استفاده از انواع روش های قراردادی به منظور انجام فعالیت های اکتشافی، تولیدی و توسعه ای در خزر با توجه به ویژگی ها و پیچیدگی های خاص این بخش در دستور کار است و مقام عالی وزارت به این حوزه نگاهی ویژه دارد. وی گفت: با توجه به تغییر رویکردها و پیگیری های انجام شده، کارکنان شرکت نفت خزر با عزمی راسخ و همسو با اهداف و برنامه های این شرکت برای دستیابی به اهداف ترسیم شده در تلاشند. دلاویز از نقش سید صالح هندی، رئیس سابق هیئت مدیره شرکت نفت خزر در بهبود فرآیند فعالیت ها در این شرکت قدر دانی کرد.

بر اساس این گزارش، آیین تودیع و معارفه رؤسای پیشین و کنونی هیئت مدیره شرکت نفت خزر، روز سه شنبه (۲۱ شهریورماه) برگزار و سید عبدالجلیل رضوی، جایگزین سید صالح هندی در این سمت شد.

در طول اجرای برنامه ششم توسعه

۱۳ محصول جدید در صنعت پتروشیمی ایران تولید می شود

محصولات پتروشیمی ایران، تکمیل زنجیره ارزش پروپان و بوتان است؛ به طوری که پس از افزایش ظرفیت تولید واحدهای آن جی ال موجود و راه اندازی فازهای جدید پارس جنوبی کشور با یک ظرفیت مازاد تولید گاز مایع شامل پروپان و بوتان رویه رومی شویم. از سوی دیگر پیش بینی می شود با بهره برداری پنج فاز جدید پارس جنوبی تا سال آینده از یک سو و ساخت و راه اندازی طرح های جدید آن جی ال از سوی دیگر به ظرفیت مازاد تولید گاز مایع کشور افزوده شود که این ظرفیت مازاد خوراک مطمئنی برای ساخت و بهره برداری واحدهای جدید صنعت پتروشیمی با اولویت تکمیل زنجیره ارزش خواهد بود. در شرایط کنونی مجوزهایی برای احداث پنج مجتمع پتروشیمی در منطقه ماهشهر با هدف تکمیل زنجیره ارزش پروپان و بوتان صادر شده که پیش بینی می شود با بهره برداری از این پنج مجتمع جدید پتروشیمی در طول اجرای برنامه ششم توسعه دست کم ۱۳ محصول جدید پلیمری و پتروشیمی در ایران تولید و عرضه شود.

دانش فنی های جدید جهان در صنایع پتروشیمی، زمینه متنوع کردن سبد تولید محصولات پتروشیمی و پلیمری را در ایران فراهم کند که در این صورت با پر شدن شکاف میان صنایع بالادستی و میان دستی، امکان تامین خوراک بیشتر برای صنایع تکمیلی پتروشیمی در کشور فراهم خواهد شد. یکی از راهبردهای در دست اجرا برای تحقق برنامه متنوع سازی سبد تولید

با حمایت و برنامه ریزی شرکت ملی صنایع پتروشیمی در طول اجرای برنامه ششم توسعه، ۱۳ محصول جدید پتروشیمی تولید و عرضه خواهد شد. بیژن زنگنه، وزیر نفت در هفته دولت امسال با تاکید بر این که توسعه صنعت پتروشیمی تنها تولید محصولاتی همچون اوره، آمونیاک، متانول، اتیلن، پلی اتیلن سبک و سنگین خطی نیست، تاکید کرد: در طول فعالیت دولت دوازدهم با تکمیل زنجیره های ارزش به دنبال تحقق دومین جهش توسعه صنعت پتروشیمی کشور هستیم.

تکمیل زنجیره های ارزش و تولید گریدهای جدید محصولات پتروشیمی و پلیمری ۲ محور اصلی مذاکرات شرکت ملی صنایع پتروشیمی با شرکتهای بزرگ خارجی همچون توتال، تکنیپ و ایرلیکوئید فرانسه، باسف و لینده آلمان، میتسوئی و سوچیتس ژاپن، هالندو تاپسوی دانمارک و... در طول دوران پسابرجام بوده است. بر اساس این سیاست کلی، شرکت ملی صنایع پتروشیمی قصد دارد با استفاده از ورود فناوری و

پیشرفت پالایشگاه بیدبلند خلیج فارس به مرز ۶۰ درصد رسید

رسید

مدیرعامل شرکت پالایش گاز بیدبلند خلیج فارس از پیشرفت ۵۹ درصدی این پالایشگاه به عنوان تامین کننده خوراک طرح های پتروشیمی خط لوله اتیلن دنا خبر داد. محمود امین نژاد درباره پیشرفت پروژه ساخت پالایشگاه گاز بیدبلند خلیج فارس به عنوان تامین کننده خوراک طرح های پتروشیمی خط اتیلن دنا گفت: در بخش ساخت و خطوط لوله انتقال این پروژه هم اکنون بیش از ۶۵ درصد پیشرفت فیزیکی حاصل شده است. وی با اشاره به این که هم اکنون پیشرفت پالایشگاه گاز بیدبلند خلیج فارس حدود ۵۹ درصد است، افزود: پیشرفت کل پروژه یعنی بخش پالایشگاه و بخش خطوط لوله و تأسیسات ذخیره سازی به بیش از ۵۵ درصد رسیده است. امین نژاد با یادآوری این که خوراک گاز پالایشگاه بیدبلند خلیج فارس از واحدهای آن جی ال ۹۰۰، ۱۰۰۰، ۱۲۰۰ و ۱۳۰۰ تامین خواهد شد، تاکید کرد: کل گاز غنی ورودی به این پالایشگاه روزانه ۵۶۶ میلیون متر مکعب خواهد بود که ۷۵ درصد گاز تولیدی پس از پالایش و جداسازی در قالب گاز متان به شبکه سراسری گاز کشور باز می گردد و ۲۵ درصد دیگر محصولات جانبی است. هدف از طراحی و ساخت پالایشگاه گاز بیدبلند خلیج فارس تولید روزانه ۴۸ میلیون متر مکعب گاز شیرین و تصفیه شده متان برای تزریق به شبکه سراسری، سالانه ۱/۵ میلیون تن اتان و ۱/۵ میلیون تن گاز مایع شامل پروپان و بوتان است. پیش بینی می شود با بهره برداری از این طرح پالایشگاهی، خوراک طرح های در دست اجرای خط لوله اتیلن غرب شاخه دنا شامل مجتمع پتروشیمی گچساران و سپس طرح های تولید پلی اتیلن سبک و سنگین خطی کارزون، پلی اتیلن سنگین ممسنی، پلی اتیلن سنگین دهدشت و پلی اتیلن سنگین بروجن تامین شود.

سرعت پرشتاب گازرسانی در دولت یازدهم

مدیر گازرسانی شرکت ملی گاز ایران، سرعت گازرسانی به شهرها و روستاهای کشور را در دولت یازدهم پرشتاب عنوان کرد و گفت: انتظار می رود در پایان برنامه ششم توسعه، ۱۰۰ درصد بخش خانگی و تجاری زیر پوشش شبکه گازرسانی قرار گیرد. سعید مومنی اظهار کرد: هم اکنون بیش از ۹۶ درصد واحدهای مسکونی در مناطق شهری و ۷۲ درصد از واحدهای مسکونی در روستاهای قابل گازرسانی سطح کشور، تحت پوشش گاز طبیعی قرار گرفته اند. وی با اشاره به این که در دولت یازدهم گازرسانی به شهرها و روستاها با هدف بهره مندی حداکثری جامعه از این سوخت پاک و ارزان در دستور کار قرار گرفت، افزود: همسو با این موضوع بیش از ۷۵ هزار کیلومتر شبکه گاز شهری و روستایی جدید احداث و بیش از یک میلیون و ۶۰۰ هزار انشعاب جدید نصب شد تا امکان بهره مندی بیش از چهار میلیون و ۵۰۰ هزار مشترک شهری و روستایی جدید از نعمت گاز طبیعی فراهم شود.

نشست مجمع شرکت‌های ایرانی اکتشاف و تولید برگزار شد

نشست نمایندگان مجمع شرکت‌های ایرانی اکتشاف و تولید (E&P) به میزبانی شرکت اویک برگزار شد. نشست مجمع شرکت‌های اکتشاف و تولید (E&P)، روز چهارشنبه (۲۲ شهریورماه) در شرکت اویک برگزار شد و در جریان این نشست، اعضای کارگروه بررسی حقوقی مدل جدید قرارداد‌های نفتی و کارگروه بررسی روش‌های همکاری شرکت‌های ایرانی با شرکای خارجی به منظور پوشش خطرهای مشارکت، از بین نمایندگان شرکت‌های حاضر انتخاب شدند. بر این اساس، نمایندگان از شرکت‌های اویک (هماهنگ کننده)، پتروپارس، ایدرو، نفت و گاز پرسیا و دانا انرژی به عنوان اعضای کارگروه بررسی حقوقی مدل جدید قرارداد‌های نفتی و نمایندگان از شرکت‌های پتروپارس (هماهنگ کننده)، اویک، مینا، پتروایران، انرژی دانا، ایدرو و تنکو به عنوان اعضای کارگروه بررسی روش‌های همکاری شرکت‌های ایرانی با شرکای خارجی به منظور پوشش خطرهای مشارکت انتخاب شدند. بر عملکرد شرکت اویک در طرح توسعه میدان نفتی آذر و تجربیاتی که در این فرایند حاصل شده است، از محورهای نشست روز چهارشنبه بود که این موارد درباره توضیحاتی از سوی بهزاد محمدی، مدیرعامل اویک، فرزاد حاجیوند، معاون بالادستی این شرکت و مجید حبیبی، مدیرعامل شرکت سروک آذر برای حاضران تشریح شد. گفت‌وگو درباره روش‌های همکاری شرکت‌های ایرانی با شرکای خارجی در اجرای مدل جدید قرارداد‌های نفتی، همچنین بررسی راه‌های تامین مالی برای پیشبرد اهداف پیش روی شرکت‌های اکتشاف و تولید ایرانی، از دیگر محورهای نشست بود. مهدی میرمعزی، رئیس مجمع شرکت‌های اکتشاف و تولید در این نشست عنوان کرد: صندوق‌های سپرده‌ریزی می‌توانند در تامین منابع مالی مورد نیاز طرح‌ها و پروژه‌ها به این شرکت‌ها کمک کنند و با بیان این که شرکت‌های تامین سرمایه باید گام نخست را در این مسیر بردارند، بر ضرورت حمایت وزارت نفت، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی، به منظور اثربخشی فعالیت چنین صندوق‌هایی تاکید کرد. عبدالرضا حاجی حسین‌نژاد، مدیرعامل شرکت اکتشاف و تولید غدیر، نیز از تامین منابع مالی به عنوان مهمترین چالش پیش روی شرکت‌های اکتشاف

و تولید ایرانی یاد کرد و گفت: با توجه به سرمایه هنگفت مورد نیاز برای توسعه مخازن نفت و گاز و موانع متعدد موجود در مسیر تامین آن از جمله محدودیت و ضعف شبکه بانکی کشور در ارائه تسهیلات کلان، استفاده از راه‌های جدید و متفاوت برای تامین سرمایه بسیار حائز اهمیت است. نشست بعدی مجمع شرکت‌های اکتشاف و تولید ایرانی، مهرماه امسال به میزبانی شرکت اکتشاف و تولید غدیر برگزار می‌شود.

تولید تجمعی میدان آذر به مرز ۴

میلیون بشکه رسید

مدیرعامل شرکت اویک اعلام کرد: تولید تجمعی نفت در میدان مشترک آذر به حدود چهار میلیون بشکه رسیده است. بهزاد محمدی روز چهارشنبه (۲۲ شهریور ماه) در نشست نمایندگان مجمع شرکت‌های اکتشاف و تولید (E&P) ایرانی که به میزبانی شرکت اویک برگزار شد، از افزایش میزان تولید تجمعی نفت میدان آذر به حدود چهار میلیون بشکه خبر داد و گفت: ظرفیت تولید روزانه ۳۰ هزار بشکه نفت در این میدان تثبیت شده است. وی با اشاره به افزایش ذخایر نفت در جای میدان آذر به حدود چهار میلیارد بشکه افزود: با توجه به افزایش حجم ذخایر نفت در جا و تاکید وزیر نفت بر برنامه‌ریزی برای برداشت نفت بیشتر از این میدان، افزون بر هدف گذاری تولید روزانه ۶۵ هزار بشکه نفت در پایان فاز نخست توسعه، مقرر شده است که فرآیند توسعه در فاز دوم و تا تحقق تولید روزانه ۱۰۰ هزار بشکه نفت از این میدان ادامه یابد. محمدی به پیچیدگی‌های کار در میدان آذر اشاره و ابراز امیدواری کرد که فرآیند توسعه

بازیافت ۹۵ درصد گاز مشعل در فازهای ۲ و ۳ پارس جنوبی

مدیرعامل مجتمع گاز پارس جنوبی گفت: با انجام پروژه بازیافت گازهای مشعل پالایشگاه دوم مجتمع گاز پارس جنوبی، امکان بازیابی ۹۵ درصد از کل گازهای ارسالی به مشعل‌های این پالایشگاه محقق خواهد شد. مسعود حسینی اظهار کرد: پالایشگاه دوم در بخش خشکی مشتمل بر دو فاز (۲ و ۳)، چهار ردیف پالایش گاز و ۶ شبکه مجزای ارسال گاز به مشعل‌ها (هر فاز سه شبکه) شامل کم فشار، فشار متوسط و فشار بالاست.

وی با اشاره به این که میزان گازهای ارسالی به این مشعل‌ها بر اساس طراحی ۳۰۰ میلیون متر مکعب در سال بوده است، تصریح کرد: پس از ایجاد اصلاحات و بازنگری در محاسبات و بهینه کردن فرایند در سال‌های گذشته، این میزان هم اکنون به حدود ۱۲۰ میلیون متر مکعب گاز در سال کاهش یافته است.

حسینی افزود: طرح بازیابی گازهای ارسالی به مشعل‌های پالایشگاه دوم، گام بسیار بزرگی در مسیر حفظ سرمایه ملی و جلوگیری از آلودگی محیط زیست است.

وی یادآور شد: با مدیریت شرکت ملی نفت ایران و پس از انجام مطالعات اولیه، جمع آوری اطلاعات طراحی، عملیاتی و اندازه‌گیری‌های میدانی و همچنین انجام مطالعات امکان‌سنجی از سوی مجری طرح جامع توسعه پایدار پارس جنوبی و با همکاری واحدهای مختلف پالایشگاه دوم، این موضوع سبب امضای قرارداد میان شرکت ملی نفت ایران و کنسرسیومی متشکل از شرکت SOFREGAZ فرانسه و شرکت ایرانی صنعت سازه‌تیمین در شهریورماه ۹۶ شده است.

مدیرعامل مجتمع گاز پارس جنوبی یادآور شد: این طرح با ارزش تقریبی ۱۱ میلیون یورو با زمان برگشت سرمایه ۱۸ ماهه، برای جلوگیری از هدر رفت ۴۵۰ هزار متر مکعب گاز در روز طراحی شده است.

حسینی افزود: با انجام پروژه بازیافت گازهای مشعل پالایشگاه دوم مجتمع گاز پارس جنوبی، امکان بازیابی ۹۵ درصد از کل گازهای ارسالی به مشعل‌های این پالایشگاه و تریق دوباره گازهای بازیابی شده به جریان خوراک ورودی پالایشگاه فراهم خواهد شد.

وی با بیان این که فرآیند بازیافت و مصرف گاز مشعل (FGR) به عنوان موثرترین فناوری و روشی پیشرفته در دنیا به منظور جمع‌آوری گازهای مشعل پالایشگاه‌ها و تاسیسات مشابه صنعتی کاربرد دارد، تصریح کرد: با الگوبرداری و بومی‌سازی این طرح، قابلیت تعمیر و اجرای آن در دیگر فازهای پارس جنوبی نیز میسر خواهد شد.

حسینی یادآوری کرد: کنترل و کاهش آلایندگی‌های محیط زیستی همواره در تمامی فعالیت‌ها، اقدام‌ها و طرح‌های اصلاحی پالایشگاه دوم مورد توجه بوده و از دغدغه‌های جدی مدیران و کارکنان این پالایشگاه است.

سامانه مدیریت خوردگی در شرکت ملی نفت مستقر می‌شود

وزارت نفت، از نهای شدن فرآیند استقرار سامانه مدیریت خوردگی در این شرکت خبر داد و گفت: فرآیند خوردگی‌یابی مدیریت خوردگی در دستور کار شرکت‌های تابعه قرار دارد. به گفته وی، کارگروه طرح استقرار سامانه مدیریت خوردگی در شرکت ملی نفت در تلاش است با استفاده از تجربیات ارزشمند اعضای کارگروه و تیم‌های تشکیل شده در شرکت‌های تابعه، مراحل استقرار طرح مدیریت خوردگی را مرحله به مرحله بررسی و اجرا کند.

شامل نمایندگان از شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب، شرکت نفت فلات قاره، شرکت نفت مناطق مرکزی، شرکت نفت و گاز پارس، شرکت نفت و گاز اروندان، شرکت پایانه‌های نفتی ایران، شرکت مهندسی و توسعه نفت، مدیریت اچ‌اس‌ای شرکت ملی نفت ایران، دانشگاه صنعت نفت و اداره کل نظام مدیریت دارایی‌های فیزیکی وزارت نفت است. در این زمینه، ابراهیم فتح‌آبادی، نماینده شرکت ملی نفت ایران در کمیته راهبری مدیریت خوردگی

قوای جسمانی یک آتشنشان

روح اله بابایی، رئیس ایمنی و

آتش نشانی شرکت پلیمر کرمانشاه است که ۱۸ سال سابقه کار در آتش نشانی دارد. از او در زمینه آمادگی تیم این شرکت در سومین المپیاد تخصصی - عملیاتی وزارت نفت سوال می‌کنم که در پاسخ می‌گوید: شرکت پلیمر کرمانشاه، سه دوره در المپیاد آتش نشانیان صنایع پتروشیمی کشور حضور داشته است که در دوره نخست این المپیاد، به دلیل نوپا بودن تیم با ۴ نفر شرکت کردیم و مقام هفتم را در میان رقابت با ۲۲ تیم به دست آوردیم؛ اما این تعداد در سال دوم به ۱۲ نفر رسید. وی ادامه می‌دهد: حضور در المپیاد نخست باعث شد تا پیش زمینه‌ای از مسابقات آتش نشانی برای سال‌های بعد داشته باشیم و بر اساس آیتم‌های در نظر گرفته شده، توانستیم ۶ نفر از جوانان ورزشکار کرمانشاهی را که عناوین قهرمانی کشوری و آسیایی دارند، جذب کنیم، اما به دلیل نوپا بودن تیم، اشتباهاتی داشتیم که در المپیاد دوم نیز مقام هفتم را کسب کردیم؛ ولی در المپیاد سوم صنایع پتروشیمی، ایرادها را کاملاً برطرف کرده و با کسب ۲۲ امتیاز بیشتر از تیم دوم مقام نخست را به دست آوردیم.

به گفته بابایی، انتخاب ۷ نفر از ۲۹ آتش نشان که در کار خود حرفه‌ای هستند، بسیار سخت است، به همین دلیل از قهرمانان ملی کرمانشاه که در گروه سنی جوان قرار دارند، دعوت به همکاری کردیم و جای خوشحالی دارد که توانستیم آتش نشانان بسیار خوبی را از لحاظ کاری و برخوردی، تحویل جامعه آتش نشانی صنعت پتروشیمی کشور دهیم.

وی در ادامه به معرفی اعضای این تیم می‌پردازد و می‌گوید: اعضای این تیم از ورزشکاران کرمانشاه انتخاب شده‌اند. همایون همتی، مقام دوم آسیا در رشته دوومیدانی را از آن خود کرده است، وحید چرافی، عضو تیم فایرانی کشور بوده، مصطفی نجاتی، سه دوره قهرمان کشتی کارگری ایران و قهرمان حمل نجات مصدوم در المپیاد آتش نشانیان شرکت پتروشیمی است. اشکان رحمانی نیز چهار سال پیاپی مقام قهرمانی بالا رفتن از طناب در المپیاد آتش نشانیان صنایع پتروشیمی را به دست آورده است و دو نفر دیگر از اعضای این تیم هم در قسمت فشار پمپ و حمل حوز به گروه کمک می‌کنند.

رئیس ایمنی و آتش نشانی شرکت پلیمر کرمانشاه ادامه می‌دهد: از سال ۸۲ به دنبال تشکیل یک تیم خوب آتش نشانی بودم که بتوانند با آتش نشانیان برتر دنیا رقابت کنند. بابایی ادامه می‌دهد: یکی از برنامه‌های روزانه تیم، دویدن به مدت ۴۰ دقیقه است، چرا که این ورزش به دلیل هوای بودن بسیار اهمیت دارد و باعث افزایش قوای جسمانی آنان می‌شود.

وی با بیان اینکه آتش نشان باید از نظر قوای جسمانی، بالاتر از یک فرد معمولی باشد تا در زمان حادثه بتواند عکس العمل مناسبی از خود نشان دهد، می‌افزاید: ۷-۶ سال است که تلاش می‌کنیم تا یک آتش نشان خوب تحویل این آب و خاک دهیم که

گزارش «مشعل» از آمادگی مقدماتی شرکت

پلیمر کرمانشاه برای حضور در سومین المپیاد

تخصصی - عملیاتی آتش نشانیان وزارت نفت

اینجا میدان اراده‌هاست

مردان نفت آگاهی و مهارت خود را بالا می‌برند

مشعل | سمیه راهیما هر چه به زمان برگزاری سومین المپیاد تخصصی - عملیاتی آتش نشانیان وزارت نفت نزدیک می‌شویم، تیم‌های شرکت کننده تلاش بیشتری برای افزایش آمادگی خود و کسب مقام برتر در سطح چهار شرکت اصلی نفت می‌کنند، یکی از این تیم‌ها، تیم شرکت پلیمر کرمانشاه با گروهی جوان است که در رشته‌های مختلف در سطح ملی و استانی، موفق به کسب مدال و مقام‌های اول تا سوم شده‌اند.

این تیم از نیمه دوم شهریور امسال، تمرین‌های خود را در ۵ رشته دوی ۴ در ۱۰۰ متر امدادی، عملیات آبرسانی از ماشین به سیبل نشانه، حمل حوز با استفاده از تجهیزات حفاظت فردی (PPE)، بالا رفتن از نردبان طنابی نجات و دوی ۱۰۰ متر با مانع آغاز کرده است تا بتوان جسمانی بالا در سومین المپیاد تخصصی - عملیاتی آتش نشانیان وزارت نفت حضور پیدا کنند. بر اساس اهمیت این موضوع، «مشعل» گزارشی از روند آماده‌سازی تیم آتش نشانیان شرکت پلیمر کرمانشاه تهیه کرده است که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید:

خوشبختانه در شرکت پتروشیمی به این هدف خود رسیده‌ایم و امیدوارم در المپیاد تخصصی - عملیاتی وزارت نفت نیز بتوانیم شایستگی‌های تیم را ثابت کنیم تا انگیزه‌های برای دیگر آتش نشانان شرکت پلیمر باشد. رئیس ایمنی و آتش نشانی شرکت پلیمر کرمانشاه می‌گوید: حضور در این المپیاد باعث می‌شود تا مسابقات انتخابی برگزار کنیم و آتش نشانان برای افزایش توانمندی خود به منظور حضور در المپیاد از یکدیگر کمک بگیرند؛ چرا که معتقدیم این روند دوستی‌ها را زیاد می‌کند و کدورت‌ها را از بین می‌برد. به گفته وی، یک تیم آتش نشانی خوب، تیمی است که از لحاظ تئوری و آمادگی جسمانی حرف اول را بزند.

آماده سازی تیم

حمیدرضا کریمی، مربی تیم شرکت پلیمر کرمانشاه، ۱۲ سال است که در آتش نشانی فعالیت می‌کند. او در زمینه آماده‌سازی تیم این شرکت برای حضور در سومین المپیاد تخصصی - عملیاتی آتش نشانان وزارت نفت، می‌گوید: بر اساس دستور عملی که از سوی وزارت نفت در ۵ ماده دوی ۴ در ۱۰۰ متر آمادگی، عملیات آبرسانی از ماشین به سیبل نشانه، حمل حوز با استفاده از تجهیزات حفاظت فردی (PPE)، بالا رفتن از نردبان طنابی نجات و دوی ۱۰۰ متر با مانع لایح شده است، تقویت قوای جسمانی خود را آغاز کرده‌ایم. به گفته وی، تمرین‌های تیم به صورت جدی از هفته دوم شهریور ۹۶ آغاز شده و آمادگی جسمانی تیم در المپیاد آتش نشانی شرکت پتروشیمی بسیار خوب است. سال گذشته نیز در المپیاد صنعت پتروشیمی مقام آورده‌ایم. امسال هم روی قوای جسمانی تیم بسیار حساب باز کرده‌ایم و امیدوارم در سطح وزارت نفت مقام ببوریم.

قهرمان دوو میدانی

بعد از صحبت با رئیس اچ‌اس‌ای و مدیر ایمنی و آتش نشانی شرکت پلیمر کرمانشاه به سمت زمین تمرین‌های ورزشی این شرکت برای حضور در سومین المپیاد تخصصی - عملیاتی آتش نشانان وزارت نفت می‌روم. **همايون همتی**، یکی از اعضای این تیم است که مقام دوم آسیا را در رشته دوو میدانی از آن خود کرده است. او می‌گوید: ۸ سال است که عضو تیم دوو میدانی ایران هستم و نفر سوم مسابقات قهرمانی آسیا در سال ۹۴ را نیز کسب کرده‌ام و اکنون در حال تمرین برای حضور در مسابقات داخل سالن آسیا در بهمن ۹۶ هستم. وی می‌افزاید: سال ۹۴ در واحد آتش نشانی شرکت پتروشیمی پلیمر مشغول به کار شده‌ام و در المپیاد مسابقات پتروشیمی سراسر کشور، نیز توانستم در ماده ۱۵۰۰ متر مدل طلا کسب کنم. به گفته وی، رشته دوو میدانی، یک ورزش مادر است و ۸۰ درصد آمادگی تیم به آن بستگی دارد. به عبارت دیگر با تمرین‌های مداوم هوازی، آمادگی جسمانی و عمومی افزایش پیدا می‌کند و هر کدام از اعضای تیم از این طریق می‌توانند ۵ ماده‌ای را که از سوی وزارت نفت اعلام شده است، به نحو

احسن انجام دهند. همتی ادامه می‌دهد: المپیاد آتش نشانان چه در سطح پتروشیمی و چه وزارت نفت، ارتباط مستقیمی با آمادگی جسمانی دارد و امیدوارم بتوانیم در سومین المپیاد تخصصی - عملیاتی آتش نشانان وزارت نفت، بهترین نتیجه را کسب کنیم.

مقام چهارم آسیا در قایقرانی

وحید چراغی، یکی دیگر از اعضای این تیم، مقام چهارم آسیا را در رشته قایقرانی کسب کرده است. به اعتقاد او، حفظ آمادگی جسمانی، یکی از آیتم‌های بسیار مهم در آتش نشانی است، زیرا وقتی حادثه‌ای اتفاق می‌افتد، آتش نشان باید مدت زمان زیادی در تحرک باشد. در این زمینه برگزاری المپیاد آتش نشانان باعث می‌شود تا علاوه بر ورزش‌های روزانه‌ای که داریم، توجه بیشتری به این موضوع داشته باشیم تا علاوه بر تقویت قوای جسمانی، روحیه خود را نیز بالا ببریم. وی با بیان اینکه اگر در المپیاد مقام ببوریم، تأثیری در شرایط کاری‌مان ندارد. ادامه می‌دهد: امیدوارم تدابیری اندیشیده شود تا در رتبه بندی آتش نشانان، پایه حقوق و امتیازی در نظر گرفته شود. تا کنون حضور در المپیاد آتش نشانان پتروشیمی، تنها ورزش و گرفتن حکم و جایزه نقدی بوده است.

مقام کشوری در حمل مصدوم

حسین راهدار، یکی دیگر از اعضای تیم شرکت پلیمر کرمانشاه است که در سه دوره المپیاد آتش نشانان پتروشیمی حضور داشته و در رشته حمل مصدوم و خدمات‌رسانی، مقام چهارم کشوری را کسب کرده است. او می‌گوید: از آنجا که در المپیاد آتش نشانان وزارت نفت با تمام واحدهای آتش نشانی چهار شرکت اصلی ارتباط می‌گیریم، در افزایش آمادگی جسمانی و روحیه آتش نشانان بسیار تأثیر دارد.

مدرسه ایمنی و زمین آتش

علیرضا حیدری، رئیس اچ‌اس‌ای شرکت پلیمر کرمانشاه ۱۷ سال است که در این سمت کار می‌کند. از او درباره آمادگی تیم این شرکت در المپیاد تخصصی - عملیاتی آتش نشانان شرکت نفت سوال می‌کنم که در پاسخ می‌گوید: تیم آتش نشانی این شرکت، افرادی جوان و با انگیزه هستند و از فیلترهای سختی عبور کرده تا به این مرحله برسند. حضور ۶ نفر از اعضای آتش نشانی در تیم المپیاد، باعث ایجاد انگیزه بیشتر در میان افراد دیگر می‌شود تا خود را برای رقابت و حضور در تیم آماده کنند. وی با بیان اینکه اعضای ۶ نفره تیم را بعد از برگزاری چند مسابقه انتخاب کرده‌ایم، ادامه می‌دهد: اگر المپیاد و رقابت در میان آتش نشانان نباشد، نمی‌توانند به رکورد و کسب مقام دست یابند. حیدری ادامه می‌دهد: برای انتخاب اعضای تیم، معیارهایی در نظر گرفته‌ام که از آن جمله می‌توان به هوش بالا، آمادگی جسمانی، قدرت بدنی و سطح اطلاعات علمی اشاره کرد. به گفته وی، پتروشیمی بندر امام و

و اگر تقدیر و تشکر می‌هم بوده، در رده‌های آخر قرار داشته‌ایم، اما این رویکرد باعث دلسردی ما نشده، بلکه اتحاد و یکدلی ما را نسبت به هم بیشتر کرده است.

عضو تیم فوتسال

بعد از صحبت با رئیس اچ‌اس‌ای شرکت پلیمر کرمانشاه، دوباره به میان اعضای تیم می‌روم و با دیگر اعضای تیم به گفت‌وگو می‌نشینم. **یزدان مظاهری**، یکی دیگر از اعضای تیم شرکت پلیمر کرمانشاه، برای حضور در سومین المپیاد تخصصی - عملیاتی آتش نشانان وزارت نفت است که در رشته تخصصی فوتسال فعالیت می‌کند و سه دوره، عضو تیم ملی جوانان و نوجوانان بوده است. او چهار سال است که در آتش نشانی این شرکت کار می‌کند و در رشته ۱۰۰ متر با مانع، چهار در ۱۰۰ متر آمادگی و آبرسانی در المپیاد صنعت پتروشیمی شرکت کرده است. به گفته مظاهری، حضور در المپیاد باعث افزایش آمادگی جسمانی و ایجاد انگیزه در میان آتش نشانان می‌شود و چون تا کنون تجربه حضور در المپیاد وزارت نفت را نداشته‌ایم، تجربه بسیار خوبی خواهد بود تا توانایی خود را در میان شرکت‌های دیگر سنجش کنیم. وی ادامه می‌دهد: تجربه حضور در چهار دوره المپیاد آتش نشانی صنعت پتروشیمی، نشان از توانایی بالا و نیروهای جوان آن دارد، اما تجربه‌ای در کنار شرکت‌های نفت، گاز و پالایش و پخش نداریم و امیدوارم جزو سه نفر برتر در سومین دوره المپیاد تخصصی - عملیاتی آتش نشانان صنعت نفت باشیم.

مقام نخست نردبان طنابی

اشکان رحمانی نیز یکی دیگر از اعضای تیم شرکت پلیمر کرمانشاه است که در دوره مسابقات آتش نشانی صنعت پتروشیمی در رشته بالا رفتن از طناب مقام نخست را به دست آورده است. وی می‌گوید: حضور در المپیاد آتش نشانان، باعث افزایش آمادگی جسمانی و سطح علمی می‌شود، زیرا وقتی علاوه بر پتروشیمی در کنار دیگر شرکت‌های نفت، گاز و پتروشیمی قرار می‌گیریم، در طرز تفکر ما نسبت به کار و مسابقات بسیار تأثیر گذار است.

مقام اول کشتی کارگری

یکی دیگر از اعضای تیم آتش نشانان شرکت پلیمر کرمانشاه، **مصطفی نجاتی** است. او سال ۹۳ در وزن ۹۷ کیلو مقام نخست در کشتی کارگران را کسب کرده است و در همان سال با حضور در المپیاد آتش نشانان شرکت پتروشیمی که در عسلویه برگزار شد، مقام دوم را در رشته حمل مصدوم به دست آورده است. همچنین سال ۹۵ در وزن ۱۲۵ کیلو گرم کشتی کارگران، نفر اول شده و در همان سال نیز در المپیاد شرکت نفت مقام اول را در حمل مصدوم کسب کرده است. وی می‌گوید: برگزاری المپیاد آتش نشانان وزارت نفت باعث می‌شود تا علاوه بر افزایش روحیه، همیشه آمادگی جسمانی مناسبی داشته باشیم.

گفت و گوی «مشعل» با رئیس پدافند غیرعامل و مدیریت بحران شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران

پیشگیری از وقوع حادثه با نگاه تیزبین

اشاره

مشعل | اسمیه راهیما تجربه جنگ تحمیلی و خسارت های ناشی از تهاجم های هوایی و زمینی دشمن به تاسیسات صنایع نفت، گاز، پتروشیمی و پالایش و دفاع موثر از آنها را بیش از پیش دوران دفاع مقدس، تاسیسات

بررسی دشمن به تاسیسات صنایع پخش، ضرورت توجه به تحکیم تاسیسات برجسته کرده است. در طول هشت سال

گوناگون صنعت نفت در نقاط مختلف کشور به ویژه در مناطق نفت خیز جنوب شامل خطوط لوله، تاسیسات فرآوری و بهره برداری، مخازن ذخیره سازی، تلمبه خانه ها، پالایشگاه ها، مراکز توزیع و پایانه های صادراتی، بارها مورد حمله بمب افکن های دشمن قرار گرفت. هرچند کارشناسان و کارکنان صنعت نفت پس از حمله های دشمن، با بازسازی تاسیسات، مدار تولید را فعال کردند، اما از همان سال ها لزوم توجه به پدافند غیرعامل مورد توجه مدیران صنعت نفت قرار گرفت تا جایی که هم اکنون این مهم برای کاهش آسیب پذیری نیروی انسانی و تجهیزات حساس این صنعت عظیم به یک موضوع بنیادی تبدیل شده و در اولویت کار وزارت نفت قرار گرفته است. پدافند غیرعامل در واقع مجموعه ای از برنامه ریزی ها، طراحی ها و اقدام ها است که باعث کاهش آسیب پذیری در مقابل تهدیدها می شود، به گونه ای که این اقدام ها هم توان دفاع از آن تاسیسات نفتی را افزایش دهد و هم موجب کاهش پیامدهای بحران را ضمن اینکه باید امکان بازسازی مناطق آسیب دیده را با کمترین هزینه فراهم سازد. در این زمینه تاکید شده است تا طرح های پدافند غیرعامل در زمان صلح تهیه و اجرا شود؛ بنابراین به کارگیری تمهیدات و ملاحظات پدافند غیرعامل، علاوه بر کاهش شدید هزینه ها، کارآیی دفاعی طرح ها، اهداف و پروژه ها را در زمان بروز تهدیدها بسیار افزایش خواهد داد. یکی از چهار شرکت اصلی وزارت نفت، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران است که در زمینه پدافند غیرعامل، گام های موثری برداشته و پروژه هایی نیز در دست مطالعه و اجرا دارد. بر اساس اهمیت این موضوع هفته نامه «مشعل» گفت و گویی با ابراهیم محمدی پور، رئیس پدافند غیرعامل و مدیریت بحران این شرکت انجام داده است که مشروح آن را در ادامه می خوانید:

پروژه دیگر، طرح جامع مدیریت بحران و پدافند غیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران است. این شرکت با دارا بودن نقش کلیدی در اقتصاد کشور، در شرایط بحرانی، نیازمند اقدام های خاص است. به بیان دیگر، مأموریت اساسی این شرکت در خصوص برقراری جریان انرژی در سطح کشور، جایگاه بسیار حیاتی به این مجموعه به ویژه در تامین انرژی مورد نیاز مردم و همچنین جریان اقتصادی و صنعتی کشور بخشیده است، به همین دلیل، طرح جامع مدیریت بحران و پدافند غیرعامل در این شرکت با دقت زیادی در حال طراحی است تا پاسخگوی بحران های طبیعی و غیرطبیعی باشد.

خروجی مطالعات پروژه های تدوین الزام ها و استانداردهای پدافند غیرعامل و طرح جامع مدیریت بحران و پدافند غیرعامل چیست؟ خروجی این مطالعات در برگیرنده همه فازهای پیشگیری، آمادگی، مقابله و بازیابی تاسیسات شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران و شرکت های تابعه با

دید کلان ملی خواهد بود. پس از انجام این مطالعات، سامانه ای ایجاد می شود که تداوم فعالیت های شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران و شرکت های تابعه را به ویژه در شرایط بروز بحران تضمین کند. یکی از مواردی که در پروژه های یاد شده مورد توجه قرار گرفته، استفاده از تجارب جهانی از طریق مطالعات تطبیقی با کشورهای پیشرو در این زمینه است.

روسیه یکی از پیشروترین کشورها در زمینه مدیریت بحران و پدافند غیرعامل است؛ از این رو مدیریت پدافند غیرعامل و مدیریت بحران شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران، اقدام به اعزام چند تیم تخصصی به این کشور کرد، دستاوردهای پژوهشی این سفر را بیان بفرمایید. بررسی آمار حوادث طبیعی و انسان ساخت در حوزه های صنعتی بویژه در حوزه نفت و انرژی کشور و مقایسه پیامدها و خسارت های ناشی از آنها با رخدادها مشابه در کشورهای صنعتی نشان می دهد که درصد وقوع این حوادث در کشور ما بیشتر و میزان خسارت نسبت به موارد مشابه سنگین تر است.

پروژه ها الزام ها و استانداردهای پدافند غیرعامل در تمامی حوزه های مورد نیاز شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران استخراج می شود. هم اکنون استانداردهای مدونی برای این شرکت و شرکت های تابعه در حوزه پدافند غیرعامل وجود ندارد یا به صورت کاملا شفاف، صریح و روشن نیست. بخش عملیاتی و مهندسی برای انجام عملیات پدافند غیرعامل به این استانداردها نیاز دارند. امیدواریم با کار گسترده ای که در این زمینه انجام می شود، راهنمای خوبی، هم برای شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران و وزارت نفت و هم صنایع مشابه باشیم.

آقای محمدی پور با توجه به اینکه مدیریت شما در زمینه پدافند غیرعامل و مدیریت بحران بسیار راهبردی و حساس است، چه پروژه هایی برای پیشبرد اهداف این مدیریت در دست اقدام دارید؟ برای نخستین بار در کشور دو پروژه جامع در بخش پدافند غیرعامل و مدیریت بحران شرکت پالایش و پخش تعریف و از سوی وزارت نفت و سازمان پدافند غیرعامل کشور تایید شده و در حال اجراست. اجرای این پروژه ها پس از برگزاری نشست های مکرر و اخذ نظرات صاحب نظران ملی در این حوزه مد نظر قرار گرفته است. در بخشی از این

تعدد حوادث طبیعی و انسان ساخت در تاسیسات نفتی و بسیاری تاسیسات دیگر و خسارت‌هایی که بر جای می‌گذارند، با وجود سابقه بسیار طولانی کشورمان در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی و اهمیت جهانی ایران در این صنعت، می‌تواند دلایل بسیاری داشته باشد. لازم است به مباحث مربوط به پدافند غیرعامل، مدیریت بحران و ایمنی و مهم‌ترین بخش آنها یعنی پیشگیری به طور عمیق پرداخته می‌شود.

ضمن آنکه لازم است به شیوه‌نامه‌ها و استانداردهای معمول و به‌روز جهانی توجه بیشتری شده و استانداردها به طور کامل بومی‌سازی شود. ساختار سازمانی مقابله با حوادث غیرمترقبه در کشور دارای اشکال اساسی بوده؛ به طوری که مراکز و سازمان‌های متولی مدیریت بحران، ایمنی و آتش‌نشانی و امداد و نجات هر یک جداگانه و گاه جزیره‌ای عمل می‌کنند. تعدد مراکز تصمیم‌گیری مستقل از هم، فرآیند مدیریتی بحران را دچار مشکل می‌کند و به دلیل نبود فرماندهی واحد در مدیریت بحران، مسئول و پاسخگو در قصور احتمالی به طور دقیق مشخص نیست. این موضوع می‌تواند از بسیج هوشمندانه امکانات جلوگیری کند. مواردی که به آن اشاره شد، گاه موجب اتلاف سرمایه‌های انسانی و مادی و معنوی در صنعت نفت می‌شود و حتی اگر هم در شرایط کنونی کشور که آمیج انواع تهدیدهای آشکار و پنهان است، نبودیم، باز هر وجدان بیداری خود را موظف می‌داند که در حد توان خود برای رفع مشکلات تلاش کند.

بروز تحولات سیاسی-امنیتی در منطقه و به همراه آن ظهور تهدیدهای جدید و افزایش حوادث ناشی از تهدیدهای یادشده در کشورهای منطقه ایجاب می‌کند که در تمام بخش‌های صنعت نفت، ضمن نگاه پیشگیرانه به موضوع، مانعی جدی و بازدارنده ایجاد شود. این موضوع نیاز به پیاده‌سازی الزامات پدافند غیرعامل به منظور مصون نگه‌داشتن سرمایه‌های انسانی و مادی، محیط کار و محیط پیرامون آن را دوچندان می‌کند.

وزارت نفت از سه طریق حوادث طبیعی، فنی و تجهیزاتی و انسان ساخت تهدید می‌شود و گستره آسیب‌پذیری نیز بسیار متنوع است، اما حادثه قابل پیشگیری است. در واقع حادثه خبر می‌کند، اما باید نگاه تیزبین و گوش شنو داشت. باید تمام تهدیدها و آسیب‌پذیری‌ها را شناخت و زمینه‌های بروز حادثه را حذف یا دست کم کنترل کرد و این کاملاً شدنی است.

آموزش‌های تخصصی مدیریت بحران و پدافند غیرعامل و استفاده از تجارب کشورهای که در این حوزه تجربه‌های سودمندی دارند، به‌عنوان ابزار قدرتمند ارتقای آگاهی کارکنان و نهادینه کردن فرهنگ پیشگیری و مقابله در سازمان، از مهم‌ترین رویکردهایی است که سازمان را به سمت اجرا به پیش می‌برد. مهم‌ترین دغدغه مدیریت پدافند غیرعامل و مدیریت بحران در شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، تدوین، اجرایی

کردن و تکمیل قوانین، الزامات و استانداردهای تخصصی در حوزه‌های یادشده است. یکی از روش‌های ارتقای سطح آگاهی و تلاش برای رسیدن به هدف یاد شده، استفاده از تجارب کشورهای صاحب سبک دنیا در زمینه پدافند غیرعامل و مدیریت بحران و کسب دانش، تجربه‌ها و راهکارهای مقابله با حوادث در آن کشورها و سازمان‌های مرتبط با آن است. به منظور تحقق این هدف مدیریت اچ‌اس‌ای، پدافند غیرعامل و مدیریت بحران شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران نسبت به اعزام تیمی تخصصی به کشور روسیه اقدام کرد.

باید دیده‌ها و شنیده‌های تیم چند تخصصی اعزامی را تجزیه و تحلیل و درس آموخته‌ها را بومی‌سازی کرد و به کل مجموعه صنعت نفت و حتی صنعت کشور ارائه داد تا چراغ راه آینده باشد.

شرکت‌های معتبر نفتی دنیا اختصاص داشت. در کشور روسیه تمامی سازمان‌ها، نهادها و ارگان‌های مرتبط با مدیریت بحران، ایمنی و پدافند غیرعامل از جمله خدماتی، آموزشی و مردمی تحت فرماندهی یک نهاد واحد به نام وزارت حوادث غیرمترقبه روسیه (M.C.H.S) قرار دارند. وزارت حوادث غیرمترقبه فدراسیون روسیه در امور پدافند غیرعامل، حوادث غیرمترقبه و مهار پیامدهای بلایای طبیعی عمل می‌کند و به‌عنوان ارگان اجرایی دولت فدرال، طراحی و عملیاتی کردن سیاست‌های دولتی در زمینه حوادث غیرمترقبه و پدافند غیرعامل، محافظت از جمعیت و اماکن در برابر بلایای طبیعی و غیرطبیعی را به عهده دارد.

وجود یک نهاد حاکمیتی واحد آن هم در سطح وزارتخانه سبب شده است که در روسیه تمام ارگان‌ها و سازمان‌های مرتبط با مباحث ایمنی و بحران، مرکزیت داشته و همه مدیران و

چه راهکارهایی برای بهبود شرایط موجود می‌توان ارائه داد؟

راهکارهای مختلفی برای بهبود شرایط موجود می‌توان اندیشید و اجرا کرد. یکی از آنها می‌تواند برنامه‌ریزی و انجام امور پژوهشی به منظور کسب تجارب و الگوپردازی مناسب از کشورها و سازمان‌های موفق دنیا در زمینه پدافند غیرعامل، مدیریت بحران و ایمنی باشد. با این پیش‌زمینه فکری و به منظور اجرای پروژه «تهیه الزامات پدافند غیرعامل در شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران»، سفری پژوهشی به کشور روسیه که یکی از کشورهای پیشرو در زمینه مقابله با حوادث غیرمترقبه است، برنامه‌ریزی شد.

در این سفر پژوهشی، سعی بر آن بوده است که مشاهده‌ها، تجربه‌ها و برداشت‌های تیم اعزامی به منظور استفاده حداکثری از نتایج سفر، بانگاهی ایجابی و نه سلبی مورد توجه قرار گیرد. به منظور آمادگی و بهره‌برداری حداکثری تیم اعزامی از این سفر پژوهشی، مطالعه‌ای تطبیقی برای قبل از سفر در دوح بخش برنامه‌ریزی و انجام شد که یکی مربوط به بررسی ساختار نظام مقابله با حوادث غیرمترقبه در کشور روسیه بود و بخش دیگر مطالعه نیز، بررسی کامل شرکت «روستنت» به‌عنوان شرکتی مطرح در صنعت فرآورده‌های نفتی روسیه و یکی از

کار می‌گیرند. تجهیزات مدرن فقط در کلاتشهرهای مسکو و سنت پترزبورگ و در یک دهه گذشته به مدد درآمد حاصل از افزایش مقطعی قیمت انرژی فراهم شده است. با آنکه تجهیزات مدرن در فرایند پیشگیری و مقابله با بحران بی‌تاثیر نیست، ولی با بررسی برخی حوادثی که سال ۲۰۱۵ در روسیه اتفاق افتاده است، چنانچه تجهیزات قدیمی در موقعیت کاری قرار داشته و از تعمیرات اساسی ادواری برخوردار باشند، عوامل موثرتری نبود تجهیزات مدرن را تحت شعاع قرار می‌دهد.

از مهم‌ترین شاخصه‌های فرهنگی کشور روسیه، توجه همه جانبه به آموزش برای پیشگیری و مقابله با حوادث غیرمترقبه در سطوح مختلف است که در دو شاخه مدیریتی و عمومی در قالب دوره‌های کوتاه مدت به تمامی افراد جامعه آموزش داده می‌شود و حتی شخص رئیس‌جمهور نیز باید دوره‌های یاد شده را طی کند. بر همین مبنا در ساختار وزارت حوادث غیرمترقبه روسیه، برنامه‌ریزی آموزشی نقش پررنگ و بسیار مهمی دارد، به طوری که موسسه‌های آموزشی عالی فراوانی تحت حاکمیت وزارتخانه دوره‌های مرتبط را برگزار می‌کنند که ساختار کامل این موسسات در گزارش سفر به روسیه بررسی شده است. از مهم‌ترین این دانشگاه‌ها می‌توان به دانشگاه آموزش عالی دولتی فدرال سنت پترزبورگ اشاره کرد که به‌عنوان نخستین مؤسسه آموزشی در حوزه پدافند غیرعامل، مدیریت بحران و تجهیزات آتش‌نشانی روسیه و کل اروپا در شهر سنت پترزبورگ پایه‌گذاری شد و در حال حاضر در قالب یک مجموعه علمی - آموزشی یکپارچه و متشکل از انستیتوها، دانشکده‌ها و شعب مجتمع‌های علمی - آموزشی مجهز در جهان است که در کشورهای مختلف نمایندگی دارد.

در پایان بفرمایید که در سفر به کشور روسیه چه نکته‌های بیشتری از همه حائز اهمیت بود؟

تیم تخصصی اعزامی به کشور روسیه، ضمن شرکت در چند کنفرانس علمی در دانشگاه سنت پترزبورگ از برخی تاسیسات نفتی از پیش تعیین شده بازدیدهای فنی انجام داد. یکی از مهم‌ترین نکاتی که در این سفر پژوهشی مشاهده شد، وجود حاکمیت کامل از سوی وزارت حوادث غیرمترقبه روسیه بر تمام بخش‌های خصوصی در کشور است؛ نکته‌ای که گاه در واگذاری‌های مطابق اصل ۴۴ مورد غفلت قرار گرفته است.

مسولان ارگان‌های یاد شده، از شخص وزیر به‌عنوان مافوق، بی‌چون و چرا فرمانبرداری می‌کنند. مسائل حائز اهمیت چون عدم سردرگمی دولت در تخصیص بودجه، وجود نظم و ترتیب ستودنی در مدیریت بحران، احساس مسئولیت‌پذیری و لزوم پاسخگویی در تمام موارد مرتبط، مستندسازی صحیح و دقیق تمامی حوادث و امکان دسترسی همگی ارگان‌های زیرمجموعه به آمار و ارقام مربوطه، از جمله تعداد حوادث، خسارات وارد شده و عوامل بروز حادثه که سبب وجوب حافظه تاریخی مردم این کشور می‌شود و نیز سهولت در ایجاد ارتباط و تعامل با ارگان‌های ذیربط بین‌المللی و عضویت در سازمان‌های جهانی و موارد بی‌شمار دیگر، از فواید وجود ساختار واحد در مبحث ایمنی و مدیریت بحران و پدافند غیرعامل محسوب می‌شود.

بر این اساس، هنگام وقوع حوادث مسئولیت مستقیم هرگونه قصور، بی‌برنامگی و کم‌کاری متوجه این وزارتخانه بوده و باید در مقابل دولت و ملت پاسخگو باشد.

نکته مهم این است که روس‌ها به علت کمبود نقدینگی، تا مجبور نشوند تجهیزات خود را تعویض نمی‌کنند اما با ایجاد واحدهای تعمیر و نگهداری، عمر کاری وسایل موجود را تا حد ممکن ارتقا داده و در عملیات امداد و نجات به

گام مهم وزارت نفت در مسیر اقتصاد مقاومتی

تولد نهاد صدور گواهی کیفیت در صنعت نفت ایران

نهاد صدور گواهی کیفیت انجمن نفت
همراه سازندگان داخلی است

مشعل | آرزو عطایی | دکتر انوشه رحمانی،
رئیس پژوهشکده سیستم‌های مدیریت کیفیت و
بازرسی پژوهشگاه سازمان ملی استاندارد درباره
روند صدور گواهینامه داخلی برای کالاهای
اولویت‌دار وزارت نفت در گفت‌وگو با «مشعل» از
روند ایجاد نهاد صدور گواهی کیفیت محصول و
اعطای گواهینامه محصول به کالاهای اولویت‌دار
وزارت نفت می‌گوید: «به دنبال روبه‌ای که
مهندس زنگنه به دنبال آن بوده است تا اهداف
اقتصاد مقاومتی را در صنعت نفت محقق کند، نهاد
صدور گواهی کیفیت محصول هم اکنون در انجمن
نفت ایران تشکیل شده است و آینده امیدبخشی
پیش رو دارد؛ نهادی که می‌تواند با توسعه دامنه
فعالیت‌هایش در عرصه بین‌المللی نیز فعالیت
کند.» مشروح این گفت‌وگو را می‌خوانید:

رئیس پژوهشکده سیستم‌های مدیریت کیفیت و بازرسی پژوهشگاه استاندارد می‌گوید: «یکی از اقدام‌هایی که سازمان ملی استاندارد با هدف تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی در نظر گرفته است، توسعه استانداردهای ملی برای پوشش تمام کالاها و خدمات است. به همین دلیل نیز، همکاری خود را با وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها برای ایجاد دفاتر استانداردسازی و حمایت از استانداردسازی کالاهای داخلی و جواز ملی کیفیت، دوچندان کرده است. در سال ۹۴ تفاهم‌نامه‌ای میان سازمان ملی استاندارد و وزارت نفت به امضا رسید که طبق آن مقرر شد، سازمان ملی استاندارد ایران در برخی حوزه‌ها از جمله استانداردسازی و توسعه استانداردها، تدوین و تبدیل کردن استانداردهای صنعت نفت (Iran Petroleum Standards) IPS به استانداردهای ملی ایران و ارتقای کیفیت کالاها و خدمات حوزه نفت و گاز و پتروشیمی با وزارت نفت همکاری کند.» انوشه رحمانی افزود: «در ادامه نشست‌های سازمان ملی استاندارد ایران با وزارت نفت، طرحی از سوی این وزارتخانه مبنی بر «ایجاد نهاد صدور گواهی کیفیت برای کالاهای اولویت دار وزارت نفت» مطرح شد که طبق آن الزامات استاندارد برای ارزیابی کیفیت محصولات و ارزیابی تامین کنندگان (تولیدکنندگان و سازندگان داخلی و خارجی) اجرا شود و در نهایت فهرست مرجع تامین کنندگان وزارت نفت (وندورلیست مرجع)، با یک مکانیزم ارزیابی صلاحیت استاندارد، بازنگری شده؛ به این منظور سازمان ملی استاندارد از خرداد ۹۴ نشست‌های متعددی با وزارت نفت برگزار کرد که در نهایت در اواخر سال ۹۴ به عقد دو قرار داد انجامید؛ در قرارداد اول مقرر شد برای ده گروه کالایی اولویت دار وزارت نفت، آزمایشگاه‌هایی که در ایران می‌توانند آزمون کالاها را بر اساس استانداردها بین‌المللی مورد تایید وزارت نفت انجام دهند، شناسایی شوند. همچنین مقرر شد بخشی در وزارت نفت به عنوان پیمانکار فرعی مرکز ملی تایید صلاحیت ایران، برای ارزیابی اعتباربخشی به آزمایشگاه‌ها توانمند شود. در قرارداد دوم با وزارت نفت نیز مقرر شد، یک نهاد صدور گواهی کیفیت برای کالاهای اولویت دار وزارت نفت ایجاد شود.

به دنبال تعیین بهترین ساختار برای نهاد صدور گواهی‌نامه و خواست وزارت نفت، برای ایجاد این نهاد در انجمن نفت ایران، مطالعات بسیاری انجام شد. بهینه‌سازی و الگو برداری از نهاد صدور گواهی‌نامه انجمن نفت آمریکا که از معروف ترین نهادهای صدور گواهی‌نامه در صنایع نفتی است، باعث شد تا برای صدور گواهی کیفیت کالاها ایرانی و اعتباربخشی به برندهای داخلی، نهاد صدور گواهی‌نامه کیفیت در انجمن نفت ایران (Iran Petroleum Institute (IPI ایجاد شود. در قالب مطالعات کاملی که در این طرح انجام شد، ضمن الگوبرداری از رویه‌های

حفظ استقلال و بی طرفی نهاد صدور گواهی‌نامه API، تبیین شد که معیارهای API برای ارزیابی و صدور گواهی‌نامه، بر اساس الزامات سیستم مدیریت کیفیت (اعتباربخشی شده بر اساس استاندارد ISO/IEC ۱۷۰۲۱) است و با توجه به تحریم‌ها، صدور گواهی‌نامه‌ای مشابه API مونوگرام بر اساس معیارهای API در ایران امکان‌پذیر نیست. در API، سیستم‌های مدیریتی سازنده و پدیدآور می‌محصول نیز، عمیق‌تر و بر اساس استانداردهای ویژگی محصول ارزیابی می‌شود.

با توجه به اهمیت گواهی کیفیت کالاها و تجهیزات برای وزارت نفت، پس از بررسی‌های لازم پیشنهاد شد استاندارد بین‌المللی ISO/IEC ۱۷۰۶۵ «استاندارد الزامات مربوط به نهادهای گواهی‌کننده محصولات، فرآیندها و خدمات» به عنوان معیار صدور گواهی در نظر گرفته شود. فرآیند گواهی محصول، مشابه همان فرآیندی است که سازمان ملی استاندارد برای صدور پروانه کاربرد علامت استاندارد کالاها در سطح ملی انجام می‌دهد. البته برای گواهی محصول بر اساس الزامات استاندارد ۱۷۰۶۵، کلیه ارزیابی‌ها شامل ممیزی سیستم بازرسی خط تولید و آزمون نمونه نیز بر اساس الزامات استانداردهای بین‌المللی صورت می‌گیرد. پس از صدور گواهی‌نامه نیز، تولیدکننده موظف به حفظ شرایط کیفی تولید است و همواره خط تولید مورد بازرسی ادواری و نمونه‌های کالایی چه در محل تولید و چه در محل‌های عرضه و استفاده مورد ارزیابی و آزمون قرار می‌گیرد و عدول از حفظ شرایط توسط سازنده کالا، به تعلیق یا ابطال گواهی‌نامه صادر شده، توسط نهاد صدور گواهی‌نامه منجر خواهد شد. هدف این است که از تداوم کیفیت اطمینان حاصل شود. الگوی استاندارد ۱۷۰۶۵ پیشنهاد شده که رویه صدور گواهی CE marking (صدور گواهی کیفیت محصول در اتحادیه اروپا) نیز است، از سوی وزارت نفت پذیرفته شد.

به درخواست وزارت نفت، نهاد صدور گواهی‌نامه در انجمن نفت ایران تشکیل شد که به صورت نهادی مستقل و بی طرف بر اساس الزامات استاندارد ۱۷۰۶۵ در امر صدور گواهی محصول فعالیت می‌کند. فرآیند ساختار سازی از سال ۹۵ آغاز شد. پس از تعیین ساختار سازمانی و مستندسازی

فرایندها، نهاد صدور گواهی‌نامه انجمن نفت IPICB فعالیت خود را از اردیبهشت ۹۶ آغاز کرد. با دستورات موکد وزیر نفت و همین‌طور خانم پیروزبخت، رئیس سازمان ملی استاندارد، مقرر شد این پروژه با شتاب بیشتری پیگیری شود تا اولین گواهی‌نامه‌ها در پایان نیمه اول سال ۹۶ صادر شود؛ با تکمیل مستندات الزامی نهاد، ارزیابی شرکت‌های بازرسی، و آزمایشگاه‌ها به عنوان پیمانکاران فرعی نهاد صدور گواهی‌نامه برای ده قلم گروه کالایی اولویت دار وزارت نفت شامل: تجهیزات سرچاهی و درون چاهی، مته‌های حفاری، ماشین‌های دوار، توربین و الکتروموتورهای ضد انفجار، پمپ، لوله‌های بدون درز، پیگ، هوشمند، تجهیزات اندازه‌گیری، شیرهای کنترلی و ایمنی، فولادهای آلایزی، دنبال‌شد. طرح‌های گواهی کردن محصول تدوین و نسبت به عقد قرارداد با سازندگان متقاضی صدور گواهی‌نامه اقدام شد. همزمان با این اقدام‌ها، آئین‌نامه نظام یکپارچه صدور گواهی کیفیت کالاها و خدمات «مبنی بر الزام صدور گواهی کیفیت برای ده قلم گروه کالایی توسط نهاد صدور گواهی‌نامه انجمن نفت و الزام استفاده از کالاها و اجاد گواهی‌نامه توسط وزارت نفت و شرکت‌های تابعه» نیز در خردادماه ۹۶ از سوی وزیر نفت ابلاغ شد.

رحمانی درباره شیوه کار یک نهاد صدور گواهی تاکید می‌کند: «هر نهاد صدور گواهی‌نامه می‌تواند آن قدر توانمند باشد که هر سه معیار ارزیابی انطباق شامل ممیزی سیستم مدیریت کیفیت، بازرسی خط تولید و آزمون نمونه را با توان مجموعه خود انجام دهد. ولی در صورت نبود هر یک از توانمندی‌ها می‌تواند از پیمانکاران فرعی حقیقی و حقوقی تایید صلاحیت شده استفاده کند. در چارت نهاد صدور گواهی انجمن نفت ایران سعی شده است تا از خبرگان آشنا با سیستم‌های ارزیابی آزمایشگاه‌ها طبق استاندارد ۱۷۰۲۵، بازرسی خط تولید سازندگان طبق الزامات استاندارد ۱۷۰۲۰ و یا ممیزی سیستم مدیریت کیفیت طبق الزامات استانداردهای ۱۷۰۲۱ و طبق معیارهای استانداردهای ۹۰۰۱ و ۲۹۰۰۱ استفاده شود. با توجه به چارت سازمانی کوچک نهاد صدور گواهی‌نامه انجمن نفت، حسب ضرورت، از پیمانکاران فرعی حقیقی و حقوقی برای بازرسی و آزمون استفاده می‌شود. در این حالت، ضمن حفظ چابکی و پویایی نهاد با تعداد اندکی نیروی انسانی، با شناسایی پیمانکاران فرعی خیره و تشکیل بانک‌های ارزیاب‌ها و بازرسان و متخصصان، می‌توانند در خصوص صدور گواهی کالاها برای طیف وسیعی از کالاها و تجهیزات اقدام کنند. هم اکنون به دلیل کمبودهای کشور از نظر شرکت‌های بازرسی و آزمایشگاه‌های تایید صلاحیت شده بر اساس الزامات استانداردهای بین‌المللی ISO/IEC ۱۷۰۲۰ و ISO/IEC ۱۷۰۲۵، برای دامنه کالاهای اولویت دار

وزارت نفت، کارشناسان فنی متخصص و بازرسان واجد شرایط، در حین بازرسی همراه شرکت بازرسی خواهند بود و آزمون نمونه‌ها نیز در آزمایشگاه‌های متخصص در حضور ارزیاب ۱۷۰۲۵ انجام می‌شود تا از کیفیت بازرسی و آزمون اطمینان حاصل شود. ممیزی سیستم‌های مدیریت کیفیت سازندگان را ممیزان نهاد انجام خواهند داد. به مرور زمان، با ظرفیت سازی در نهاد صدور گواهی انجمن نفت IPICB و تکمیل بانک‌های بازرسان و متخصصان، دایره فعالیت‌های این نهاد به لحاظ دامنه کالایی و فعالیت‌ها توسعه خواهد یافت.

وی افزود: اعتبار گواهی‌نامه‌های صادر شده توسط نهاد در حال حاضر به استناد آئین‌نامه ابلاغ شده از سوی وزیر نفت در خصوص نظام یکپارچه صدور گواهی کالاها و خدمات، ملی است و با صدور چند گواهی‌نامه اول و استفاده از سوابق ارزیابی‌های انجام شده توسط مرکز ملی تایید صلاحیت، اعتبار بخشی به نهاد صورت گرفته، اعتبار گواهی‌نامه‌ها به سطح بین‌المللی ارتقا خواهد یافت. گواهی‌نامه‌های فاز اول (قبل از اعتبار بخشی) به نام گواهی تطبیق Compliance certification و فاز دوم (پس از اعتباربخشی) به عنوان گواهی محصول Certificate of Product ارائه خواهد شد.

وی درباره طرح‌های گواهی کرد طراحی شده برای صدور گواهی‌نامه می‌گوید: برای صدور گواهی‌نامه طرح‌های گواهی کردن مختلفی بر اساس الزامات استانداردهای بین‌المللی ISO/IEC ۱۷۰۶۷ و ISO/IEC ۱۷۰۲۶ برای نهاد صدور گواهی‌نامه طراحی شده است. برخی طرح‌ها ممکن است به ارزیابی تنها یک کالای مختلف تکوین بپردازد و در نهایت گواهی فقط برای آن محصول واحد، صادر شود (مانند کالاهایی که فرایند ساخت بسیار پیچیده و زمان بر دارد و ممکن است در سال تنها یک یا دو عدد تولید شود). همچنین طرح‌های گواهی کردن دیگری، برای یک Batch (کالای ساخته شده و یا برای یک یا تعدادی از محصولات یک سازنده که کالای خود را به صورت عمده و سری تولید می‌کند، طراحی شده است) به عنوان مثال برای سازنده‌ای که شیر Valve تولید می‌کند. مباحث گواهی کردن طراحی Design Approval نیز در دستور کار نهاد صدور گواهی‌نامه قرار دارد که با توسعه فعالیت‌ها به طرح‌های گواهی کرد اضافه خواهد شد.

با توجه به اهمیت صنایع نفت و گاز در کشور، لزوم ارتقاء کیفی سازندگان کالاها و تجهیزات نفتی چه برای ارتقای بهره‌وری و حمایت از تولید کنندگان در داخل کشور و چه برای توسعه صادرات و ارائه خدمات به خارج از مرزها و ارتقای اعتبار برندهای ایرانی در سطح بین‌المللی، ایجاد نهاد صدور گواهی‌نامه کیفیت یکی از مهمترین اقدام‌های وزارت نفت در تسریع اهداف عالی فوق بوده است.

نهاد صدور گواهی کیفیت هم اکنون در انجمن نفت ایران تشکیل شده است و آینده امیدبخشی پیش رو دارد؛ نهادی که می‌تواند با توسعه دامنه فعالیت‌هایش در عرصه بین‌المللی نیز فعالیت کند

شرکت نفت فلات قاره ۳۷ ساله شد

دست پر نفتی ها در جزیره

یکی از کارکنان می گوید: «ایرانی» هستیم که اتحاد بی نظیری بین مان نقش بسته است

عنوان می کند. مواردی که مدیرعامل شرکت نفت فلات قاره هم اهمیت آن را یادآور می شود و می گوید: اولویت اول ما منابع انسانی است. او در ضمن صحبت های خود، خبر از برنامه هایی برای توانمندسازی، آموزش، مددکاری و... می دهد.

حقیقی در ادامه به ارائه خدمات به مردم بومی لاوان اشاره می کند و می گوید: در سال ۹۵ به ازای هر نفر از اهالی بومی، ۱۸ میلیون تومان اعتبار اختصاص یافته بود. او با اشاره به ارائه خدمات مختلفی از جمله

تامین آب و برق مصرفی اهالی و دیگر خدمات، تصریح می کند: اگر دیگر سازمان ها و دستگاه های اجرایی نیز نقشی در این زمینه ایفا کنند، از سنگینی باری که بر دوش نفت است، کاسته خواهد شد.

رئیس منطقه عملیاتی لاوان در ادامه به مهم ترین فعالیت های انجام شده در این منطقه طی سال های ۹۵ و ۹۶ اشاره می کند و می گوید: ساماندهی، راهبری و پایش ۲۵۵ شناسنامه پروژه عملیاتی منطقه از سال ۸۸ تاکنون و ۳۵ فقره در سال های ۹۵ و ۹۶، نصب و راه اندازی تفکیک گر ۵۵ هزار بشکه ای و راه اندازی خط لوله مشعل جدید برای تولید

را هم به یادگار گذاشته است. نام آنان که به میان می آید، به احترامشان باید ایستاد...

ایرج جعفری، یکی از جانبازان این شرکت به نمایندگی روی صحنه می آید و تشویق و تمجید، بی شک نمی تواند حتی گوشه ای از تلخی های ایام اسارت هشت ساله او را جبران کند.

او کیک سی و هفت سالگی را به همراه مدیرعامل شرکت نفت فلات قاره برش می زند و در این میان، صدایی از میان جمعیت حاضر در مراسم سی و هفت سالگی شرکت نفت فلات قاره، نگاه ها را به خود جلب می کند: من اینجا سابقه ام از همه بیشتر است. مرد میانسالی که رد روزگاری را که در نفت سپری کرده، در چهره او می شود به نظاره نشست...

بخش دیگری از مراسم که با سخنان محمودرضا فرود حقیقی، رئیس منطقه عملیاتی لاوان همراه است، با استقبال زیاد حاضران همراه می شود که از بخش های اصلی سخنانش به کارکنان و نیروی انسانی اختصاص دارد. او در حرف هایش از تداوم تولید در میدان های مشترک سخن می گوید و ذکر نکته ای مهم که گویای تعصب مردان نفتی کشور است: «کارکنان ما در میدان نفتی سلمان، همه تلاش خود را به کار گرفته اند تا رقیب گمان نکند در این میدان، یکه تاز است.»

حقیقی با توجه به سختی های کار اقماری بویژه در بخش فراساحل می گوید: باید کارکنانی که به دلیل بازنشستگی، انتقال یا ترک کار از شرکت نفت فلات قاره ایران جدا می شوند، با سازوکاری مناسب جایگزین شوند.

رئیس منطقه لاوان، پایین بودن رتبه های سازمانی در واحدهای بهره برداری خشکی و سکوهای دریایی و نبود تناسب پرداختی به کارکنان اقماری دریایی با سختی های کارشان را از چالش های بخش منابع انسانی

این همه سال در اینجا انجام وظیفه می کنم. همه چیز هم پول نیست... حرف ها و درودها فراوان است...

این گونه است که مدیرعامل شرکت نفت فلات قاره هم در مراسمی که شور و شرف زیادی بین حاضران و میزبانانش برای سی و هفت سالگی شرکت به چشم می خورد، سخنان خود را با صعوبت کار مردان نفتی همراه می کند و می گوید: کسانی که می گویند نفتی ها پول مفت می گیرند، بیایند ببینند در این شرایط عملیاتی و عمق ۷۰ متری و در گرمای طاقت فرسا می توانند کار کنند؟ سختی کاری که با خود، اسامی شهدایی

مشعل | شرکت نفت فلات قاره ایران ۳۷ ساله شد؛ سی و هفت سالی که باید آن را ضرب در تلاش شبانه روزی و بی وقفه کارکنانی کرد که در همه این سال ها، چراغ نفت و گاز را روشن نگه داشته اند. آنانی که در همه این دوران، برای منافع ملی کشور از زندگی گذشتند و برای ایران مشق جوانمردی کردند، ایامی برای اکتشاف سختی ها را دوره کردند، مقاطعی در مصاف با جنگ و دشمن با دفاعی مقدس، دلشوره های شبانه روزی را پشت سر گذاشتند و بعد از بازسازی و سازندگی آرام و قرار گرفتند، اما پس از تحریم ها و سوء مدیریت ها، دلشوره های دوباره بر آن را سایه افکند.

حالا اما چند سالی است که باز فصل آرامش رسیده است؛ این را می شود در جزیره مرجانی لاوان، به عنوان یکی از مناطقی عملیاتی شرکت نفت فلات قاره به چشم دید؛ جزیره ای در دل خلیج فارس که رفت و آمد در آن برای غیربومی ها با مجوز نفت ممکن است. نقطه بکری که حیاتش با نفت و گاز عجین شده و چند میدان نفت و گاز را در خود جای داده است. سلمان، بلال، رسالت، رشادت و... که روزگار سخت و شیرین فراوانی را از زمان اکتشاف تا به امروز پشت سر گذاشته اند.

در مسیر رسیدن به جزیره از ترکیب مسافران هواپیمایی نفت می شود حدس زد که در این جزیره، با ایرانی کوچک مواجه هستیم.

یکی از آنان می گوید: ایرانی هستیم که اتحاد بی نظیری بین مان نقش بسته است.

صحبت از کار در نفت که می شود، یکی از کارمندان اقماری می گوید: اینجا کار برای مان یک عشق است. این شوخی نیست که اگر اینجا باشیم، به خاطر کشورمان و منافع ملی سرزمین مان است...

آن دیگری که سابقه ۱۹ سال کار و فعالیت در لاوان دارد، می گوید: باعث افتخار است که

زود هنگام روزانه ۲۰ هزار بشکه‌ای در سکوی رشادت، راه‌اندازی و بهره‌برداری از بویلر ۳۰ تنی گرماگستر و رفع گلوگاه تولید بخار صنعتی منطقه، از جمله اقدام‌های انجام شده است.

وی می‌افزاید: نوسازی و بازسازی واحدهای ۴۰۰ و ۵۰۰ شیرین‌سازی گاز خشکی، راه‌اندازی سامانه جامع مدیریت نگهداری و تعمیرات EAM/CMMS، تعمیر و تعویض تیوب باندل ریویولر گلاپکول و میدل حرارتی سکوی سلمان و خروج سکوی گازی از بحران، اجرای پروژه تعمیر اساسی مخزن اتمسفریک قدیم کارخانه سلمان به کامپوزیت و تعمیر اساسی پمپ اصلی تزریق آب سکوی سلمان، از دیگر اقدام‌های انجام شده در سال‌های ۹۵ و ۹۶ است.

محمود رضا فرود حقیقی، خرید، نصب و راه‌اندازی کمپرسور هوای ابزار دقیق سکوی سلمان و رفع خطر احتمالی خاموشی سکوی طی کردن مراحل پایانی تعمیر اساسی مخزن یک میلیون بشکه‌ای شماره ۷ ذخیره‌سازی نفت خام، مانده سایب و رنگ آمیزی سکوهایی مجتمع بهره‌برداری سلمان، پایان پروژه تعمیر اساسی اسکله تدارکاتی منطقه و دلفین‌های پهلوگیری اضطراری، تعمیر اساسی فیلتر شنی سکوی سلمان، تعمیر اساسی سه دستگاه توربین راستون و بومی سازی و مهندسی معکوس بیش از ۵۰ درصد از قطعات یدکی مورد نیاز با اتکا به سیاست‌های اقتصاد مقاومتی را از دیگر فعالیت‌های انجام شده در منطقه اعلام می‌کند.

رئیس منطقه عملیاتی لاوان می‌افزاید: بهره‌برداری از پروژه پساب بهداشتی منطقه، تحویل موقت خط لوله انتقال نفت ۱۶ اینچ طرح توسعه میدان رشادت، تهیه، تعویض و نصب ۶ عدد جرثقیل پایه دار سکوهایی سلمان و چهار عدد جرثقیل سیار خشکی لاوان، سامان دهی و همسوسازی مدیریت منطقه ویژه اقتصادی لاوان با اهداف کلان ملی، همسو با مأموریت‌های شرکت نفت فلات قاره، امضای قرارداد فروش گاز با شرکت پالایش نفت لاوان از طریق شرکت ملی نفت ایران و افزایش نقش راهبردی بندر نخیلو همسو با تقویت قدرت لجستیک منطقه، از دیگر فعالیت‌های مهم انجام شده در منطقه عملیاتی لاوان است.

وی می‌گوید: ۱۲۷ حلقه چاه مشتعل بر ۲ حلقه چاه در خشکی و ۱۲۵ حلقه چاه در دریا در منطقه عملیاتی لاوان وجود دارد که مشتعل بر ۱۰۰ حلقه چاه تولید نفت، ۱۶ حلقه چاه تزریق آب و ۱۱ حلقه چاه گازی است و در مجموع ۵۳۰ کیلومتر خط لوله دریایی در این منطقه وجود دارد.

رئیس منطقه لاوان، تلاش برای تداوم تولید بویژه در میدان‌های مشترک را اولویت کاری این منطقه عملیاتی عنوان و از همه کارکنان سختکوش این منطقه قدردانی می‌کند.

وی همچنین بندر نخیلو را یکی از ظرفیت‌های پنهان و مطلوب به منظور ارائه خدمات لجستیک در منطقه عنوان می‌کند.

فلات قاره را بهتر بشناسیم

افزایش سقف مجوزهای سرمایه‌گذاری در نفت فلات قاره

با تأمین سرمایه، روند نگهداشت و افزایش تولید در سال‌های پیش رو تسریع شود. بورد یادآور می‌شود: برای آموزش نیروی انسانی متخصص برای کار در دریا برنامه داریم و امیدواریم این برنامه را با همکاری دانشکده‌های مهندسی دریایی به سرانجام برسانیم. مدیرعامل شرکت نفت فلات قاره ایران همچنین در نشست خبری در حاشیه مراسم سی و هفتمین سال تاسیس این شرکت از تعیین تکلیف پروژه ان‌جی‌ال خارک و واگذاری این پروژه به کنسرسیومی ایرانی متشکل از سرمایه‌گذاری غدیر و شرکت صف خبر می‌دهد. به گفته او، امکان افزایش سقف سرمایه‌گذاری تا بیش از پنج میلیارد دلار برای اجرای طرح‌ها و پروژه‌های نگهداشت و توسعه نفت فلات قاره وجود دارد. وی همچنین از برنامه‌ریزی برای اجرای پروژه‌های نگهداشت و افزایش تولید در میدان‌های سلمان، ابودر، رود و... از محل سرمایه‌گذاری‌های آینده خبر می‌دهد و می‌افزاید: با ۲ شرکت ایرانی در برهه توسعه میدان اسفندیار در حال مذاکره‌ایم و در صورتی که این مذاکرات به نتیجه برسد، توسعه این میدان با هدف تولید روزانه ۱۵ تا ۲۰ هزار بشکه نفت در دستور کار قرار می‌گیرد. به گفته بورد، ظرفیت مناسبی برای افزایش تولید نفت در شرکت نفت فلات قاره وجود دارد و در صورت تأمین اعتبارات مورد نیاز، امکان استفاده حداکثری از این ظرفیت طرف سه سال آینده فراهم می‌شود.

وی به ۶۰ تا ۷۰ هزار بشکه افت طبیعی تولید سالانه در مخازن این شرکت اشاره می‌کند و می‌افزاید: افزون بر نگهداشت تولید، برنامه افزایش تولید هم به صورت مجزا در دستور کار نفت فلات قاره قرار دارد.

مدیرعامل شرکت نفت فلات قاره همچنین از مذاکره با باقرگاه خاتم‌الانبیا (ص) برای تکمیل طرح توسعه میدان رشادت خبر می‌دهد و با اشاره به برنامه‌ریزی برای حفاری ۶ حلقه چاه در سکوی S1 میدان نفتی سلمان با هدف افزایش تولید در این میدان، درباره میدان گازی سلمان هم می‌گوید: گاز این میدان به میزان حدود ۱۸۰ میلیون فوت مکعب در روز به علوهیبه از سال می‌شود. وی درباره لایه نفتی پارس جنوبی هم عنوان می‌کند: راهبری این میدان مشترک به شرکت نفت فلات قاره واگذار شده است.

بورد در پایان با اشاره به سختی‌های کار در دریا و تفاوت‌های کار در خشکی و دریا یادآور می‌شود: منابع انسانی، بزرگ‌ترین سرمایه شرکت نفت فلات قاره است و برای توانمندسازی، آموزش و ارتقای این سرمایه، برنامه‌های مختلفی داریم. مهندس سواجه‌چهری، رئیس اسبق منطقه لاوان نیز در سخنانی به بیان خاطرات و دیدگاه‌های خود پرداخت.

لحظات پایانی سفر با گشتی در آب‌های خلیج فارس همراه می‌شود؛ خلیج همیشه فارسی که چند ساعت سفر در آن، آرامش و امنیت همیشگی اش را برای مان به تصویر می‌کشد.

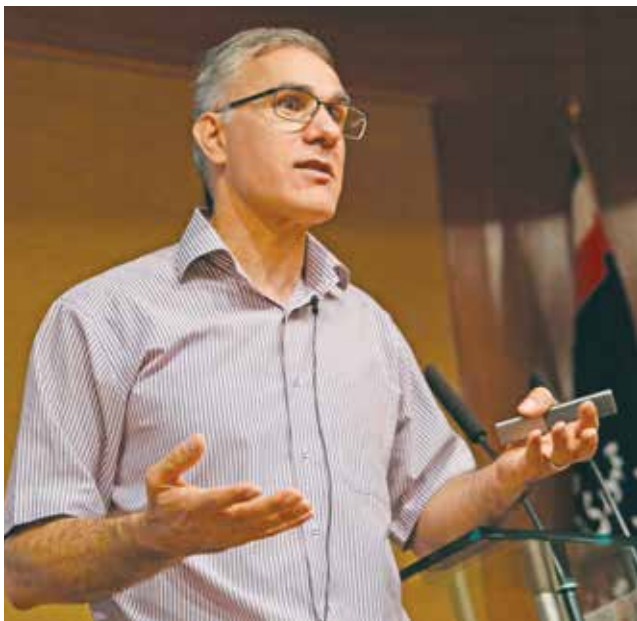
لاوان، تنها یکی از مناطق عملیاتی شرکت نفت فلات قاره است. این شرکت که حالا سابقه ۳۷ سال فعالیت را دارد، در زمره یکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های تولیدکننده نفت دریایی جهان است و بخش قابل توجهی از تولید نفت کشور در طول بیش از ۱۲۰۰ کیلومتر از گستره آب‌های نیلگون خلیج فارس را با پیشینه بیش از نیم قرن تجربه به عهده دارد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی با مصوبه شورای انقلاب در تاریخ ۱۸ دی ۱۳۵۸ تمامی قراردادهای مشارکت با شرکت‌های خارجی ملغاً شد و یکسال بعد از ادغام این شرکت‌ها، در تاریخ ۲۹ شهریور ۱۳۵۹ همزمان با آغاز جنگ تحمیلی، شرکت نفت فلات قاره ایران با هدف اداره تمامی میدان‌های نفت و گاز در خلیج فارس، که پیش از این شرکت‌های آمریکایی و اروپایی عهده‌دار آن بودند، تأسیس شد. حوادث سال‌های جنگ و صدمات قابل ملاحظه‌ای که به تأسیسات دریایی و خشکی با قصد ناکارآمد کردن و توقف تولید وارد شد، اما حالا سرفراز ایستاده است. حوزه اصلی فعالیت شرکت نفت فلات قاره ایران، منطقه خلیج فارس است که ۵ کشور تولیدکننده عمده نفت جهان در حاشیه آن قرار دارند. بر همین اساس خلیج فارس به قطب انرژی جهان معروف شده است و فعالیت‌های اکتشاف و تولید نفت و گاز در آن از اهمیت چشمگیری برخوردار است. بهرگان، خارگ، سیرری، لاوان، کیش و قشم از مناطق عملیاتی آن به شمار می‌روند. اولین قرارداد اکتشاف و بهره‌برداری نفت از بستر خلیج فارس در اواسط سال ۱۳۳۰ شمسی (۱۹۵۱ میلادی) از سوی شرکت ملی نفت ایران با شرکت ایتالیایی آجیپ منعقد شد. این قرارداد شامل توسعه و بهره‌برداری از منابع نفتی میدان بهرگانس بود که عملاً در سال ۱۳۳۹ شمسی (۱۹۶۰ میلادی) به ثمر رسید و با تشکیل کنسرسیوم مشترک ایرانی و خارجی (سیرپ) بهره‌برداری از این میدان آغاز شد. در پی کشف نفت در این میدان، شرکت‌های نفتی دیگری نظیر اموکو (آمریکا) در جزیره خارگ، آزرکو، مورفی یونین و سان (آمریکا)، همچنین آجیپ (ایتالیا)، شرکت فیلیپس آمریکا و کمیسون نفت و گاز (هند) در

جزیره لاوان و الف (فرانسه) در جزیره سیرری، هر کدام در سال‌های بعد با تشکیل کنسرسیوم‌های مشترک با شرکت ملی نفت ایران و با نام‌های آپیک (خارگ)، لاپکو و ایمینیکو (لاوان) و سوفیران (سیرری) به فعالیت‌های نفتی پرداختند. حمید بورد، مدیرعامل شرکت نفت فلات قاره در سخنان خود برای سی و هفت سالگی این شرکت با اشاره به اهمیت فعالیت این شرکت می‌گوید: افزون بر مجوز ۱/۸ میلیارد دلاری برای سرمایه‌گذاری در این شرکت از محل ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید، امکان افزایش سقف سرمایه‌گذاری تا بیش از پنج میلیارد دلار برای اجرای طرح‌ها و پروژه‌های نگهداشت و توسعه نفت فلات قاره وجود دارد. به گفته او، پیش از این مجوز ۱/۸ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری از محل ظرفیت‌های ماده ۱۲ برای پروژه‌های شرکت نفت فلات قاره صادر شده بود.

وی می‌گوید: برنامه جامع مطالعات مخازن، بازسازی و نوسازی تأسیسات و توانمندسازی و آموزش سرمایه انسانی، به طور جدی در دستور کار شرکت نفت فلات قاره قرار دارد. مدیرعامل شرکت نفت فلات قاره از افزایش ۱۰ هزار بشکه‌ای ظرفیت تولید نفت در منطقه عملیاتی خارک طی روزهای آینده خبر می‌دهد و می‌افزاید: مجتمع فرآوری نفت و گاز هنگام، طی یک‌ماه آینده به طور رسمی به بهره‌برداری می‌رسد. بورد به اصلاح روند تزریق آب به میدان‌های نفت فلات قاره طی یک سال گذشته اشاره می‌کند و می‌گوید: بیش از ۸۰ درصد ظرفیت تزریق آب عملیاتی شده است.

وی درباره بهره‌مندی حداکثری از خدمات شرکت‌های ایرانی در حوزه حفاری می‌گوید: این اقدام، منتهی به کاهش ۵۰ درصدی هزینه‌ها در این زمینه شده است.

مدیرعامل شرکت نفت فلات قاره به روند مطلوب پیشرفت طرح توسعه فناوریانه میدان سروش با همکاری دانشگاه سهند اشاره می‌کند و می‌افزاید: این شرکت، اقدام‌های گسترده‌ای در حوزه تحقیق و توسعه در دستور کار دارد. وی با اشاره به توان خوب افزایش تولید نفت در شرکت نفت فلات قاره ایران، ابراز امیدواری می‌کند که

نشست تخصصی - آموزشی
«خانواده، تحولات بنیادین عصر حاضر و چالش‌های پیش
رو» در شرکت بهره‌برداری نفت و گاز شرق
در سرخس برگزار شد

آنچه عامل خوشنودی و سلامت است

مشعل | دکتر علی صاحبی، روان‌شناس بالینی، فوق تخصص اختلالات اضطرابی و وسواس و مربی ارشد موسسه واقعیت‌درمانی گلاس در سمینار تخصصی - آموزشی «خانواده، تحولات بنیادین عصر حاضر و چالش‌های پیش رو» که با برنامه ریزی امور زنان شرکت ملی نفت و به همت امور شرکت نفت مناطق مرکزی در جمع خانواده‌های کارکنان شرکت بهره‌برداری نفت و گاز شرق در شهرک نفت شهرستان سرخس برگزار شد، با اشاره به نقش و اهمیت بنیادین خانواده در احساس خوشنودی درونی گفت: کانون خانواده، مهمترین عوامل خوشنودی و سعادت افراد را تامین می‌کند.

وی تاکید کرد: خوشنودی از زندگی، اساس و عصاره و هدف نهایی هر کدام از کارهای انسان و مقصد غایی تمام رفتارهای بشر به حساب می‌آید و برای آن که آن را به صورت ملموس در آوریم، از آن به «خوشنودی از زندگی» تعبیر می‌کنیم. انسان اگر به دنبال رفتار و کاری برود و در آن خوشنودیش تامین نشود، از آن پرهیز می‌کند و این لذت توام با رشد و تحول است.

دکتر صاحبی با تاکید بر این که یکی از کارهایی که انسان برای رسیدن به احساس سعادت و خوشنودی انجام می‌دهد، ازدواج است، گفت: ازدواج به عنوان یک قرارداد اجتماعی، تحکیم بخش روابط انسان‌هاست و اگر چه به صورت فطری در خزانه ژنتیک انسان نیست، ولی انسان‌ها در هر مرحله از تاریخ، با تعیین چارچوب‌ها و براساس فرهنگ جوامع خود، گزینه جنسی را که به صورت فطری وجود دارد، به سمت و سوی ازدواج هدایت کرده و باعث تکامل جوامع خود شده‌اند. در این رابطه و قرارداد، دو طرف به عهد و پیمان نوشته در مفاد آن پایبند هستند. این رابطه به صورت انحصاری است و فرزند آوری و تربیت آنها هم در این پارادایم معنا می‌یابد.

وی با بیان این که شکل‌گیری ازدواج، برای پرهیز بشر از تنهایی و رسیدن به تکامل شخصیتی است، افزود: شکل‌گیری نهاد

خانواده، باعث تحکیم روابط اجتماعی و گریز از تنهایی بشر شده و زندگی جمعی در ذیل این فرهنگ صورت گرفته است.

وی با ترسیم شکل‌گیری جوامع در گذر تاریخ و عبور از مرحله دوران کشاورزی با ساختار فئودالی به سمت جوامع صنعتی تصریح کرد: زندگی اجتماعی انسان‌ها با گذر از سنت و فرهنگ فئودالی و تغییر نگرش و باور هستی به سمت و سوی صنعتی شدن گام برداشت. در دوران گذشته نقش زنان مختص به فعالیت‌های درون خانواده یا مشارکت در کار کشاورزی بود و زنان استقلال کامل نداشتند و سنت‌های حاکم و خانواده به صورت گسترده بود و بر اساس آن ساختار، بزرگان خانواده، سهم مهمی در رفع مشکلات داشتند، اما با عصر صنعتی شدن و با وجود التزام به نیروی کار، زنان نیز در این جریان اقتصادی سهم شدند و استقلال فکری و مالی برای آنان به وجود آمد.

وی بازتعریف روابط زناشویی و کوشش برای ثبات و سازگاری آن را یک الزام دانست و افزود: بازتعریف روابط زناشویی و تحکیم بنیاد خانواده نیازمند ممارست جدی و کوشش تعاملی افراد خانواده و زوجین است. زنان در عصر جدید، علاوه بر کارکرد اقتصادی و اجتماعی، بخش مهمی از وظیفه تربیت فرزندان و امور تحصیلی آنها را به عهده دارند و نقش و کارکرد اقتصادی مردان نیز در این دوران پررنگ تر شده و سیر تحولات بر ساختار فکری آنها تأثیری انکارناپذیر گذاشته است.

وی مهمترین شاخصه دوران صنعتی و اطلاعاتی را تخصصی شدن کارها عنوان کرد و افزود: این تخصصی شدن باعث شده که هر روز مردان و زنان برای ارتقای جایگاه شغلی و سازمانی به آموزش جدید استفاده از ابزار و فناوری‌ها روی آورند که این هم در بهبود کارها تأثیر دارد و هم استرس و اضطراب‌ها را برای آن‌ها در پی داشته باشد. از دیگر فاکتورهایی که تشدید کننده اضطراب مردان به حساب می‌آید، بحث افزایش بهره‌وری توسط کارفرمایان و بی‌ثباتی شغلی است.

فرهنگ غالب بر صنایع و مشاغل، استفاده حداکثری از توانمندی نیروی انسانی برای دستیابی به بهره‌وری بیشتر است که این آثار پاراداکسیکال هم باعث افزایش ثروت افراد و هم تخصص بیشتر آنها و از سوی دیگر ممکن است که بانی از دست دادن شغل و فشارهای کاری آنها از سوی کارفرمایان شود و در این باره نقش مردان و زنان در درک همدیگر بسیار حیاتی است و باید در فضای خانه از تحمل بار اضافی استرس و فشارهای روانی کاسته شود و این مستلزم مشارکت بیشتر، ایثار و فداکاری زوجین است تا خوشنودی زندگی زناشویی آنها تامین شود. حفظ رابطه مهمترین اصل محسوب شده و هر چه این رابطه با لنده تر باشد، حظ و بهره طرفین بیشتر خواهد شد.

دکتر صاحبی رفتارهای انسان‌ها را بر اساس دو امر ارضای نیازها و خواسته‌ها دسته بندی کرد و شکل‌گیری ازدواج را تامین این دو خواسته دانست و درباره این نیازها تاکید کرد: این نیازها شامل کسب عشق و محبت، احساس موفقیت و شایستگی، آزادی بیشتر و به دست آوردن احساس امنیت روانی و مادی می‌شود و زن و مرد برای کسب این عوامل به ازدواج روی می‌آورند.

وی با اشاره به این که بروز تعارض و تضاد در منافع زوجین، یک امر ناخواسته است و با شناخت آن می‌توان در رفع و کم رنگ شدن آن کوشید، افزود: با توجه به این که در یک رابطه بر اساس متفاوت بودن ساختار فکری، شخصیتی و جنسی افراد و نوع تربیت آنها

تضاد منافع و تعارض رفتار صورت می‌گیرد و در زندگی مشترک نیز کتمان ناپذیر است، به ناچار برای رسیدن به ثبات و سازگاری باید در پی رفع این تعارض‌ها باشند. نخستین واکنش رفتاری در پی بروز تعارض، کنترل طرفین، حس افسردگی و پرخاشگری است؛ در بخش کنترل، طرف مقابل را مجبور به انجام کاری می‌کنند که به انجام آن علاقه‌مند نیست و ممکن است دست به مقاومت بزند یا با آزار کلامی سعی در کنترل او دارد. یابرای حفظ آبرو و آرامش در محیط خانه، رفتار کنترلی آنها به صورت انفعالی باشد، همه این امور باعث رخت بر بستن صمیمیت و مهربانی از کانون خانواده می‌شود.

وی ریشه شکل‌گیری رفتارهای کنترلی را به باور نادرست ذهنی افراد مرتبط دانست و تصریح کرد: ریشه این رفتار کنترلی به باور غلط افراد برمی‌گردد که از دریچه ذهن خود رفتار دیگران را تعبیر و تفسیر می‌کنند و خواهان آن هستند که فرد مقابل مطابق نقشه ذهنی آنها رفتار کند. این در حالی است که با توجه به تفاوت‌های یاد شده فردی و تربیتی، نمی‌توان تغییری در باور طرف مقابل ایجاد کرد، بلکه می‌باید این تفاوت‌ها را پذیرفت و سازگاری و مخرج مشترک را در یک رابطه لحاظ کرد و در پی رشد فردی و اصلاح الگوهای فکری نادرست خود بود که این موضوعی درونی و نیازمند شناخت و معرفت است، اما حاصل مبارک این شناخت این است که دیگر حال بد و ناخوشایند خود را به عوامل بیرونی تعمیم نمی‌دهیم و محرک‌های خارجی و رفتارهایی که چندان به مذاق فرد خوشایند نیست، باعث آشفستگی او نخواهد شد و از میزان خودمحموری و خودخواهی نامعقول فرد کاسته می‌شود. رفتارهایی همچون شنونده خوب بودن، مشارکت و همکاری با زوجین در انجام کارهای محوله، داشتن روابط دوستانه به جای خصمانه، تشویق و ترغیب طرفین و انجام مذاکره سازنده باعث بهبود روابط زناشویی می‌شود. بحرانی‌ترین روابط زناشویی هم با اصلاح و سازگاری، قابل بهبود و بهتر شدن است.

نخستین واکنش رفتاری
در پی بروز تعارض، کنترل
طرفین، حس افسردگی
و پرخاشگری است؛ در
بخش کنترل، طرف مقابل
را مجبور به انجام کاری
می‌کنند که به انجام آن
علاقه‌مند نیست و ممکن
است دست به مقاومت
بزند یا با آزار کلامی سعی
در کنترل او دارد

کارکنان

پایمردی در مراقبت از چهارده هزار کیلومتر خطوط لوله انتقال نفت

حفاظان حریم خط

هستن، وجود داره حیوانات وحشی از جمله گرگ در مسیرهای کوهستانی زیاد دیده می شه سال های اول کار بود که گروه تعمیرات خط برای مقاوم سازی خط لوله ای مشغول کار بودن. من هم مشغول کار و گشت زنی بودم. وقتی کارم تموم شد، در مسیر بر گشت، برف شدیدی شروع به باریدن کرد و وقتی به خونه رسیدیم، از شدت سرما یخ زده بودم و چند روزی مرخص شدم. کار ماسختی زیاد داره، اما چون یکی از آرزو هام، خدمت صادقاته به کشورم بود، این شغل رو با تمام سختی هاش انتخاب کردم.»

امنیت شغلی، در اختیار داشتن وسایل دفاع شخصی توجه به تلاش های شبانه روزی پایشگران خط و نادیده نگرفتن آنها بخشی از خواسته کسالتی است که باعث افتخار و سرفرازی خانواده شان هستند و شغلی مهم و تأثیر گذار در جهت امنیت ملی و میهنی را به عهده دارند؛ کسانی که به مثابه یک نیروی امنیتی هستند و از منافع ملی محافظت می کنند. هومن تیموری در مسیر خط لوله کن - ری - مهر آباد مشغول به کار است و درباره کارش می گوید: «شغل ما از نگاه خود ما و خانواده هامون شغلی آبرومندانه و مهمه که نتیجه اش روزی حلاله و با سختی ها و دشواری های زیادی همراهه. ما برای انجام کارمون باید با مجاوران خط لوله نفت تعامل و ارتباط دوستانه داشته باشیم تا بتونیم کارمون رو پیش ببریم». خطوط لوله و حفاظت از آن کاری بسیار دشوار و نیازمند حمایت های فراوان مسئولان است. اگر پایشگران شرکت انتقال نفت ایران نباشند، خطر های بسیاری خطوط را تهدید می کند و باعث از بین رفتن سرمایه ملی و آسیب به محیط زیست می شود.

مسیر، به دلیل رفت و آمدی که هر روز در مسیر داریم، بیشتر اهالی، بومیان و همسایگان مجاور ما را می شناسند و رفتار دوستانه ای با ما دارند. در مواقعی که متوجه اقدام غیرقانونی بشویم، سریع کار را متوقف و به مسئول خطوط، اطلاع رسانی می کنیم و در موارد خیلی ضروری به پاسگاه و کلانتری هم اطلاع می دهیم که در محل حاضر شوند. هیچ خاطره تلخی از دوران کارم تا الان ندارم اما اول شدنم در مسابقات طناب کشی، باعث شد خاطر های شیرین در ذهنم باقی بماند. «علیرضاهمتی، پایشگر مسیر خط لوله ری - قوچک به دلیل علاقه اش به حفاظت از سرمایه های ملی کشور، وارد این حرفه شده است. او خدمت رسانی به کشور را مایه افتخار می داند و می گوید: «تو یکی از روزهایی که از مسیر بازدید داشتیم، یک دستگاه بیل مکانیکی مربوط به دهیاری در محل حفاری روی یکی از خطوط بود که سریعاً به محل رفتیم و از ادامه کار اونها جلوگیری کردیم و به مسئول اطلاع دادیم و کار متوقف شد. اگر اونها به کارشون ادامه می دادن، ممکن بود خسارت های جانی و مالی زیادی به وجود بیاد. من کارم رو خیلی دوست دارم و سعی می کنم تمام وظایفم رو به نحو احسن انجام بدم. تا الان چند بار تشویق شده ام». محمد قنبری، خطبان خط ۱۶ اینچ فرآورده از منطقه آقابابا تاقه دورلو است. از نظر او پایشگر خط، یعنی حراست و نگهداری و حفظ خطوط لوله از تمام جوانب امنیتی، سیاسی و اجتماعی، وی اظهار می کند: «باید هر لحظه آماده باشی. تو سرما و گرما، روزهای بارانی و برفی، روزهای آفتابی و داغ، احتمال بروز تصادف در مسیرهای خطوط لوله که با راه های روستایی و شهری مرتبط

بخش تقسیم می شه یکی طبیعی مثل گزیده شدن با مار و عقرب و حمله حیوانات وحشی مثل سگ، گرگ، شغال، گفتار و... یکی هم خطر انسانی مثل حمله کشاوران بابل در زمان جلوگیری از تجاوز به حریم و... یکبار در یکی از مسیرهای قزوین به گرگ به من حمله کرد و یکبار دیگه هم وقتی که در محلی مشغول شستن دست و صورتم تو روستایی در مسیر خط بودم، یک مار به من نزدیک شد و قبل از اینکه حمله کنه، تونستم با چوب بگیرم. مش سختی کار ما خیلی زیاده. سرمای هوا در زمستان، گرمای تابستان، خرابی موتور در محل هایی که هیچ گونه ترددی وجود نداره و موبایل ها آنتن دهی ندارن. سیلاب های فصلی و بارندگی های شدید خیلی سخته البته در کنار تمام این سختی ها، حضور برخی مسئولان در مسیر خط و در مشکلات و سختی ها که باعث می شه در راه ما تصمیم رستی گرفته بشه، خیلی خوبه و باعث دلگرمی ماست». حافظان شریان های نفتی، به فعالیت هایی که به صورت غیرقانونی در مسیر خطوط به وقوع می پیوندد، رسیدگی می کنند. شغلشان سخت و طاقت فرساست. در معرض خطر های فراوانی قرار دارند و از کمترین امکانات کار برخوردارند. روزانه در مسیرهای سخت گذر تردد می کنند و خانواده هایشان همیشه نگران و دلپوس خطر های احتمالی در حین کار آنها هستند.

محمود عرب امیری یکی دیگر از پایشگران صنعت انتقال نفت است. او می گوید: «پایشگر خط بودن یعنی در لحظه مأمور به گزارش و مأمور به وظیفه بودن یعنی گشت زنی ملوم در مسیر خطوط و جلوگیری از هر گونه تعارض به خطوط در طول

زهره ربیعی | حفاظت و حراست از ۱۴ هزار کیلومتر از خطوط لوله انتقال نفت به عهده آنهاست. از فعالیت های غیرقانونی متخلفان و همجواران خطوط لوله جلوگیری می کنند و در صورت بروز هر گونه اقدام غیرقانونی از سوی آنان، سریع گزارش می دهند تا از بروز خطر های احتمالی دیگر جلوگیری کنند. هدفشان ایجاد امنیت است و آرامش در سرما و گرما در حال حفاظت از خطوط لوله و شریان های حیاتی نفت هستند. نیروهای پایشگر صنعت انتقال نفت ایران را می گویم؛ انسان هایی همیشه بیدار در مسیر خطوط که سختکوشی، جزئی جدایی ناپذیر از وجود آنهاست. رحمان آقاخانی، پایشگر مسیر رودبار - قزوین می گوید: «کار پایشگری خیلی سخته. تردد با موتور، سیکلت در روزهای بارانی و برفی به سختی انجام می شه و وجود حیوانات وحشی در طول مسیرهای خلوت بسیار خطرناکه. یکبار برای بازدید مسیر از یک دره به طول حدود ۲۰۰ متر پایین رفتم که ناگهان گفتاری در سه تا چهار متری من ظاهر شد و قصد حمله به من رو داشت. اینا که ترس وجودم رو فرا گرفته بود، اما تونستم سنگ به طرفش پرتاب کنم تا بتونم از اونجا دور بشم. قطعاً اگر تعداد گفتارها زیاد بود، مشخص نبود چه سرنوشتی در انتظارم بود. البته کار مادر کنار خاطرات تلخش، شیرینی هم داره. من یکبار تونستم سارق مار کرها رو در مسیر شناسایی کنم و برای پیدا کردن اون حتی در ساعات غیر کاری هم تو مسیر می رفتم و سختی زیادی تحمل کردم، اما بالاخره تونستم به نتیجه برسم که این برای من لذت بخش بود.»

علی رفیعی اصل، پایشگر مسیر خط لوله قزوین - رودبار نیز می گوید: «به نظر من، خطر کار ما به دو

جنگ اقتصاد و نفت

مشعل | تصویر جنگ در سال اول حمله عراق چنین است: خرمشهر اشغال شده، آبادان در محاصره و ارتش عراق در چند کیلومتری اهواز و دزفول است و در نتیجه، جاده‌های اصلی خوزستان، خطوط لوله انتقال نفت به پالایشگاه‌های داخل کشور و خطوط انتقال گاز و برق که شاه‌رگ‌های اقتصادی ایران هستند، در معرض آتش مستقیم زرهی عراق قرار دارند؛ یعنی کشور با خفگی اقتصادی چند قدم فاصله دارد، ایران محکوم به شکست است و جنگ به نفع عراق پایان می‌پذیرد.

چنین تصویری از اوضاع کشور، آثار و نتایج فراوانی داشت. برای مثال آن دسته از مشتریان نفتی که در جنگ از عراق و حملش طرفداری می کردند بر اساس همین موضع سیاسی، حاضر به خرید نفت ایران نبودند. دسته دیگر که اظهار بی طرفی می کردند نیز جرأت بستن قراردادهای میان مدت سه ماهه یا بلند مدت ۹ ماهه را نداشتند؛ چون تصور می کردند تحت آن فشارها هر آن ممکن است دولت مرکزی سقوط کند یا چند کیلومتر پیشروی عراق، ایران اصلانفتی برای صادرات در اختیار نداشته باشد. این مسائل باعث شده بود تا در نیمه اول سال ۱۳۶۰ در برخی از ماهها صادرات ایران حتی به روزی ۳۰۰ هزار بشکه در روز کاهش پیدا کند. این رقم با اوج صادرات ایران در سال های قبل از انقلاب که ۶ میلیون بشکه در روز بود، قابل مقایسه نیست؛ یعنی یک بیستیم. این موضوع به معنی کاهش شدید درآمدهای ارزی بود که پشتوانه اصلی دولت برای تأمین هزینه های عمومی و جنگی به شمار می رفت. از یک سو میلیاردها دلار دارایی های نفتی ایران پس از قضیه گروگان گیری بلو که شده و از طرف دیگر از آن به بعد تا این زمان نیز درآمدهای چندانی از نفت ذخیره نشده بود. ضمن این که هزینه های جنگ نیز بر مخارج کشور افزوده و خزانه دولت نسبتاً خالی بود و برای تأمین حداقل نیازها و مخارج فقط می شد برای یکی دو ماه برنامه ریزی و حساب باز کرد.

وضعیت اقتصاد نفتی ایران قبل از شروع جنگ

در اواسط دهه ۱۳۴۰ دولت سهم و دخالت عمده ای در اقتصاد داشت و همواره کاهش و یا افزایش درآمدهای دولت که غالباً از نوسان های قیمت نفت ناشی می شد، بر بخش های مختلف اقتصادی تأثیر می گذاشت.

قیمت هر بشکه نفت خام در سال ۱۹۴۸ تا اواسط سال ۱۹۷۳ (سال ۱۳۵۱ شمسی)، از ۲/۵ تا ۳/۵ دلار در نوسان بود؛ اما با وقوع جنگ دوم اعراب و اسرائیل در اکتبر ۱۹۷۳ و طرفداری و حمایت آشکار کشورهای غربی به ویژه آمریکا از اسرائیل و به دنبال آن خودداری کشورهای عربی از فروش نفت به حامیان اسرائیل، در کمتر از شش ماه، قیمت نفت چهار برابر شد و به ۱۲ دلار رسید. از سال ۱۹۷۴ (سال ۱۳۵۳) تا پایان دهه ۱۹۷۰، قیمت نفت بین ۱۲/۲ تا ۱۳/۵ دلار در نوسان بود.

آغاز تکانه نفتی در سال ۱۳۵۲ و افزایش شدید قیمت نفت، به افزایش سهم درآمدهای نفتی در بودجه دولت تا پیش از پیروزی انقلاب اسلامی منجر شد؛ از این روآمدهای نفتی که تا پیش از دهه ۱۳۵۰ نزدیک به ۵۰ درصد از درآمدهای دولت را تأمین می کرد، در برار زمانی ۱۳۵۲-۱۳۵۲ کل درآمدهای کشور را ۷۵٪ درصدا افزایش داد. افزایش قیمت نفت به افزایش درآمدهای نفتی کشورهای صادر کننده نفت از جمله ایران منجر شد، به طوری که به ۶۶۹۵ میلیارد ریال رسید. علاوه بر افزایش قیمت و تکانه های نفتی که از سال ۱۹۷۳ (۱۳۵۲) آغاز شد، از این سال به بعد تولید و صادرات نفت ایران نیز افزایش یافت. ارزش افزوده بخش نفت در سال ۱۳۳۸ معادل ۲۹۹/۸ میلیارد ریال بود که با افزایش درآمدهای دولت که در پی افزایش درآمدهای نفتی اتفاق افتاد، این مبلغ در سال ۱۳۵۲، به ۸۲/۱۷۳ میلیارد ریال رسید.

در دهه ۸۰ تقاضای نفت برای کشورهای اوپک از جمله ایران در مقایسه با اواسط دهه ۷۰ کاهش یافت. در سال های اولیه پس از انقلاب، کاهش تولید نفت خام ایران چند تا تأثیر منفی بر درآمدهای ارزی کشور نگذاشت که علت عمده آن را نیز باید در افزایش قیمت نفت خام در بازار جهانی به دنبال وقوع انقلاب اسلامی در ایران جستجو کرد.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران سیاست نفتی بر پایه حفظ منافع و ذخایر موجود برای نسل های آینده کشور تدوین شد. با آن که متوسط صادرات روزانه نفت ایران در نیمه دوم سال ۱۳۵۷ نسبت به نیمه اول بهمن سال قبل از آن ۴/۹ میلیون بشکه به کمتر از دو میلیون بشکه رسیده بود، اما در طی اجرای سیاست جدید نفتی در سال ۱۳۵۸ متوسط صادرات نفت ایران به ۲/۹ میلیون بشکه در روز رسید. همزمان، صدور نفت ایران به کشورهای اسرائیل و آفریقای جنوبی قطع شد. در چارچوب کشورهای اوپک نیز سیاست محدودیت صدور و افزایش قیمت نفت از سوی ایران مورد حمایت قرار گرفت و به این ترتیب، جناح مترقی اوپک تقویت شد؛ البته با توجه به ساختار وابسته صنعت و اقتصاد ایران، بجز اقدام های یاد شده باید گام های اساسی دیگری نیز برای تغییر ساختار صنعت نفت کشور برداشته می شد.

در دوره زمانی ۱۳۵۷ تا ۱۳۵۹ از زمینه صدور نفت مشکلاتی به وجود آمد به طوری که صادرات نفت خام از ۴/۸ میلیون بشکه در سال ۱۳۵۶، به ۲/۴ میلیون بشکه در سال ۱۳۵۸ و کمتر از یک میلیون بشکه (۷۹۶ هزار بشکه) در سال ۱۳۵۹ کاهش یافت، البته باید به خاطر آورد که قیمت هر بشکه نفت از ۱۳/۴ دلار در سال ۱۳۵۷ به ۲۷ دلار در سال ۱۳۵۹ افزایش یافت. در سال های اولیه پیروزی انقلاب اسلامی، دومین تکانه تاریخ نفت رقم خورد، به گونه ای که در عمل نیز سهم درآمدهای نفتی از کل درآمدهای دولت، با وجود کاهش شدید صادرات نفت از ۶۳/۳ درصد در سال ۱۳۵۷ به ۶۷ درصد در سال ۱۳۵۹ افزایش پیدا کرد.

در سال های قبل از وقوع جنگ تحمیلی، اقتصاد ایران فراز و نشیب های زیادی را تجربه کرد که بسیاری از آنها از تحولات سیاسی متأثر بود. در زمینه نفت، می توان گفت که صدور بی رویه نفت، افزایش درآمدهای نفتی و اقتصاد تک محصولی بر سطح رفاه و خوداتکالی جامعه موثر بودند. در این دوران، پنج برنامه کلان توسعه با توجه به افزایش درآمدهای نفتی به اجرا درآمد.

طی ۱۵ سال برنامه های سوم، چهارم و پنجم میزان تولید و صادرات نفت همواره افزایش یافت و از حدود ۲ میلیون بشکه در روز در دوره برنامه سوم، به حدود ۵ میلیون بشکه در روز در سال های آخر برنامه پنجم رسید. به عبارت دیگر، در طی ۱۵ سال حدود ۲۰ میلیارد بشکه نفت که معادل یک سوم از کل مخازن نفت مشکوفه در ایران است، به خارج صادر شد که اگر این روند ادامه می یافت، در کمتر از ۲۰ سال بلایه مخازن نفت از بین می رفت. پیش از آغاز جنگ تحمیلی عواملی همچون دفاع ایران از قیمت بالای نفت، رکود اقتصادی جهان، افزایش شدید تولید نفت عربستان و عوامل سیاسی ناشی از بحران در روابط ایران و آمریکا باعث شد که تولید نفت به کمتر از ۲ میلیون بشکه در روز کاهش یابد.

مروری بر اقتصاد نفت در دوران جنگ

جنگ در شرایطی اتفاق افتاد که اقتصاد ایران در آستانه اجرای برنامه ها و اقدام هایی در مسیر خود کفایی و نیز کاهش وابستگی به نفت برای ایجاد تحول در اقتصاد کشور قرار داشت، در حالی که جنگ باعث شد درآمدهای نفتی - که صدور آن در آغاز انقلاب به صورت برنامه ریزی شده کاهش یافته بود - دوباره نقش موثر و عمده ای را در اقتصاد ایران ایفا کند. در اقتصاد نفتی دوره جنگ، علاوه بر دلایلی همچون نوسان های قیمت نفت، دلایل دیگری همچون اعمال نفوذ قدرت های بین المللی و منطقه ای و نیز جنگ نفتکش ها به طور مستقیم و غیر مستقیم بر اقتصاد نفتی کشور تأثیر گذاشت.

- درآمد نفتی سال ۱۳۵۹ حدود ۱۱/۶ میلیارد دلار
- درآمد نفتی سال ۱۳۶۰ حدود ۱۲/۴ میلیارد دلار
- درآمد نفتی سال ۱۳۶۱ حدود ۲۰ میلیارد دلار
- درآمد نفتی سال ۱۳۶۲ حدود ۲۰/۵ میلیارد دلار
- درآمد نفتی سال ۱۳۶۳ حدود ۱۶/۵ میلیارد دلار
- درآمد نفتی سال ۱۳۶۴ حدود ۱۳/۹ میلیارد دلار
- درآمد نفتی سال ۱۳۶۵ حدود ۵/۹ میلیارد دلار
- درآمد نفتی سال ۱۳۶۶ حدود ۹ میلیارد دلار

اجلاس اوپک در سال ۱۳۶۶ سرانجام قیمت رسمی نفت اوپک را که از سال ۱۳۶۲ بشکه ای ۲۹ دلار تعیین شده بود، به ۱۸ دلار کاهش داد که از قیمت های واقعی بازار آزاد در آن زمان چند دلار بالاتر بود. در این سال، اخبار و قرائن از فعال شدن شدید بازیگران و کشورهای حلی عراق برای اعمال فشار و محدودیت بر ایران حکایت می کرد؛ ناوگان آمریکای متحده نشان به بهانه حفظ امنیت رفت و آمد نفتکش ها، به آوردن یکی از بزرگ ترین ناوگان کشتی های جنگی پس از جنگ جهانی دوم و جنگ ویتنام دست زده و خلیج فارس و تنگه هرمز را اشغال کرده بودند، از این رو شورای امنیت سازمان ملل به طور فعال به میدان آمد و قطعنامه ۵۹۸ را در تیرماه همان سال به تصویب رساند.

رزمندگان اسلام در سال ۶۶ شهر حلبچه را فتح کردند، عراق، عملیات بمباران هوایی و فشار بر شهرها و مراکز صنعتی و نفتی را تشدید کرد و موشک های زمین به زمین را به ویژه علیه تهران به کار گرفت؛ به طوری که از ۱۲ اسفندماه ۱۳۶۶ تا اواخر سال ۱۳۶۷ حدود ۱۵۰ موشک به تهران شلیک کرد.

حمله همزمان نیروهای آمریکایی به قایق های ایران و تأسیسات نفتی دریایی نشان می داد که آمریکا و متحدانش برای وادار کردن ایران به پذیرش قطعنامه و ترک عملیات نظامی و ورود به مرحله سیاسی و دیپلماسی اصرار دارند. نیروهای آمریکایی، اکنون مستقیم و آشکارا به میدان آمده بودند.

بحاملات پی در پی عراق بر مراکز نفتی ایران در خلیج فارس، مشتریان کمتر رغبت می کردند به منطقه جنگی وارد شوند و شرکت های بیمه بین المللی نیز مرتب هزینه های بیمه جنگی خلیج فارس - منطقه مربوط به ایران - را افزایش می دادند.

وزارت نفت برای غلبه بر این مشکلات و جذب و حفظ مشتریان، دلمنه عملیات موسوم به شاتل را گسترده تر کرد و به این منظور با نفتکش های

شرکت ملی نفتکش ایران، محموله ها را با قبول خطر جنگ، از خاک بارگیری و به مخازن و لنگرگاه های موقتی ترتیب داده شده در جزیره لارک منتقل می کرد تا مشتریان، نفت را از نقطه امن دریافت کنند.

با فاصله بسیار زیادی که این جزیره از فرودگاه های نظامی عراق داشت، تصویری شد آنجا محل کاملاً امنی است، اما در بهار سال ۶۷ هواپیماهای عراقی، لارک را نیز بمباران کردند و چهار سوپر تانکر عظیم در آنجا به آتش کشیده شد. در سال ۱۳۶۶، با وجود افزایش مختصر قیمت نفت و ابتکارهایی که در صادرات آن به کار رفت، (حداقل صادرات در حجم قبلی را ممکن کرد) درآمدهای نفتی در حد ۹/۲ میلیارد دلار باقی ماند و در سال ۱۳۶۷ به ۷/۶ میلیارد دلار کاهش یافت. در تابستان سال ۱۳۶۷ ایران قطعنامه شماره ۵۹۸ شورای امنیت سازمان ملل متحد را یک سال پس از صدور پذیرفت و به این ترتیب پس از هشت سال جنگ، میان ایران و عراق آتش بس برقرار شد.

درخشندگی صنعت نفت در ۸ سال دفاع مقدس

دکتر محمدعلی فلاح، فرمانده بسیج وزارت نفت درباره نقش کارکنان صنعت نفت در ۸ سال دفاع مقدس می گوید: در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹، رژیم بعثی عراق با تصمیم و طرح قبلی و با هدف برانداختن نظام نوپای جمهوری اسلامی ایران، جنگ تمام عیاری را آغاز کرد. تجاوزی که بر اساس محاسبات عجولانه خود از وضعیت شرایط داخلی و خارجی جمهوری اسلامی، فتح یک هفته ای تهران را تعقیب می کرد. در چنین شرایطی امام خمینی (قدس سره) به خروش آمد و ندای ملکوتی اش، دل های شیفتگان انقلاب و جمهوری اسلامی را مطمئن و آرام کرد و ملت شجاع ایران را برای دفاع از کین نظام مقدس جمهوری اسلامی و کشور ایران آماده کردند. بدین سان دشمن که در روزهای اول تجاوز، مقاومتی جدی و چشمگیر در برابر خود مشاهده نکرده بود، هنگام هجوم به خرمشهر با مقاومت قهرمانانه مردم این شهر و رزمندگان اسلام رو به رو شد. خلق حماسه ها آغاز شد و مقاومت سرسختانه دلاوران اسلام و فرزندان روح الله حو گرفت. حدیث ۸ سال دفاع مقدس تنها محدود به خطوط مقدم جبهه ها نبود، بلکه تمام سرزمین اسلامی ما اعم از شهرها و روستاها، مراکز حیاتی و تأسیسات پر اهمیت از جمله پالایشگاه ها، تلمبه خانه ها، سکوهای نفتی، خطوط انتقال نفت، نفتکش ها و... را در بر گرفت و کارکنان خدمت، زحمتکش و ایثارگر صنعت نفت ایران اسلامی در آن بره حساس، حکایت نامرکز و ماندگار دلاوری شهیدان و شاهدان جبهه ها را ادامه دادند و با خون و جانان همانند دیگر هم زمانشان در خطوط مقدم جبهه، سطر سطر تاریخ این مرز و بوم اسلامی را نگاشتند و در این راه با تقدیم ۱۰۵۱ شهید، ۱۱۲۹۵ جانباز، ۱۳۳۲ آزاده، ۶۴۲۴ رزمنده و همچنین با اسارت و شهادت بالاترین مقام اجرایی خود یعنی وزیر بسیجی شهید محمد جواد تندگویان، نقش بی ماندندی از خود به یادگار نهادند.

بمب ها در برابر خارک سر تعظیم فرود آوردند

اجازه صادرات حتی یک بشکه نفت ایران را نمی دهیم.

در این مقطع زمانی، نیروی هوایی ارتش عراق، تمرکز ویژه‌ای برای تخریب خارک داشت تا این قطب اقتصادی ایران را با موشک و بمب سرنگون کند. در چنین شرایطی اما مقاومت مردم خارک، به ویژه کارکنان غیرتمند صنعت نفت باعث شد که تاسیسات این جزیره همچنان فعال بماند و بلافاصله پس از بمباران‌های شدید رژیم بعث عراق، بازسازی و آماده بهره برداری شود. و این دلاورمردی‌ها از صحنه‌های فراموش ناشدنی اینار و مقاومت در جزیره خارک و تاریخ دفاع مقدس است که عراقی‌ها با این که تمام اسکله‌های جمهوری اسلامی ایران را در خارک مورد حمله قرار داده بودند، اما صادرات نفت هرگز متوقف نشد و همه این رشادتها با ابتکار کارکنان صنعت نفت محقق شد.

با ابتکار مهندسان شرکت پایانه‌های نفتی ایران «اسکله تی» گونی چینی شده بود تا آسیب ناشی از ترکش‌ها به حداقل برسد. از وسط اسکله تی نیز، لوله‌های ۲۴ اینچی پلاستیکی کشیده شده و از این مسیر، نفت خام به محل بارگیری منتقل شد. این کار در شرایط عادی با صرف مبالغی هنگفت و ماه‌ها زمان امکان پذیر است، اما اجرای این پروژه در آن دوران در مدت ۲۴ ساعت انجام شد و با هر سختی و دشواری نفت سرانجام به گوی شناور رسید و صادرات آن به کشتی نفتکش ۲۰۰ هزار تنی انجام شد. وقتی این کشتی به گوی شناور لنگر می‌انداخت، برای جلوگیری از چرخش کشتی به دور گوی با یدک کش از عقب نفتکش مهار می‌شد تا کار بارگیری تمام شود. با این روش ضربتی، در یک روز ۳۰۰ هزار بشکه نفت خام بارگیری شد و بعدها

جزیره خارک که همواره شاه‌رگ حیاتی صنعت نفت و اقتصاد کشور بوده است، با آغاز جنگ تحمیلی، مورد آماج حملات بیابانی دشمن بعثی قرار گرفت، اما در این جزیره راهبردی نیز همچون دیگر میدان‌های نبرد، دشمن تا دندان مسلح، مغلوب هوش، ایمان، وحدت و یکپارچگی نیروهای فنی و نظامی جمهوری اسلامی ایران شد.

در طول دوران جنگ تحمیلی، در مجموع حدود ۶ هزار کشتی نفتکش در خلیج فارس تردد داشتند، اما تعداد زیادی از آنها از این مسیر که به نا امن‌ترین منطقه جهان در آن سال‌ها بدل شده بود، به سلامت عبور کردند و این موضوع با همکاری کارکنان صنعت نفت به ویژه کارکنان شرکت پایانه‌های نفتی و نیروهای هوایی و دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران محقق شد.

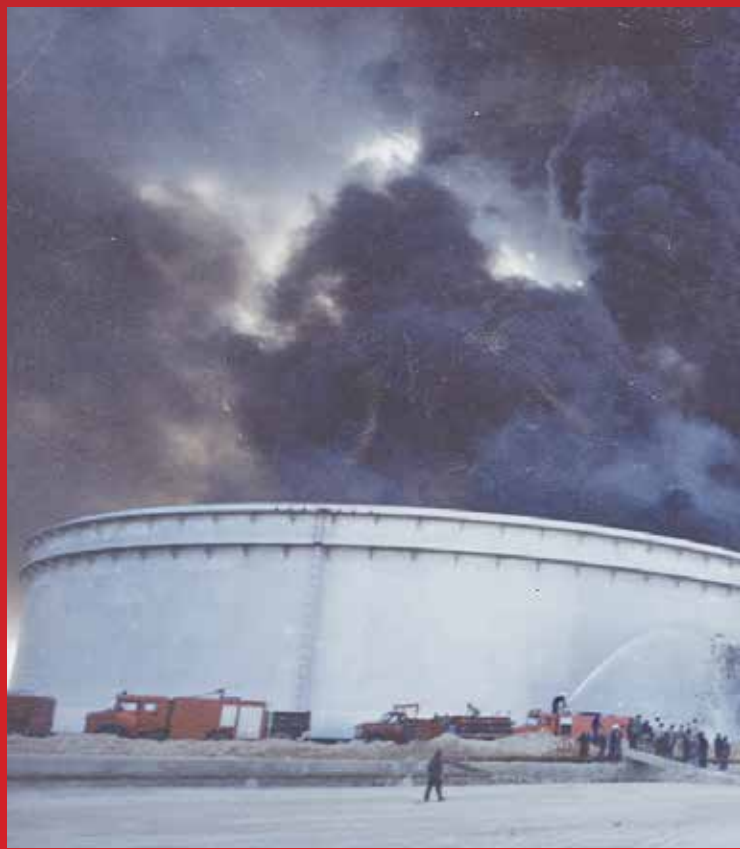
با وجود جانفشانی ناخدایان، پیلوت‌ها، غواصان و دیگر کارکنان اداره صادرات نفت خام شرکت پایانه‌های نفتی ایران، گاه آسیب دیدگی نفتکش‌ها در ایران اجتناب‌ناپذیر بود و شاهد آن نیز کشتی سوخته خارک است که نزدیکی اسکله «آذر یاد» قرار دارد؛ این کشتی کره‌ای با حدود ۳۰۰ متر طول هنگام جنگ نفتکش‌ها در حال بارگیری از اسکله «آذر یاد» بود که به وسیله هواپیماهای میگ ۲۵ عراقی بمباران شد و در آتش سوخت.

آنچه درباره جزیره راهبردی خارک نباید از نظر دور داشت این است که در طول ۲ هزار ۸۸۸ روز جنگ تحمیلی، این جزیره حدود ۲ هزار و ۸۴۰ بار تهدید شد و در وضعیت آماده باش قرار گرفت.

در سال‌های ۶۱ و ۶۲ جنگ به طور جدی تری در جزیره خارک دنبال شد و رژیم بعث عراق قصد داشت جلوی صادرات نفت ایران را بگیرد؛ به طوری که صدام اعلام کرد

هم کشتی‌های نفتی عراق را اسکورت و با هواپیماهای آواکس آنها را هدایت می‌کردند؛ بنابراین خلیج فارس برای همه کشورها نا امن شده بود و همه در معرض تهدید قرار داشتند؛ البته با اینکه امکانات ما در مقایسه با آنها کمتر بود، اما به همت بزرگ مردانی چون سرلشگر خلبان شهید عباس بابایی، معاون عملیات نیروی هوایی و طراح دفاع هوایی از تاسیسات جزیره خارک اف ۱۴ها به پایگاه هوایی بوشهر منتقل و به این ترتیب، بمباران تاسیسات با هلی کوبترهای دشمن منتفی شد.

آنچه امروزه هم کارکنان صنعت نفت در خارک و هم نیروی هوایی کشور به آن افتخار می‌کنند، این است که در دوران ۸ سال دفاع مقدس با آن که اسکله‌های ما آسیب دید، همچنین حمایت‌های بی دریغ کشورهای عربی و دیگر کشورها از دولت عراق، در دو سال پایانی جنگ، صادرات نفت عراق کاملاً قطع شد و به صفر رسید، اما صادرات نفت ایران حتی برای یک روز هم قطع نشد. جزیره خارک، یک خط مقدم جنگ کشور بود که هم وظیفه تامین مالی کشور را به عهده داشت و هم جنبه امنیتی و راهبردی؛ به همین دلیل وبه گواه اسناد و مدارک، بیشترین تلفات نیروی هوایی دشمن نیز در همین نقطه اتفاق افتاد، یعنی یک جنگ تمام عیار در خارک برقرار بود.

رسانه‌های بیگانه به این عملیات اشاره و اعلام کردند ایرانی‌ها با به کارگیری فناوری‌های پیشرفته، نفت خام صادر می‌کنند.

اما این شرایط ثابت نبود، زیرا شرایط پرخطر و ناامن منطقه خارک موجب شده بود تردد نفتکش‌های مشتریان به خارک به سختی امکان پذیر و بنابراین محل جدیدی برای صادرات نفت انتخاب شود. این محل، جزیره سیری بوده که تمام سواحل آن بررسی شد. در اولین محموله با ۴ کشتی نفتکش ۴۰۰ هزار تنی متعلق به شرکت ملی نفتکش ایران، حدود ۱۵ میلیون بشکه نفت خام بارگیری با حفاظت کامل دیوار دفاعی نیروی هوایی کشور به سیری منتقل و صادرات انجام شد.

نیروهای صنعت نفت کشور، با لو رفتن مسیر سیری و بمباران آن، بازهم مجبور به تغییر مسیر کشتی‌ها شدند. برای این منظور با انجام گشت هوایی در طول سراسر ساحل خلیج فارس، سرانجام جزیره لارک در تنگه هرمز انتخاب شد.

و اما صادرات نفت در منطقه لارک نیز، یکی از پیچیده‌ترین عملیات در آن منطقه در طول جنگ بود که باید با حفاظت کامل، کشتی‌ها از جزیره خارک تا لارک انتقال می‌یافتند، اجرای این کار مساوی بود با ۷ تا ۸ ساعت عملیات دریایی و چه بسا بیشتر.

اینکه در چنین شرایطی چرا صادرات نفت قطع نشد؟ پرسشی است که فقط دلیرمردان صنعت نفت که دوشا دوش نیروی نظامی کشور جان عزیز خود را برای رسیدن به این هدف فدا کردند، به آن پاسخ دادند.

با وجود تمام بمباران‌ها، تخریب‌ها و کارشکنی‌های بین‌المللی در طول دوره ۸ ساله جنگ، صادرات نفت انجام شد و در دوران ۸ سال جنگ تحمیلی، دولت جمهوری اسلامی ایران به پشتوانه همدلی، وحدت و رشادت بزرگ مردان صنعت نفت کشور در شرکت پایانه‌های نفتی ایران و سپاه و ارتش، ۱۱۰ میلیارد دلار درآمد از صادرات نفت کشور را درست‌ترین شرایط کسب کرد که هم جنگ را اداره کرد و هم از سقوط اقتصاد کشور جلوگیری به عمل آورد.

اتاق عملیات انتقال نفت به طور کامل به اتاق جنگ نیروی هوایی متصل بود و این عملیات باید در شرایط سکوت مطلق رادیویی انجام می‌شد تا دشمن متوجه نشود. در چنین شرایطی کاروان‌هایی با حدود ۲۰ کشتی شامل کشتی‌های نفت خام، واردات فرآورده و مواد غذایی که لابه لای کشتی‌های نفتی حرکت می‌کردند، تحت پوشش هواپیماهای اف ۱۴ نیروی هوایی ارتش بودند.

در شب‌هایی که کاروان کشتی‌ها در حال حرکت بود، تمام شب در اتاق عملیات نیروی هوایی بوشهر در سکوت غوغایی بود! و آنها نقطه به نقطه با سکوت رادیویی محض عبور داده می‌شد.

در این شرایط و همزمان کشورهای استکباری به یاری عراق آمده بودند و آنها

سایه جنگ در پالایشگاه اصفهان

اشاره

هیچ گونه کمک یا دخالت متخصصان خارجی و تنها به دست توانای کارکنان صنعت نفت راه اندازی شد.

شرکت پالایش نفت اصفهان با ظرفیت اسمی ۲۰۰ هزار بشکه در روز، نقشی حیاتی در ادامه فعالیت‌های دیگر صنایع منطقه ایفا می‌کرد و گردش چرخ‌های اقتصادی صنعتی منطقه را اطمینان می‌بخشید.

زهرارحمانی | عملیات زیربنایی احداث پالایشگاه اصفهان، در زمینی به مساحت ۳۴۰ هکتار در شمال شهر اصفهان که در اوج شکوفایی انقلاب اسلامی و در مرحله پیشرفت فیزیکی حدود ۹۰ درصد توسط پیمانکار خارجی متوقف شده بود، در سال ۱۳۵۷ به دست نیروهای متخصص و توانمند صنعت نفت تکمیل شد. در سال ۱۳۵۸ و پس از پیروزی غرور آفرین انقلاب اسلامی، پالایشگاه اصفهان بدون

بازنایستاد، این مرکز صنعتی حدود ۱۶ بار مورد حمله دشمن قرار گرفت که از این تعداد، ۷ مرتبه حملات مؤثر بود.

مشکل روبه‌رو شده بود. پالایشگاه اصفهان در طول دوران دفاع مقدس با پایمردی و ایثار کارکنانش، لحظه‌ای از فعالیت

و تحمیلی گرفتار آمدیم. پالایشگاه آبادان به دلیل حملات دشمن بعثی، دچار آسیب و به دنبال آن عملیات سوخت‌رسانی کشور با

... و هنوز در آغاز راه بودیم. هنوز رادمان عرصه ایثار و تلاش را دمی فرصت فراغت و آسایش خیال نبود که در جنگی ناخواسته

ردیف	تاریخ حادثه	ساعت وقوع	ساعت اطفای حریق‌ها	خسارات انسانی	واحدها و تأسیسات آسیب دیده
۱	۱۳۶۴/۱۲/۲۷	۱۱:۳۵	۱۲:۱۵	۴۰ نفر مصدوم، مجروح و گاززده	واحدهای کاهش گرانیروی و آیزوماکس پالایشگاه دوم، تولید گاز مایع پالایشگاه اول و تأسیسات سوخت‌رسانی آب و برق و بخار
۲	۱۳۶۵/۰۵/۱۶	۱۰:۵۲	۱۳:۳۰	ندارد	واحدهای تقطیر و تولید گاز مایع پالایشگاه اول، بستر لوله‌ها، ایستگاه فرعی برق شماره ۳، دیگ‌های بخار، تأسیسات ذخیره و سوخت‌رسانی آب و برق و بخار و دیو بارگیری گوگرد.
۳	۱۳۶۵/۰۵/۲۰	۱۰:۱۳	۱۳:۱۰	ندارد	۳ مخزن و بستر لوله‌ها در پالایشگاه ۲ مخزن و بستر لوله‌ها به انضمام سکوه‌های بارگیری و تأسیسات انبار نفت شهید محمدمنتظری
۴	۱۳۶۵/۰۸/۲۱	۷:۰۶	۸:۳۰	۳۴ نفر شهید، مصدوم و مجروح	واحدهای کاهش گرانیروی و تولید گاز مایع پالایشگاه اول، بستر لوله‌های خوراک‌رسانی واحدهای عملیاتی و تأسیسات آب و برق و بخار
۵	۱۳۶۶/۰۲/۲۳	۱۰:۰۵	۱۰:۱۴	۱۵ نفر مصدوم و گاززده	واحدهای آب و برق و بخار و عملیات کالا انبار شماره ۱۶
۶	۱۳۶۶/۰۷/۲۰	۱۰:۵۸	۱۲:۴۵	۲۳ نفر مصدوم، مجروح و گاززده	واحدهای تقطیر، کاهش گرانیروی و تولید گاز مایع پالایشگاه اول و تأسیسات آب و برق و بخار
۷	۱۳۶۷/۰۱/۱۴	۱۲:۰۷	۱۶:۳۰ تا ۰۳:۳۰ بامداد روز بعد	۷ نفر مصدوم و مجروح ناشی از عملیات اطفای حریق	دو مخزن در پالایشگاه و سه مخزن به انضمام بستر لوله‌ها در انبار نفت شهید محمدمنتظری

در طول ۸ سال دوران دفاع مقدس و با وجود حملات پی در پی دشمن، با انجام صدها پروژه خرد و کلان، ظرفیت عملیاتی این پالایشگاه تا مرز ۹۰ درصد افزون بر ظرفیت طراحی افزایش یافته و برگ زرین توان پالایشی بیش از ۲۷۰ هزار بشکه در روز به تاریخ پر افتخار این پالایشگاه و صنعت نفت ایران افزوده شد. به عبارت دیگر، تأمین منابع انرژی مورد نیاز جبهه های حق علیه باطل در طول جنگ تحمیلی از یک سو و نگاهی به آینده پر شور و تحرک جامعه از سوی دیگر، اساس تغییرات و تحولاتی بوده است که به دنبال آن پالایشگاه اصفهان موفق به افزایش ظرفیت پالایشی خود تا مرز ۳۷۰ هزار بشکه در روز شده و در پی آن توانسته است جایگاه ویژه‌ای را در میان پالایشگاه‌های کشور به خود اختصاص دهد.

در حال حاضر این شرکت با توجه به موقعیت خاص و توانمندی‌های خود به عنوان یک مرکز صنعتی عظیم نه تنها تأمین کننده حدود یک چهارم از نیازهای روزانه کشور به فرآورده‌های نفتی است، بلکه خوراک دیگر واحدهای صنعتی مانند پتروشیمی اصفهان، پتروشیمی اراک، شرکت صنایع شیمیایی (L.A.B) و واحدهایی را که به دنبال سیاست‌های خصوصی سازی از پالایشگاه اصفهان جدا شده‌اند (شرکت پالایش نفت جی و شرکت نفت سپاهان)، نیز تأمین می‌کند.

دستاوردهای اقتصادی پس از جنگ

افزایش ظرفیت عملیاتی واحدهای بهره‌برداری پالایشگاه اصفهان تا مرز بیش از ۹۰ درصد، به منظور تأمین نیازهای اجتناب ناپذیر دوران جنگ تحمیلی با اجرای صدها پروژه خرد و کلان در سال‌های پس از جنگ عملی شده که طبعاً ایجاد تنگناهایی در بخش‌های مختلف این پالایشگاه را به دنبال داشت. مهم ترین مشکلات پیش آمده در این دوران، ناکافی بودن بخار و نیروی برق تولیدی، ناکافی بودن ظرفیت پالایشی واحدهای بازیافت آب، محدودیت ظرفیت پالایشی برج‌های خنک کننده و شبکه مربوطه، ناکافی بودن حجم ارت تولیدی به ویژه در زمان تعمیرات اساسی واحدهای کاتالیستی و آیزوماکس به صورت همزمان، محدودیت‌های واحدهای عملیاتی، محدودیت ظرفیت مخازن نفت خام و فرآورده‌های تولیدی و نیاز به بازنگری روش‌های

حفظ و حراست از این مجموعه صنعتی حیاتی بود که باعث شد پروژه‌های عظیمی با هزینه‌های هنگفت در شرکت اجرا شود.

به منظور حل معضلات، شرکت پالایش نفت اصفهان مبادرت به مطالعه و اجرای پروژه‌های گوناگونی در قالب طرح تکمیلی و بهبود کرد که نمونه‌های شاخص از آنها به این شرح است:

بهبود و توسعه نیروگاه برق، بررسی و تکمیل واحد بازیافت آب، احداث برج خنک کننده جدید، بررسی و تعویض شبکه آب خنک کننده، افزایش ظرفیت مخازن خوراک (نفت خام) و ذخیره سازی فرآورده ها، افزایش ضریب حفاظت پیرامونی پالایشگاه به طول تقریبی ده کیلومتر، افزایش ضریب ایمنی ایستگاه‌های فرعی برق، پروژه خرید و نصب یک دستگاه دیگ بخار با ظرفیت تولید ۲۲۷ تن بخار در ساعت به منظور تأمین نیازهای فعلی و متناسب با افزایش ظرفیت عملیاتی واحدهای بهره‌برداری، پروژه بررسی و بهبود واحد بازیافت آب برای رفع تنگناهای عملیاتی و افزایش توان واحد در راستای بازیافت آب با مدنظر قراردادن مشکلات کمبود آب، مصرف بهینه منابع و حفظ سلامت محیط زیست از طریق نصب سیستم اسموز معکوس (R.O) با ظرفیت ۴۰۰ متر مکعب در ساعت، پروژه طراحی و ساخت برج خنک کننده با ظرفیت ۱۳۶۰۰ متر مکعب بر ساعت ظرفیت سامانه خنک کننده پالایشگاه با توجه به افزایش ظرفیت عملیاتی واحدهای موجود.

تاریخچه پالایشگاه اصفهان

۱۳۵۲: آغاز طراحی پالایشگاه با ظرفیت ۲۰۰ هزار بشکه نفت خام در روز از سوی دو شرکت فلور (FLOUR) و تیسسن (THYSSEN) **۱۳۵۶:** نصب ۹۰ درصد تجهیزات با مشارکت کارشناسان خارجی و داخلی **۱۳۵۸/۱۱/۰۲:** راه‌اندازی از سوی متخصصان کشور

۱۳۶۱: ظرفیت اسمی پالایشگاه اصفهان ۲۰۰ هزار بشکه نفت خام در روز بوده که با تلاش‌های کارشناسان و کارکنان و بنا بر نیاز کشور در مقاطع مختلف به فرآورده‌های یاد شده در دوران دفاع مقدس با اجرای پروژه‌های توسعه و بهبود، رفع تنگناها و تأمین منابع لازم، این میزان تا حد ۲۸۴

هزار بشکه در روز از طریق افزایش ظرفیت واحدهای تقطیر و پس از آن به ۳۷۰ هزار بشکه از طریق تغییر سرویس واحدهای کاهش گرانی از ته ماند برج تقطیر در خلا به نفت خام رسید.

۱۳۶۸/۲/۴: راه‌اندازی واحد جدید قیر پرنر (PORNER) با ظرفیت ۱۱ هزار بشکه در روز قیر نرم و یا ۴۸۵۰ بشکه در روز قیر سفت که در تاریخ ۱۳۸۲/۱/۱ به بخش خصوصی (شرکت نفت جی) واگذار شد.

۱۳۷۱: راه‌اندازی مجتمع روغن سازی با تولید ۲۰۰ هزار متر مکعب در سال روغن موتور که در تاریخ ۸۱/۱/۱ به بخش خصوصی (شرکت نفت سپاهان) واگذار شد.

۱۳۷۱: آغاز به کار کارخانه‌های ظروف سازی، تولید قوطی ۱ و ۴ لیتری و بشکه ۲۲۰ لیتری برای روغن و بشکه ۱۶۰ لیتری قیر که در تاریخ ۸۱/۱/۱ به بخش خصوصی واگذار شد.

۱۳۷۲: آغاز بهره‌برداری از تأسیسات مربوط به خوراک رسانی همراه با هیدروژن مصرفی در پتروشیمی اصفهان به میزان ۹۰۰۰ بشکه در روز **۱۳۷۲:** آغاز بهره‌برداری از تأسیسات مربوط به حمل جاده‌ای خوراک پتروشیمی اراک به میزان ۱۲۰۰۰ بشکه در روز

۱۳۷۲: آغاز بهره‌برداری از تأسیسات مربوط به خوراک رسانی در شرکت سرمایه‌گذاری صنایع شیمیایی ایران (L.A.B) به میزان ۲۵۰۰۰ هزار بشکه در روز

۱۳۷۵: راه‌اندازی واحد تولید قیرهای سردجاده‌ای (MC-۲۵) که در تاریخ ۸۲/۱/۱ به بخش خصوصی واگذار شد.

۱۳۷۷/۱۰/۱ شرکت پالایش نفت اصفهان (سهامی خاص) در تاریخ ۱۳۷۷/۱۰/۱ براساس بند «الف» ماده ۴ قانون اساسنامه شرکت ملی نفت ایران و بند ۴ ماده ۷ فصل دوم اساسنامه شرکت ملی پالایش و بخش فرآورده‌های نفتی ایران به عنوان شرکت فرعی شرکت ملی پالایش و بخش فرآورده‌های نفتی ایران تأسیس و تحت شماره ۱۴۴۵۰۶ به تاریخ ۷/۷/۲۵ در اداره ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیر تجاری تهران به ثبت رسیده است.

۱۳۷۸: راه‌اندازی واحد تولید حلال‌های ویژه با توان تولید بیش از ۷ نوع حلال راه‌اندازی واحد تولید حلال‌های ویژه با توان

تولید بیش از ۷ نوع حلال. عملیات ساختمانی واحد در سال ۱۳۷۵ آغاز و در سال ۱۳۷۸ راه‌اندازی شد. طراحی پایه ظرفیت تولید این واحد حدود ۱۰ هزار بشکه حلال AW-۴۰۹ بوده که با تغییر خوراک و شرایط عملیاتی این واحد قادر به تولید حلال‌های AW-۴۰۶ - AW-۴۰۴ - AW-۴۰۳ - AW-۴۱۰ نیز است.

۱۳۷۹: دریافت لوح صنعت سبز کشور از وزیر نفت وقت

۱۳۷۹/۰۵/۰۲: مرداد ماه: تاسیس نظام پیشنهادها

۱۳۸۲: واگذاری واحد قیر سازی شرکت به بخش خصوصی با عنوان شرکت پالایش نفت جی

۱۳۸۵/۱۷/۲۵: انعقاد قرارداد مجتمع بنزین سازی با حضور معاون وزیر نفت وقت و مدیرعامل شرکت پالایش نفت اصفهان

۱۳۸۶/۱۲/۱۵: انعقاد قرارداد طرح بهینه‌سازی طرح بهبود فرآیند و بهینه‌سازی پالایشگاه اصفهان با حضور معاون وزیر وقت و برخی مدیران شرکت پالایش نفت اصفهان

با اجرای طرح بهبود فرآیند و بهینه‌سازی (طرح جامع) پالایشگاه اصفهان که در جهت بهبود کمی و کیفی فرآورده‌های مختلف این شرکت است، استاندارد سازی محصولات به طور کامل مطابق با استاندارد یورو ۲۰۰۵ انجام خواهد شد و شرکت پالایش نفت اصفهان همسوا با سند چشم‌انداز ۲۰ ساله، سودآورترین شرکت تولید کننده فرآورده‌های نفتی ایران باقی خواهد ماند.

طرح جامع، در قالب چند زیر پروژه عظیم در شرکت پالایش نفت اصفهان که یکی از پیشروترین واحدهای پالایشگاهی کشور است، انجام خواهد شد. با انجام این طرح، ضمن اینکه خوراک نفت خام پالایشگاه از ۳۷۵ هزار به ۳۶۰ هزار بشکه کاهش می‌یابد، ظرفیت تولید محصولات راهبردی همچون نفت گاز، بنزین، سوخت‌های هوایی و گاز مایع گاه تا ۲/۵ برابر افزایش خواهد یافت، همچنین امکان تولید پروپیلن فراهم می‌شود.

پس از گذشت ۳۷ سال از جنگ مردان نفتی در عرصه صنعت پالایش با بومی سازی و بهره‌گیری از تخصص و تجهیزات داخلی آینده‌ای روشن را برای کشور رقم زدند تا ایران همچنان دارنده مقام اول منطقه و دهم جهان در صنعت پالایش باقی بماند.

مرد روزهای سخت صنعت پالایش از
خاطراتی ماندگار گفت

تاریخ موج هشت سال پایمردی

مشعل | ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ سالروز شروع جنگ

تحمیلی از سوی رژیم بعث عراق علیه جمهوری اسلامی ایران است که به عنوان آغاز هفته دفاع مقدس نام گذاری شده. پرداختن به این رخداد تاریخی، هر سال جنبه‌ای از رشادت‌ها و دلوری‌ها را رخ می‌نماید که در این بین، مردان نفتی سهم بسزایی داشته‌اند و از انقلاب تاکنون، دوشادوش مسئولان نظام در جبهه‌های مختلف گام نهاده‌اند و پیروزی‌های متعددی به نام خود ثبت کرده‌اند. یکی از مردان این روزهای سخت صنعت پالایش کشور، حشمت‌الله ابراهیمی است که تمام دوران جوانی و خدمت خود را در این صنعت سپری کرده و در حال حاضر رئیس هیئت مدیره شرکت پالایش نفت اصفهان است و از خاطراتش در دوران جنگ با رعایت محدودیت زمان و به قدر کفایت می‌گوید: خاطراتی که شنیدنی است...

گوشه‌ای از خاطرات ۵۰ سال کار در صنعت نفت

تحصیلات ابتدایی را در سرآسیب فرسنگی واقع در شش کیلومتری شهر کرمان، دوران متوسطه را در شهر کرمان و تحصیلات دانشگاهی را در دانشکده صنعتی (پلی تکنیک تهران) که امروزه دانشگاه صنعتی امیرکبیر نامیده می‌شود، گذراندم و در رشته مهندسی شیمی و پتروشیمی فوق لیسانس گرفتم. سال ۱۳۴۵ بعد از فارغ التحصیلی با وجود آن که می‌توانستم به طور مستقیم در شرکت نفت که برای واحدهای جدید نیروی تحصیل کرده می‌گرفتند، استخدام و سربازی را خیلی کوتاه در شرکت نفت سپری کنم (مثل بعضی دوستان همکلاس)، اما ترجیح دادم که تکلیف سربازی‌ام مشخص شود؛ اگرچه گروه‌های زیادی از سربازی معاف شدند، ولی من نتوانستم و به خدمت رفتم. ۸ ماه در مرکز پیاده شیراز و ۱۰ ماه در تسلیحلات (تشر) (باتری ساری نیرو) واقع در سلطنت آباد تهران مسئول شیفت بعد از ظهر کارخانه شدم و با پیگیری، برنامه‌ریزی و کنترل مستمر، میزان تولید باتری شیفت عصر، از شیفت صبح پیشی گرفتم. در مهر ماه ۱۳۴۷ بعد از پایان خدمت سربازی در شرکت نفت استخدام شدم و کارآموزی را در پالایشگاه تهران که تازه راه افتاده بود، شروع کردم. برای یادگیری سریع‌تر نحوه عملکرد واحدها و بستن و راه‌اندازی آنها حتی روزهای تعطیل و استراحت را هم سرکاری رفتم (بدون کوچک‌ترین مزایا). بعد از حدود یک سال و نیم به اتفاق گروه راه‌اندازی به پالایشگاه جدید کرمانشاه رفتم و بعد از راه‌اندازی پالایشگاه کرمانشاه، با این کم و بقیه همکاران، برای پالایشگاه شیراز استخدام شدیم. ولی همکاران به شیراز منتقل و بنده به عنوان مسئول واحدها در کرمانشاه ماندگار شدم. از جمله اقدام‌های مفید در کرمانشاه رفع مشکلاتی بود که به طور مرتب در زمان راه‌اندازی واحد تبدیل، باعث صدمه دیدن تلمبه‌های خوراک و بستن واحدها شده بود. از اتفاق‌های عمده پالایشگاه کرمانشاه، بالا آمدن ارتفاع رودخانه قره سو مجاور پالایشگاه بعد از آن شب برف زیادی که بارید و رفتن مولدهای برق زیر آب و بسته شدن ۱۸ روزه پالایشگاه بود. بعد از ۴ سال کار و فعالیت در کرمانشاه و گذراندن یک دوره آموزش ۴ ماهه، کارورزی، بازدید از پالایشگاه‌ها، کار خنجات مختلف تولید کننده ماشین‌آلات و وسایل پالایشگاهی واحدهای تولید کاتالیست و سمینارهای نظیر NPRA در ایالات گوناگون آمریکا، عازم ایران و سپس به شیراز منتقل شدم. قابل ذکر است که در سال ۱۳۵۱ با دختر دایم‌ام که تازه لیسانس روانشناسی گرفته بود، ازدواج کردم و همسرم از کرمان به کرمانشاه منتقل شد. در شیراز مسئولیت واحدهای مختلف را به عهده گرفتم و آخرین سمت من رئیس سرویس‌های آب و برق و بخار (Utilities) بود که از مشکل‌ترین و حساس‌ترین قسمت‌های هر پالایشگاه است، بخصوص پالایشگاه شیراز که با مسائل و تنگناهای عدیده‌ای همراه بود و به اجرای پروژه‌های جدید برای تأمین هوا، آب صنعتی، بخار و برق نیاز داشت.

یکی از کارهایی که در این سمت انجام دادم، استفاده از یک موتور تولید داخل در تصفیه آب بود که قبلاً برای این کار، آهک هیدراته از انگلستان وارد می‌شد و اگر چه خیلی سختی کشیدیم، چون آهک داخلی درجه خلوصش نسبت به تغییر می‌کرد،

پالایش و جنگ

از اواخر سال ۱۳۶۰ به عنوان معاون و سپس رئیس پالایشگاه اصفهان به این شهر منتقل شدم، پالایشگاه اصفهان که تازه شروع به کار کرده بود، دنیای کار و فعالیت شبانه روزی لازم داشت. در آن زمان که هنوز واحدهای صنعتی، بخصوص نیروگاه‌ها که مصرف کننده عمده نفت کوره بودند، کامل در سرویس قرار نداشتند و نفت کوره پالایشگاه برداشت نمی‌شد و چون به نفت سفید، نفت گاز، بنزین و گاز مایع نیاز مبرم بود و امکان واردات به دلیل جنگ و زدن کشتی‌ها و نداشتن بودجه کافی ممکن نبود، نفت کوره مازاد با مجوزهایی که مسئولان وقت داده بودند، در چاله‌های اطراف پالایشگاه ریخته می‌شد. با پذیرفتن مسئولیت پالایشگاه از ریختن نفت کوره در چاله‌ها جلوگیری کردیم و ابتدا با ایجاد تغییراتی در واحد قیرسازی و افزایش خوراک واحد قیرسازی از ۴ به ۲۰ هزار بشکه در روز، توانستیم به جای ریختن نفت کوره، قیر را در جاهای خاصی انباشته کنیم؛ چون می‌توان از قیر حتی کمی آلوده با خاک هم استفاده کرد، زیرا بیشتر در جاده‌های کاربرد دارد و آلودگی زمین، مسائل زیست محیطی آن و آتش سوزی که برای چاله‌های نفت کوره اتفاق می‌افتد، به مراتب کمتر از نفت کوره است. البته برای کاهش نفت کوره، ضمن ثابت نگه داشتن خوراک نفت خام پالایشگاه برای تولید محصولات سبک‌مورد نیاز، چند پروژه دیگر هم انجام شد.

از آن جمله می‌توان به استفاده از بنزین نامرغوب واحدهای کاهش گرانروی (که قبلاً در دیگ‌های بخار سوزانده می‌شد) و تبدیل آنها به بنزین مرغوب و جایگزینی سوخت دیگ‌های بخار با نفت کوره و با افزایش خوراک واحدهای آیزوماکس مهم‌تر از همه، تقلیل نفت سفید تزریقی به نفت کوره برای کاهش گرانروی آن اشاره کرد که پس از مذاکرات و مکاتبات عدیده و جلسات مکرر با مسئولان برنامه‌ریزی تلفیقی که مسئولیت تعیین مشخصات محصولات را به عهده دارند، بالاخره با پیگیری‌های مداوم قانع شدند که گرانروی نفت کوره تولیدی پالایشگاه افزایش یافته و از این بابت حجم زیادی از نفت سفید تزریقی به نفت کوره کاسته و به تولید نفت سفید اضافه و از حجم نفت کوره تولیدی کم شده است.

بعد از مدتی روری برگشت و با راه‌اندازی واحدهای صنعتی، مصرف نفت کوره هم افزایش یافت و با کمبود مواجه شد. این بار به فکر افزایش خوراک و تولید محصولات مختلف با استاندارد دروز شدیم. در این زمینه کارهای عدیده‌ای صورت گرفت و خوراک دو پالایشگاه از ۲۰۰ هزار بشکه طراحی شد و (هر پالایشگاه ۱۰۰ هزار بشکه در روز) تا مرز ۴۰۰

هزار بشکه در روز یعنی حدود دو برابر طراحی رسید. در این زمینه سرویس واحدهای کاهش گرانروی از خوراک ته مانده برج تقطیر در خلأ (قیر سبک ۳۰۰-۲۰۰) به نفت خام تغییر داده و برای این کار پروژه‌های متعددی اجرا شد.

در واحدهای مختلف پالایشگاه، در زمینه‌های گوناگون فعالیت‌هایی انجام شد و بیش از هزار پروژه مختلف کوچک و بزرگ در واحدهای فرآیندی، مخازن و سرویس‌های آب و برق و بخار برای رفع تنگناها و سهولت عملیات به اجرا در آمد. همچنین واحدهای روغن‌سازی و قیر هم با کمک مهندس ساختمان ساخته شد و از سوی پالایشگاه راه‌اندازی و ساخت واحد حلال‌سازی شروع شد. بازسازی‌های متعدد پالایشگاه بعد از هر بمباران و خسارت عمده ایجاد شده بر اثر انفجار و آتش گرفتن آن در کوتاه‌ترین زمان ممکن که باور آن، این روزها دور از تصور است، آغاز شد. کانون اصلی اولین بمباران در یکی از واحدهای فرعی کاهش گرانروی بود که بلافاصله صف‌های پمپ بنزین در شهر اصفهان به کیلومترها رسید و شایع شده بود که پالایشگاه اصفهان بمباران شده و باید آمریکایی‌ها بر گردند و درستش کنند. در صورتی که روز بعد به جزء واحد کاهش گرانروی بمباران شده، بقیه پالایشگاه رفع عیب و راه‌اندازی شد؛ اما بعدها در بمباران‌های شدیدی که به قسمت‌های عمده پالایشگاه آسیب کلی رساند و تأمین مصالح و ساخت آن به بیش از شش ماه کار شبانه‌روزی نیاز داشت تا پالایشگاه راه‌اندازی شود، صف‌های پمپ بنزین عادی بود، چون مردم فهمیده بودند که کارکنان متخصص، دلسوز و انقلابی پالایشگاه، آن را می‌سازند.

باید به این نکته اشاره کرد که در اوایل برای پر تاب بمب، هواپیما روری پالایشگاه شیراز می‌رفت و دقیق هم بمب‌های آن اصابت نمی‌کرد؛ اما در اواخر جنگ از فاصله بسیار دور با هواپیماهای سوپر استاندارد که به ارتش عراق داده بودند، بسیار دقیق هدف‌گیری و به واحدهای اصلی خسارت سنگینی وارد می‌کردند. پالایشگاه اصفهان به تنهایی و با ظرفیتی بیش از خوراک نفت تمام پالایشگاه‌های موجود در آن زمان (تهران، شیراز، تبریز و...) کار می‌کرد و تأمین عمده محصولات مهم و راهبردی با اصفهان بود و پالایشگاه برای رفع نیاز جامعه، هر اقدامی که می‌توانست، انجام می‌داد. بعد از خاتمه جنگ در سال ۶۷ پالایشگاهی برای بازسازی پالایشگاه آبادان بسیج شدند و در آنجا روری ۲۰ ساعت کار انجام می‌شد، بعضی افراد مسئول، هر ۷۰ روز یکبار به مدت ۳ روز استراحت می‌کردند و کوچک‌ترین مزایای حقوقی هم نداشتند، جای خواب و خوراک آنان نیز مناسب نبود، حتی ۱۰ نفر از مسئولان در یک اتاق کوچک روی زمین می‌خوابیدند. مسئولیت هماهنگی، بازسازی و راه‌اندازی پالایشگاه اصفهان با من بود، البته شرح بازسازی‌های پالایشگاه آبادان و پتروشیمی بندر امام بعد از ۸ سال جنگ تحمیلی و عمده‌صدمات ناشی از بمباران و رطوبت هوا خود به فرصت جداگانه‌ای نیاز دارد.

بازسازی پالایشگاه آبادان در مدت ۴ ماه و نیم که امروزه غیر قابل تصور و بلور است، تکمیل و پالایشگاه راه‌اندازی شد و در ۱۲ فروردین ۱۳۶۸ از سوی رهبر معظم انقلاب که در آن زمان رئیس‌جمهور بودند، افتتاح شد. بازسازی و راه‌اندازی پتروشیمی بندر امام هم بعد از ۸ سال جنگ تحمیلی و خرابی‌های بسیار

که قرار بود از سوی آلمان‌ها و با قیمت بسیار بالا به مدت طولانی انجام شود، توسط همان گروه‌هایی که در بازسازی پالایشگاه آبادان شرکت داشتند، به صورت مجانی و در زمان بسیار کوتاهی صورت گرفت و بعد از راه‌اندازی، از سوی مرحوم آیت اله هاشمی‌رفسنجلی افتتاح شد.

در اوایل دهه ۷۰ علاوه بر واحد روغن‌سازی پالایشگاه اصفهان، پتروشیمی اصفهان، پتروشیمی اراک و واحد LAB تولیدکننده مواد اولیه پودرهای لباس شویی متعلق به وزارت صنایع نیز راه‌اندازی شدند و پالایشگاه کمک‌های زیاد و همه‌جانبه‌ای به آنها کرد.

از سال ۱۳۷۳ تا ۱۳۷۶ به عنوان مدیر مهندسی و خدمات فنی در کالای نفت لندن مشغول شدم و در آنجا هم مانند ایران، از صبح خیلی زود یعنی ساعت ۵ صبح به وقت لندن و ۸ صبح به وقت ایران تا پاسی از شب مشغول به کارهای زیادی در زمینه تقویت ساخت داخل و برگشت دادن تقاضاهایی که امکان تولید داخلی داشت، اقدام تکنولوژی و رفع نیازهای صنعت نفت شد و با آغاز تحریم‌ها از سوی آمریکا کار سخت شد و نیاز به فعالیت‌های بیشتری بود. در اوایل سال ۱۳۷۶ به عنوان اولین مدیرعامل شرکت پالایش نفت بندرعباس که در مراحل پایانی ساخت بود، مشغول به کار شدم. برای تکمیل و راه‌اندازی زودهنگام، کارهای زیادی صورت گرفت و مسئولیت‌های بزرگی به عهده گرفتم؛ چون سازندگان دستگاه‌های خارجی برای راه‌اندازی واحدهای شان که به صورت یکپارچه (Package) بود، به دلیل تحریم نیامدند و بعضی واحدها هم خیلی حساس و تخصصی و ناقص بودند، نظیر واحد بنزین‌سازی CCR بخصوص قسمت مربوط به احیای کاتالیست، مسئولیت این کارها را هم به عهده گرفتم و پالایشگاه راه‌اندازی شد و برای رفع تنگناهای عدیده آن، اقدامات مفید و مؤثری صورت گرفت و پروژه‌های زیادی شروع شد. از سال ۱۳۸۱ در فازهای مختلف پارس جنوبی در عسلویه به عنوان مدیر راه‌اندازی فازها مشغول شدم و در این فازها هم پیشنهادهای زیادی برای بهبود واحدها و رفع مسائل آنها داده شد و اقدام‌های خوبی نیز صورت گرفت. سال ۱۳۸۳ بازنشته‌شدم ولی همچنان بی‌وقفه کار می‌کنم و بعد از ۱۰ سال کار در پارس جنوبی، در قسمت‌های مختلف به عنوان مشاور کار کردم و تا اوایل سال گذشته با پالایشگاه‌های سیراف، آناریتا، پتروشیمی کرمان، روغن‌سازی سپاهان و... همکاری داشتم و از تیرماه ۱۳۹۵ در سمت رئیس هیئت مدیره پالایش نفت اصفهان به صورت موظف مشغول به کار بودم که به دلیل گرفتاری‌های زیاد و کار سنگین، عمده فعالیت‌های قبلی را رها کردم. پالایشگاه اصفهان که به پالایشگاه طلایی (Golden Refinery) معروف است، علاوه بر افزایش خوراک و تنوع فرآورده‌ها، برای بهبود کیفیت محصولاتی مانند بنزین، نفت سفید، نفت گاز و... پروژه‌های زیست محیطی در برنامه دارد که بعضی از آنها انجام شده و برخی نیز در دست اقدام است و قرارداد ساخت یک پروژه بزرگ دیگر نیز به ارزش حدود دو میلیارد دلار با همکاری کشور کره بزودی شروع خواهد شد که با تکمیل آن، محصولات سنگین و کم‌مصرف به فرآورده‌های سبک با کیفیت بالا و با استاندارد در ۵۰ تبدیل می‌شود.

پتروشیمی‌ها امروز سرافراز ایستاده‌اند

بازسازی شد و تولید خود را آغاز کرد.

نخستین بمباران و بازسازی

اولین بمباران هوایی پتروشیمی شیراز در تاریخ ۶ آبان ۱۳۶۶ حدود ساعت ۱۲:۰۰ دقیقه رخ داد. این بمباران موجب شهادت ۳ تن، مجروح شدن تعدادی از کارکنان مجتمع، خسارات مالی و بسته شدن واحدها شد. عملیات بازسازی نقاط منهدم شده و بازسازی واحدها با تلاش شبانه‌روزی کارکنان و براساس برنامه تنظیمی به اجرا درآمد و واحد آب در تاریخ ۱۰ آذر ۶۶ و واحد آمونیاک در تاریخ ۱ بهمن ۶۶ راه‌اندازی شد. بازسازی واحد آب، پایانه، واحد نیروگاه، برج‌های خنک‌کننده، واحد آمونیاک، کوره‌ها و... آغاز شد و بازسازی واحدها مطابق برنامه با استفاده از توان نیروهای کارگری ۵۳ هزار و ۵۸۵ نفر روز بدون احتساب نیروهای کارمندی و سرپرستی با موفقیت به اتمام رسید. این اما نقطه پایان و بازسازی پس از جنگ نبود...

دومین بمباران و بازسازی

حدود ساعت ۱۱ صبح ۱۴ اردیبهشت سال ۱۳۶۷، برای دومین بار مجتمع پتروشیمی شیراز بمباران شد. متأسفانه در جریان این بمباران، خسارات زیادی به واحدهای مجتمع وارد آمد. عملیات بازسازی و پیاده کردن قطعات منهدم شده در ۱۰ روز انجام شد و به موازات آن، بازرسی و بررسی نقاط آسیب‌دیده برای تعیین حجم کارها صورت گرفت. عملیات بازسازی از تاریخ ۲۴ اردیبهشت

مشعل | جنگ هیچ مرزی نمی‌شناسد، صدای پایش که برسد، هر آبادانی را یکسر ویران می‌کند، این میان چه آبادانی‌ها و تلاش‌هایی که رنگ خرابی می‌گیرد. این جاست که صحبت از دفاع می‌شود که مقدس است؛ جان‌هایی که وقتی رنگ دفاع به خود می‌گیرند، دیگر خود را نمی‌بینند و این حفاظت از کشور است که حرف اول و آخر را می‌زند.

جنگی که به ما تحمیل شد، از جمله اهدافش این بود که چوبی لای چرخ اقتصاد کشور گذاشته شود و صنعت نفت، گاز و پتروشیمی ایران هم از این آسیب و گزند در امان نماند و حملات دشمن، بخش عظیمی از صنعت کشور را مورد هدف گذاری و حمله قرار داد و روند صعودی رو به پیشرفت آن را نشانه رفت. پس از آن با وجود تهاجم‌های دشمن، اقتصاد کشور از حمله پتروشیمی‌ها بار دیگر روی پای خود ایستادند و قد برافراشتند و برای کشور نقش آفرینی کردند. در این گذار، حملات و بازسازی‌ها در صنعت پتروشیمی به اختصار مورد بررسی قرار داده شد:

مجتمع پتروشیمی شیراز

با آغاز جنگ تحمیلی، مجتمع پتروشیمی شیراز برای جلوگیری از حملات احتمالی دشمن، با تشکیل ستاد بحران و پدافند غیرعامل، خود را برای مقابله تجهیز کرد و تا ۶ سال پس از آن که اولین بمباران صورت گرفت، به تولید ادامه داد.

این مجتمع را دشمن دوبار و با فاصله حدود ۷ ماه بمباران کرد، بنابراین دو بار

۵۹۸ از سوی جمهوری اسلامی ایران، از طریق هواپیماهای رژیم متجاوز عراق انجام گرفت، خسارات کلی به این شرح به مجتمع وارد شد: خسارات وارده به مجتمع در طول جنگ تحمیلی، به لحاظ بمباران‌های هوایی بالغ بر هفت میلیارد ریال است، البته مهم‌ترین زیان وارده به شرکت، توقف تولید و هزینه نگهداری تاسیسات و کارکنان بوده که حدود ۷۵ میلیارد ریال برآورد می‌شود.

این گونه بود که عملیات پدافند به شکل بسیار مطلوب با چیدن کیسه‌های شن و بشه در اطراف دستگاه‌ها، واحدها، تاسیسات و ساختمان‌های مجتمع، این دستگاه‌ها را از اصابت ترکش و موج انفجار مصون نگه داشت و از این طریق، میزان خسارات وارده به حداقل ممکن تقلیل یافت.

به دلیل نبود امنیت ناشی از جنگ تحمیلی ۳۸۴ هزار و ۱۶۹ تن گوگرد با مشکلات بسیار با کامیون به بندرعباس حمل و صادر و بخشی از هزینه‌های ارزی مجتمع تأمین شد. پس از پذیرش قطعه‌نامه نیز مقدار ۹۶ هزار و ۱۴۴ تن گوگرد از طریق ۵ فروند کشتی از اسکله اختصاصی مجتمع صادر شد که این کار به ۱۰ سال خارج از سرویس بودن تاسیسات بارگیری و پرداخت غرامت دیر کرد پایان داد.

مجتمع پتروشیمی بندرامام

جنگ تحمیلی که رخ داد، سه روز پس از آن از سوی شرکت ژاپنی به پیمانکاران ژاپنی دستور داده شد به مجتمع وارد نشوند. چهار روز پس از جنگ، مجتمع پتروشیمی بندرامام، برای نخستین بار مورد حمله هوایی دشمن

به طور ۲۴ ساعته آغاز شد و پنج روز زودتر از موعد به پایان رسید. بار دیگر بازسازی خطوط لوله ارتباط بین واحدها، برج‌های خنک‌کننده، واحد آمونیاک، کوره‌ها، ظروف و مبدل‌ها، کارهای فلزکاری و قطعه‌سازی، بازسازی ماشین‌آلات واحد آمونیاک، بازسازی دستگاه‌ها و ادوات برقی، بازسازی دستگاه‌ها و ادوات ابزار دقیق، عملیات بازسازی واحدهای بمباران شده با صرف نیروی انسانی ۲۸ هزار و ۴۸ نفر ساعت بموقع و با موفقیت پایان یافت.

مجتمع پتروشیمی رازی

مجتمع پتروشیمی رازی، پس از اولین بمباران ۴ مهر ماه ۵۹ تا تاریخ ۳ خرداد ۶۴ مورد تهدید جدی واقع نشد و از این تاریخ به بعد، بیش از ۹ بار در سال‌های ۱۳۶۴، ۱۳۶۵ و ۱۳۶۶ و آخرین بار در تاریخ ۲۸ تیر ماه ۶۷ (یک روز بعد از قبول قطعه‌نامه) مورد شدیدترین حملات هوایی قرار گرفت که هر بار حدود ۳ دقیقه و با بیش از ۳۶ هواپیما بود، به طوری که در یکی از حملات، بیش از یکصد راکت و بمب به مجتمع شلیک شد.

شدیدترین بمباران‌ها در تاریخ‌های ۳۱ مرداد ۶۶ و یکم شهریور ماه همان سال دو روز پشت سر هم و گاهی در دو نوبت انجام شد و ۳۱ مرداد ماه ۶۶ انبار قطعات یدکی مجتمع مورد اصابت قرار گرفت و خسارت کلی دید و بیش از یک میلیارد ریال به قیمت دفتری معادل ۱۵ میلیون دلار به انبار مجتمع خسارت وارد شد.

از سوی، در آخرین بمباران مجتمع که در تاریخ ۲۸ تیر ماه ۶۷ و پس از پذیرش قطعه‌نامه

جنگ و در اثر اصابت ترکش به لوله‌های قسمت اسیدی، اسید فلویدریک موجود به بیرون نشت کرد و تخلیه شد، بنابراین احتمال خوردگی در قسمت اسیدی و قسمت خنثی که با بخارات HF سر و کار داشت، زیاد بود. در قسمت اسیدی و قسمت خنثی، ترکش‌های زیادی به دستگاه‌ها و لوله‌ها اصابت کرده و خسارت زیادی وارد شده بود. علاوه بر خساراتی که بر اثر اصابت ترکش خمپاره به وجود آمد، اثر خوردگی نیز در این قسمت واحد ۹۰۰ زیاد بود و اغلب لوله‌های قسمت خنثی، یا سوراخ و یا پوسیده شده بودند. در قسمت تقطیر و تفکیک واحد دی. بی، یک موشک کاتیوشا برخورد کرد که حدود ۱۰ متر مکعب از فونداسیون واحد را کند و پایه‌ها و لوله‌های خوراک رسانی را خراب کرد. در بقیه قسمت واحدها اثر ترکش خمپاره در روی دستگاه‌ها دیده می‌شد.

واحد ۱۰۰۰ - تولید ای.دی. سی (اکسی کلریناسیون)

هنگام شروع جنگ واحد ۱۰۰۰ بسته بود و به علت تعمیرات، راکتور اصلی هم باز شده بود. در مدت ۲۰ روز ابتدایی جنگ، تا حد امکان اقدام‌های ایمنی و تخلیه انجام شد. واحد از نزدیک مورد بازدید و بررسی قرار گرفت و اطلاعاتی در مورد نقاطی که مورد اصابت مستقیم گلوله و یا ترکش قرار گرفته بود، جمع‌آوری شد. این تنها شرح مختصری است از آنچه بر صنعت پتروشیمی کشور رفته و بدون شک یک گزارش نمی‌تواند گویای تهاجم خصمانه دشمن باشد.

آنچه اهمیت دارد، صنعتی است که امروز با اقتدار در اقتصاد کشور تاثیر گذار است و روزهای طلایی و استثنایی خود را می‌گذراند.
منبع: روابط عمومی شرکت ملی صنایع پتروشیمی

کوره‌ها بسته و سپس اقدام به کک زدایی شد. علاوه بر آن، یک سری برنامه شست‌وشو دستگاه‌های فرآیندی، بازرسی فنی و تعمیراتی نیز انجام و تدارکات اولیه برای راه‌اندازی صورت گرفته بود که جنگ تحمیلی آغاز شد. پس از بازدید و مطالعه خسارت وارده، مقدار خسارات در مجموع به رقم تقریبی بین ۱۰ تا ۱۵ درصد برآورد شد.

واحد ۸۰۰ - تولید پروپیلن تترامر

برای بررسی وضعیت واحد هنگام شروع جنگ، ابتدا باید نحوه جنگ را بررسی کرد. این جنگ ناخواسته به قدری سریع و بدون مقدمه بود که کسی نتوانست واحد را به صورت معمول تخلیه کند. روز ۳۱ شهریور بدون هیچ مقدمه‌ای جنگ شروع و در مراحل اولیه، واحد بسته شد.

بستن واحد پروپیلن تترامر به دو صورت بود؛ یکی موقعی که به حالت نرمال بسته می‌شد که سیستم کامل تخلیه و سپس راکتور تخلیه و خلا می‌شد و چند بار با گاز پروپان و گاز خنثی، خلا آن شکسته می‌شد. با آغاز جنگ به صورت اضطراری، واحد بسته شد. مایعات موجود در دستگاه‌ها تخلیه و گازهای موجود در آن به سیستم مشعل کارخانه فرستاده شد. در آن زمان برق و بخار آب قطع بود و دستگاه‌ها خلا نشد، چون آبی وجود نداشت و داخل دستگاه‌ها شسته نشد. در واحد پروپیلن تترامر خسارت عمده‌ای که وارد شد، برخورد مستقیم موشک کاتیوشا به برج DA-۸۰۱ بود که برج صدمه کلی دید.

واحد ۹۰۰ - تولید دی.دی. بی (دودوسیل بنزن)

این واحد به حالت کاملاً اضطراری بسته شد. در موقع شروع جنگ به علت وجود فلویدریک در قسمت اسیدی، هیچ کاری از نظر تخلیه نمی‌توانست انجام شود. در خلال

بازسازی واحدهای مجتمع و سازمان نیروی انسانی برای این کار تهیه کنند. این گزارش، تهیه و برای دریافت پیشنهادها و دیدگاه‌های شرکت توسعه شیمیایی ایران به توکیو فرستاده شد. افزون بر آن، نیروهای ایرانی جداسازی بخش‌های آسیب‌دیده از جنگ تحمیلی در واحدهای AR-VC-CA-DN را انجام دادند.

کمیته بررسی مطالبات پیمانکاران جلسات مختلفی داشت، همچنین هیئتی ۱۱ نفره به سرپرستی یاماگوچی ۳۰ اردیبهشت ماه ۶۱ برای ادامه گفت‌وگوهای دور چهارم، به تهران وارد شدند و از یکم تا پنجم خرداد ماه همان سال، در ۲ نشست با مسئولان شرکت ملی صنایع پتروشیمی گفت‌وگو کردند و روز ششم خرداد ماه ۶۱ راهی ژاپن شدند.

مجتمع پتروشیمی آبادان

در جریان جنگ تحمیلی، پتروشیمی آبادان به علت نزدیکی به مرز و امکان خرابی با توپخانه و حتی خمپاره، بیشتر از دیگر مجتمع‌های پتروشیمی صدمه دید که بخشی از آن در ادامه می‌آید:

واحد ۵۰۰ - تولید ای.دی. سی (اتیلن دی کلراید)

این واحد به هنگام شروع جنگ به طور معمولی بسته و ای - دی - سی موجود در دستگاه‌ها تخلیه شد، ولی به علت نبودن آب، دستگاه‌ها شسته نشدند و این امر باعث خورده شدن قسمت‌هایی از آن شد. بیشتر دستگاه‌ها بر اثر ترکش و یا اصابت مستقیم خمپاره و گلوله صدمه دیدند.

واحد ۶۰۰ - تولید وینیل کلرید

این واحد در ساعت ۵:۳۰ دقیقه روز ۱۵ شهریور ۵۹ به علت بالا رفتن فشار کویل

قرار گرفت و از این تاریخ، پیمانکاران ژاپنی در کمپ B و ایرانی‌ها و ژاپنی‌های اعزامی از شرکت توسعه پتروشیمی ایران، در کمپ ماهشهر ماندند و به مجتمع وارد نشدند. نزدیک به ۷۵۰ نفر ژاپنی مستقر در منطقه ماهشهر، از ۲۰ مهرماه ۱۳۵۹ با اتوبوس و از راه شیراز و اصفهان به تهران منتقل و سپس راهی ژاپن شدند.

پس از جنگ، سیاست کاهش هزینه‌ها به کار گرفته شد و به موازات آن، تعداد کارکنان بیش از نیاز شرکت نیز کاهش یافت.

پس از جنگ و خروج ژاپنی‌ها از منطقه ماهشهر، نزدیک به ۱۹ هزار نفر از جنگ‌زدگان خوزستانی در کمپ B مستقر شدند و این کمپ، به استانداری خوزستان واگذار شد. بیش از ۳ هزار نفر از کارکنان ایرانی شرکت پتروشیمی ایران - ژاپن و خانواده‌های آنان و نیز کارکنان شرکت ملی نفت ایران و سازمان‌های دولتی و نهادی درگیر در جنگ و تیم بهداری شرکت ملی نفت ایران، در کمپ ماهشهر اسکان داده شدند.

در سال ۱۳۵۹ مجتمع پتروشیمی بندرامام، ۶ بار مورد حمله هوایی دشمن قرار گرفت.

در سال ۱۳۶۱، ادامه جنگ تحمیلی، تاثیر نامطلوبی بر کارهای ساختمانی گذاشت و عملیات پیش‌بینی شده برای بازسازی مجتمع را به تاخیر انداخت. از سوی دیگر، تلاش بر آن بود تا عملیات حفظ، نگهداری و بررسی فنی واحدهای گوناگون، رنگ‌آمیزی لوله‌ها و افزار دیگر و اسکله شماره یک صورت گیرد تا از خسارت بیشتر به وسایل موجود و ماشین‌افزار نصب شده، جلوگیری شود. شمار اعضای هیئت مدیره شرکت، از ۸ نفر به ۱۰ نفر افزایش یافت.

برای بررسی وضعیت مجتمع و انجام تعمیرهای ممکن، گروهی از افراد فنی ایرانی، از تهران راهی مجتمع شدند تا گزارشی را برای

آخرش می‌خواهند اخراج کنند

۴۰ روز بچه‌ها توانستند این چاه را که زبانه شعله‌هایش بیش از ۱۰۰ متر بود، مهار کنند که به نظرم این اتفاق، به اندازه پیروزی در یک عملیات ارزش داشت.

در مورد چاه ۱۰۴ توی جاده قدیم رامهرمز هم همین اتفاق افتاد. من آن موقع می‌رفتم یکی یکی آتش‌ها را روشن می‌کردم تا نشستی‌ها مشخص شود. بعد هم آنجا کار تلمبه زدن از رودخانه برای مهار آتش را انجام می‌دادم. به طور مرتب بین رودخانه و سرشکن در رفت و آمد بودم؛ البته مهار این چاه هم در حد و اندازه مهار چاه ۵۲ بود. اصلاً قرار بود که شرکت ملی حفاری این چاه را ۱۶ روزه مهار کند؛ ولی با تلاش بچه‌ها و کمک خدا این اتفاق ۱۲ روزه افتاد. مهار چاه‌ها برای خودش یک پا خط مقدم بود.

محمد امیری، بازنشسته شرکت نفت و گاز مارون، برگرفته از کتاب «روزهایی که می‌روند، مردانی که می‌مانند»

مهار چاه، مثل خط مقدم بود
در دوران بازسازی، من بیشتر روی چاه‌ها کار می‌کردم بخصوص در زمان راه‌اندازی مارون، چون خیلی از تاسیسات فرسوده و خورده شده بودند و باید این‌ها را باز می‌کردیم که یا تعمیر شوند یا تعویض. سرچاه ۵۲، زمانی که منافقان زیر شیر تحنانی و زیر گلوبی گیربکس اصلی شیر، بمب گذاشته بودند تا راهی برای بستن چاه وجود نداشته باشد، من پیش حاج حیدر بهمینی و حاتم‌پور بودم. متأسفانه چاه منفجر شده بود.

در واقع آقای بهمینی و حاتم‌پور یک گروه عملیاتی هشت نفره را تشکیل داده بودند و ما هم زیر مجموعه آنها بودیم. کار ما این بود که لاین‌ها و شیرها را ببندیم و یا در عملیات آبرسانی بودیم و آب را می‌رساندیم بالای سر کسی که داشت می‌رفت سر چاه. یک مدتی آنجا بودم و بعد درخواست دادم که بیایم جزو گروه که گفتند اسم این ۸ نفر رد شده و اگر لازم بود، خبرتان می‌کنیم. خوشبختانه بعد از

بخواهید می‌مانم، و گرنه برمی‌گردم و می‌روم خانه. چیزی نگفت و کمی به فکر فرو رفت. من هم رفتم سرکار تا این که اعتصاب‌ها منجر به بسته شدن چاه‌های نفت شد.

مارون در آتش

وقتی جنگ شروع شد، من ایستگاه ثابت بودم. هنگامی که هواپیمای عراقی، سیلو را زد، ما در مارون صدایش را شنیدیم. اولین جایی را هم که عراقی‌ها توی صنعت نفت زدند، یونیت ۲ اهواز بود. بعد هم مارون (یک)، پست یک عادل‌را زدند که دو تا شهید داد که یکی از آنها شهید جهان‌بخش بود، از دوستان نزدیکم که خدا رحمتش کند. مارون (۳) را هم با بمب‌های خوشه‌ای زدند. آن موقع ما کارمان شیفی بود و ۲۴ ساعت به ۲۴ ساعت بودیم و با همکاری اداره خط لوله و بچه‌های بهره‌بردار، جاهایی را که آسیب دیده بود، تعمیر می‌کردیم.

آن زمان که اعتصاب‌ها شروع شد، من هم با بقیه کارکنان نفت همراه شدم. وقتی جمع می‌شدیم توی محوطه و شعار می‌دادیم، نیروهای شهربانی، دور ما حلقه می‌زدند. آن زمان ارتش و شهربانی فشار زیادی به کارکنان و کارگران شرکت نفت وارد می‌کردند تا اعتصاب این بچه‌ها را بشکنند. ولی بچه‌ها محکم ایستاده بودند و عقب نمی‌رفتند. یک روز که با زور ما را سوار کردند و آوردند شیرین تپه، بین راه بود که به راننده مینی‌بوس گفتم بزن کنار و پیاده شدم و برگشتم خانه. با خودم گفتم بگذار هر چه می‌خواهد بشود، آخرش اخراج است دیگر. من یکی دو سال است که استخدام شدم، اخراج هم کردند که کردند، حالا اگر انقلاب شد، خلاصه یکی هم به داد ما می‌رسد. روز بعد رئیس‌مان مرا صدا کرد و گفت: برای چه نیامدی و چرا رفتی؟ گفتم: اگر ناراحتی، همین الان برمی‌گردم خانه. دارد انقلاب می‌شود، بهتر است شماها دنبال یک راهی برای خودتان باشید. به هر حال اگر

یا ابوالفضل (ع)!

آتش می‌بارید. تعدادی از رزمندگان اسلام شهید و مجروح شده بودند. من هم از ناحیه دوپا و کوش مجروح شده و داخل آب افتاده بودم. در حالت بی‌هوشی بودم، وقتی چشم باز کردم، دیدم کسی دور و برم نیست.

با گفتن یا ابوالفضل (ع)، از آب بیرون آمدم، ولی دوباره به زمین افتادم. ناگهان حاج عباس را دیدم. از او درخواست کمک کردم، آمد تجهیزات مرا باز کرد. او دستم را گرفت و به من کمک کرد و رفت. بالاخره بعد از ۴ ساعت پیاده‌روی در زیر آتش دشمن، به محل تخلیه مجروحان رسیدم و از آنجا به اهواز و بعد به بیمارستان مسلمین شیراز برای مداوا اعزام شدم.

مصطفی قاسمی حسین آبادی، پتروشیمی اصفهان
برگرفته از کتاب حماسه سازان نفت مجموعه خاطرات (۱)

وارد عمل شدیم. من نوحه خوان گردان همه بودم و شب عملیات، نوحه حضرت ابوالفضل (ع) را خواندم و رزمندگان اشک می‌ریختند.

فرمانده گردان دستور داد بچه‌ها ساعتی را استراحت کنند تا برای عملیات آماده باشند. برای استراحت به سنگر رفتیم. همین‌طور که خوابیده بودم، در خواب دیدم مردی بلندقامت سوار بر اسب به طرفم می‌آید. از دور او را می‌دیدم که دست‌هایش قطع بود. وقتی به نزدیک رسید، با اشاره به من گفت به دنبال من بیایم. من به سوی او دویدم که ناگهان از نظرم ناپدید شد، در حین اینکه صدایش می‌کردم و به طرفش می‌دویدم، از خواب بیدار شدم و ناخودآگاه اشک از چشمانم سرازیر شد. عاشقانه گریه کردم و با صدای بلند گفتم یا ابوالفضل العباس (ع)، لیبک. عملیات شروع شد، از زمین و آسمان

خاطره‌ای که برایم بسیار جالب بود، اینکه یک بسیجی با فرزند پانزده‌ساله‌اش با هم به جبهه آمده بودند و هر دو نفر در یک گردان بودند. این بسیجی قهرمان «حاج عباس هدایت» نام داشت. خیلی پیرمرد شوخ و شیرینی بود و همیشه به بچه‌ها روحیه می‌داد. از بس بچه‌ها به این پیرمرد عشق می‌ورزیدند، پشت پیراهن او نوشته بودند «یا زیارت یا شهادت یا حاج عباس هدایت».

وقتی در نبرد با دشمن متجاوز، فرزند این بسیجی به شهادت رسید، حاج عباس جنازه فرزندش را بوسید و داخل پتو گذاشت و به پشت جبهه فرستاد و خودش تا آخر عملیات، در کنار رزمندگان اسلام جنگید.

من از دسته لشکر ۸ نجف اشرف بودم، تعدادی از گردان‌ها در محاصره دشمن قرار داشتند و ما برای نجات آنها

سال ۱۳۶۲ بود. حدود ۱۵ سال سن داشتیم و کلاس دوم راهنمایی را تازه تمام کرده بودم. آن موقع دوستان زیادی داشتیم که اغلب به جبهه رفته بودند و من تنها مانده بودم. با خود تصمیم گرفتم به جبهه بروم. فردای آن روز، اعزام به جبهه انجام می‌شد. شب که به خانه آمدم، کاغذی برداشتم و وصیت‌نامه خودم را نوشتم. مادرم گفت چه می‌نویسی؟ تو که هیچ وقت این موقع شب درس نمی‌خواندی. گفتم فردا امتحان دارم. وصیت‌نامه‌ام را نوشتم و به منزل یکی از اقوام (که پاسدار بودم) بردم، وصیت‌نامه را به او دادم و وی را توجیه کردم. فردا به قصد مدرسه، به جبهه رفتم و چون عملیات خیر شروع شده بود، بعد از طی یک دوره آموزش فشرده، ما را به هورالهبویه و از آنجا به صورت هلی‌برد به جزیره مجنون منتقل کردند.

گره مأمور!

دوران اسارت، هر لحظه‌اش خاطره است. خاطره‌های تلخ و شیرین. بودن در کنار رزمندگانی که جان خود را صادقانه در کف اخلاص نهاده بودند، خود مایه بسی افتخار و مباهات است. رزمندگانی که هر کدام اسوه شجاعت، قناعت، صبوری و از خودگذشتگی بودند. تعدادی از این عزیزان حداکثر ۴ الی ۵ ساعت استراحت می‌کردند و حداقل ۱۰ الی ۱۲ ساعت خالصانه و فقط برای رضای خداوند، هر کاری که بود، انجام می‌دادند تا بتوانند اندکی از سختی اسارت برادران دربند را کم کنند. خداوند آنها را مورد آموزش و رحمت واسعه خود قرار دهد انشاءالله و بنده مفتخرم که حدود ۹ سال از بهترین دوران عمرم را در کنار این عزیزان بودم و همیشه حسرت آن دوران را می‌خورم.

و اما ...

ایام محرم و صفر، ایامی دیگر بود. شور بود و عشق، اشک بود و ناله. در کنار یار باشی و دور از اواخدا یا تو ناله‌ها و اشک‌های آن عزیزان را شاهد بودی. بسیار سخت بود در جوار آقایمان، حضرت سیدالشهدا، امام حسین (ع) و حضرت عباس (ع) باشیم و محروم از زیارت! همنوا با میلیون‌ها مسلمان دیگر ما هم عزادار بودیم. گریه می‌کردیم، بر سر و سینه خود می‌زدیم. اما چگونه؟! مزدوران بعثی می‌گفتند: حسین عرب بود، به شما چه؟ او را ما کشتیم، شما چرا گریه می‌کنید؟ و هر که صدایش درمی‌آمد. گریه‌ای می‌کرد و عراقی‌ها می‌فهمیدند، وای بر او بود و اینکه چه بر او می‌گذشت، قلم از بیان آن ناتوان است.

تاسوعای یکی از سال‌های اسارت، مزدوران بعثی نیروهای‌شان را برای کنترل بیشتر افزایش داده بودند، به طوری که ما از برگزاری عزای حسینی در تاسوعا و عاشورا مأیوس شده بودیم. همه به همدیگر خیره می‌شدیم و به هم می‌گفتیم چه کار کنیم؟ از خدا کمک خواستیم، توسل به ائمه معصوم (ع) کردیم. اما تحرکات عراقی‌ها زیادتر می‌شد. مصمم بودند که نگذارند ما عزاداری کنیم. تا این که الله اکبر! یک گریه مأمور شد؛ مأمور از طرف خداوند بزرگ. چگونه؟! اردوگاه موصل دو طبقه بود. راه‌پله‌ها را دیوار کشیده بودند و مسیر بالا بسته بود. در روز تاسوعا، صدای گریه‌ای از درون پلکان شنیده شد. حسن ترجم بچه‌ها برای آزاد کردن گریه به عراقی‌ها هم سرایت کرد. به دلیل ارتفاع

زیاد و بسته بودن مسیر پلکان، نردبان‌های معمولی کارساز نبود. خسته‌تان نکنم، برای آزادی گریه تعدادی از اسرا و تقریباً تمامی عراقی‌ها بسیج شده بودند. این کار آنها آنقدر طول کشید تا ما توانستیم با خیال راحت، تمامی برنامه‌های‌مان را به نحو احسن برگزار کنیم و این چنین خداوند دعای بچه‌ها را برآورده کرد.

سلام ما بر آقای‌مان امام زمان (عج) و نایب بر حقش امام خامنه‌ای و شهدا و امام شهیدا حضرت امام خمینی (ره) و تمامی ایثارگران راه حق و عدالت باد.

عبدالمیرانصاری، شرکت پتروشیمی اصفهان
حماسه سازان نفت
مجموعه خاطرات آزادگان نفت (۲)

به مرور ناراحتی قلبی گرفتم

از دورانی که در شرکت گاز مشغول به کار بودم، خاطرات بسیاری دارم. هیچ‌گاه از یاد نمی‌برم که در تاریخ ۲۰ شهریور ۵۹، ۴۰ فروند هواپیمای جنگی به سراسر ایران، بخصوص اهواز حمله کردند و همزمان سیلوی اهواز، راه‌آهن، امانیه، فرودگاه، زیتون کارمندی و چند نقطه دیگر را مورد هجوم قرار دادند و برای اولین بار، شکستن دیوار صوتی را تجربه کردم. یا روزی که انبار مهمات اهواز منفجر شد و ما کارکنان کارخانه تفکیک گاز اهواز از هوا و زمین در محاصره بتن‌های منفجر شده قرار داشتیم و هیچ راه فراری برپیمان وجود نداشت، همچنین روزی که کارگران افغانی و ایرانی که در میدان راه‌آهن اهواز شهید شدند و روز عید که توپخانه عراق، تمام اهواز را زیررگبار گرفت یا شبی که رادبو عراق اعلام کرد که مردم اهواز تا ساعت ۱۲

شب مهلت دارند شهر را تخلیه کنند، چون صدام و نیروهایش می‌خواهند اهواز را با خاک یکسان کنند و درست در همان شب من و آقای نبی‌الهی و مرحوم موری با وانت دوج دوکابین که اگزوز آن پاره شده بود، به طرف کارخانه تفکیک گاز رفتیم و به علت پاره بودن اگزوز ماشین، صدای ایست بازرسی را نشنیدیم و ماموران بازرسی با تیراندازی پی در پی، چهار چرخ ماشین را پنجر کردند و ما به لطف خدا جان سالم به در بردیم، همچنین به یاد دارم که هواپیمای عراقی، میدان مجسمه آن زمان را با راکت زد و لوله گاز دور میدان را سوراخ کرد و گاز با فشار بالا از لوله تخلیه می‌شد.

روز جمعه هم کارگران پیمانکار و کارمندان برای تکمیل قسمت جدید کارخانه، مشغول به کار بودند که هواپیمای عراقی، چند راکت به سمت

تاسیسات و افراد شلیک کرد و به نقل بعضی از حاضران در آن صحنه، کارگری با سر بریده حدود ۲۰ متر دویده بود و بعد به زمین افتاده و در خون خود غلتیده بود یا کارگرانی که در قسمت انتهایی تاسیسات، فقط کمر بند و کفش ایمنی آنها پیدا شد.

همچنین به یاد دارم که در ایستگاه شهید محمدی، مشغول به کار بودیم که هواپیمای عراقی، دیوار انجمنی مردم را مانند آبکش سوراخ کرد و یا در ایستگاه شهید مصطفوی ۵ موشک در اطراف ایستگاه عمل نکرد و برادران سپاه و همکاران‌شان توانستند آنها را خنثی کنند که باز هم با کلی استرس و نگرانی توانستیم جان سالم به در ببریم. همین مسائل باعث شد تا به مرور زمان ناراحتی قلبی بگیرم و کار به سگته و جراحی قلب باز بکشد. با این که در زمان جنگ، تمامی مزایای قانونی،

شامل شایستگی سالانه و اضافه‌کاری به طور کامل قطع شده بود، بدون داشتن هیچ انتظاری، همچنان کار می‌کردیم تا این که قطعنامه مورد قبول واقع و دوران بازسازی شروع شد. در این زمان بود که درخواست انتقال از عملیات به گازرسانی دادم و به مدت ده سال در قسمت کالا کار کردم و در نهایت به دلیل فشار مالی و روانی ناشی از کار، درخواست بازنشستگی زودتر از موعد دادم و پس از موافقت مسئولان شرکت، بازنشسته شدم و به استان البرز مهاجرت کردم.

محمد جواد جوهری - کارمند بازنشسته کارخانه تفکیک گاز اهواز

برگرفته از کتاب خاطرات تلایی (۱)
گزیده‌ای از خاطرات کارکنان و فرهیختگان شرکت گاز استان خوزستان

مشعل | جواد تندگویان ۲۶ خرداد ۱۳۲۹

در خانی آباد تهران متولد شد. قدومش ماهه برکت و خیر برای خانواده بود و وجودش روشنی بخش جانسان؛ پیش از این که به مدرسه برود، پدرش او را به مسجد برد و با قرآن آشنا کرد. او در محیط خانواده آموخت که معیار اصلی و هدف واقعی زندگی، تجمل و رفاه نیست، بلکه غیر از مادیات، ارزش‌های والاتر و برتر دیگری نیز وجود دارد، به همین دلیل در طول زندگی خود هرگز اجازه نداد و وسیله برای او هدف شود. او بیشتر شب‌ها، با قدم‌های کودکانهاش همراه پدر و پدربزرگ به مسجد «بنیابی» و هیئت «بنی فاطمه» و فاطمیون خانی آباد می‌رفت. ساکت و آرام در گوشه‌ای می‌نشست و به نماز خواندن مومنان نگاه می‌کرد و گوش او به تدریج با دعا و گفتار عالمان دین آشنا شد. هنوز به دبستان نرفته بود که در صف نماز جماعت در کنار پدر و پدربزرگ ایستاد و نماز خواند و درس خضوع و خشوع در برابر حق و ایستادگی در مقابل هر چه غیر خدایی را آموخت. در کنار پدر و پدربزرگش در جلساتی خصوصی که بعد از هیئت برگزار می‌شد، شرکت داشت و با مبارزه مکتبی آشنا شد و تا آخرین دقایق حیات پرافتخارش از مبارزه دست نکشید و مسجد و هیئت را ترک نکرد.

با این که امتیاز لازم را برای اعزام به خارج به عنوان سهمیه بانک ملی به دست آورده بود، در مصاحبه به دلیل این که مذهبی متعصب شناخته شد، کنار گذاشته شد. وی با توجه به علائق شخصی در سال ۱۳۵۴ به تحصیل در دانشکده نفت آبادان مشغول شد و فعالیت‌های اسلامی و انقلابی خود را در انجمن اسلامی این دانشکده دنبال کرد و پس از انقلاب با توجه به سوابق انقلابی از سوی شهید رجایی به عنوان وزیر نفت به مجلس معرفی شد. ۴۰ روز بعد، شهید تندگویان که به قصد تشویق و تقدیر کارکنان شجاع تاسیسات نفتی به همراه تعدادی از همکاران و یاران خود از یک راه فرعی عازم آبادان بودند، مورد تهاجم مزدوران صدام قرار گرفت و به اسارت گرفته شد و پس از تحمل سال‌ها اسارت به درجه رفیع شهادت نائل آمد.

پدر شهید تندگویان از آگاهی شهید بزرگوار درباره سرنوشت سفر آخرتش می‌گوید: پسر من یک ساعت قبل از آخرین سفرش، به معازنه من تلفن کرد و گفت: پدر دارم به جنوب می‌روم، می‌خواستم خداحافظی کنم. «گفتم: مواظب خودت باش. خندید و گفت: «به من حسودی می‌کنی پدر؟» پرسیدم: حسودی؟! از چه بابت؟ گفت: «برای اینکه ممکن است شهید بشوم». در پایان صحبت خود، مبلغی را نام برد که بابت خمس و زکات بدهکار است. از من خواست چنانچه از سفر بازنگشت، این مبلغ را بپردازم. مادر شهید تندگویان در مورد اهمیت دادن ایشان به مطالعه و تلف نکردن اوقات فراغت می‌گوید: هر گاه در منزل کاری نداشت، از نوارهای قرآن که در خانه داشتیم،

خاطراتی از اسارت تا شهادت محمد جواد تندگویان

سپیده دمی که صدای قرآن نیامد!

ستاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس در يك نگاه

به صورت تخصصی، تبیین، تدوین، نمایش و انتقال مفاهیم، ارزش ها، حقایق و واقیعت ها دستاوردهای صنعت نفت در دوران دفاع مقدس به منظور توسعه و گسترش فرهنگ بسیج و مقاومت در نسل های آینده به صورت تخصصی، ایجاد زمینه، فرصت و تسهیلات لازم برای انجام پژوهش های مورد نیاز به صورت تخصصی، انتقال آگاهی و حس حضور و احیای افتخارات کارکنان صنعت نفت در دوران دفاع مقدس در موضوعات مقاومت، ایثارگری، همبستگی، تلاش، نوآوری، مدیریت بحران، خود باوری، خدامحوری، انتقالی گری، بسیجی و ولایتمدار بودن و ارائه خدمات فرهنگی و گردشگری با رویکرد ترویج فرهنگ مقاومت و بسیج و ایثار از آن جمله است.

ستاد حفظ نشر آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس هم اکنون در وب سایت خود به نشانی <http://defa.mop.ir/Portal/Home> اقدام به انتشار آخرین آثار و معرفی فعالیت های خود می کند. این ستاد همچنین ماهنامه الکترونیکی «پیک ایثار» را از طریق سامانه «برید» وزارت نفت برای کارکنان صنعت نفت منتشر می کند که تاکنون هفت شماره از این ماهنامه با موضوعاتی در حوزه دفاع مقدس از جمله خاطرات ایثارگران عزیز صنعت نفت منتشر شده است.

این ستاد همچنین در حال مستندسازی تاریخ شفاهی دفاع مقدس صنعت نفت است که هم اکنون بخش زیادی از آن در قالب ضبط تصویر پیشکوتان صنعت نفت در دوران دفاع مقدس انجام شده و قرار است این گفتارهای شفاهی در قالب یک کتاب با عنوان تاریخ شفاهی صنعت نفت در دفاع مقدس چاپ و منتشر شود. کتاب «خارک جنگ مقاومت» که روزشمار خاطرات جنگ در خاک در آن بازتاب یافته و به همت اداره کل روابط عمومی وزارت نفت در سال ۱۳۹۵ منتشر شده، حاصل تلاش های این ستاد است.

مشعل | ستاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس با هدف نگه داشتن نام و خاطره شهدا و ایثارگران صنعت نفت، حفظ و ترویج ایثار و شهادت در صنعت نفت با استفاده از اسناد و مستندات ایثارگران، کارپردی کردن تجربه های مدیریت بحران در صنعت نفت، ترویج فرهنگ انقلاب و دفاع مقدس، ولایت مداری، ایثار و مقاومت، نوآوری و ابتکار و ... در صنعت نفت در سال ۱۳۸۷ تاسیس شد. دستاوردها و تجربه های به دست آمده از صنعت نفت در دوران دفاع مقدس، میراثی گرانبهاست که حفظ و بهره برداری از آنها نیازمند جمع آوری، ثبت، ضبط و نگهداری است؛ از این رو، ستاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس وزارت نفت، سیاست گذاری، برنامه ریزی، هدایت و نظارت بر این موضوع را بر عهده گرفته است.

ستاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس وزارت نفت به منظور اجرای منویات مقام معظم رهبری و با تصویب هیئت وزیران مبنی بر جمع آوری اسناد دفاع مقدس در تمام وزارتخانه ها، به دستور وزیر نفت وقت در سال ۸۷ تشکیل شد که لزوم حفظ و نگهداری اسناد، آثار، ارزش ها و الگوها و افتخارات کارکنان صنعت نفت در دوران دفاع مقدس به منظور بهره برداری تخصصی این افتخارات و الگو سازی برای نسل های آینده این صنعت، همچنین آگاهی رسانی عمومی به منظور بقا و تداوم ارزش های صنعتی، مدیریتی و اخلاقی آن دوران هدف تشکیل این ستاد بود.

جمع آوری اسناد مربوط به دفاع مقدس در صنعت نفت، تولید مستندات و تحقیقات، تبیین و ترویج فرهنگ ارزش ها، تجربیات مدیریتی از طریق ایجاد ستاد حفظ آثار، مرکز اسناد، موزه تخصصی و مراکز فرهنگی و یادمان ها با چهار رویکرد تاریخی، فرهنگی، اقتصادی و صنفی جمع آوری، حفظ و ثبت اسناد و آثار نقش صنعت نفت در دوران دفاع مقدس

صدایی شنیدم؛ آخرین شبی بود که ایشان قرآن خواند و بعدش دیگر نخواند. دکتر که می آمد، دارو می داد، آمد گفتم: حرس. گفت: نعم. گفت: شماره ۳۸ کسی داخل نیست؟ گفتم: هی. یعنی هست. گفت: (مافی) یعنی نیست! بعد آمدند و در را باز کردند. فوری دیدند، تلفن زدند و دکتر را صدا زدند. گفتند: موت، موت. یعنی مرد که خیلی برای ما معلوم نبود و مطمئن نبودیم تندگویان را می گویند یا نه. مهندس یحوی شهید، از یاران شهید بزرگوار دربار او می گویند: با این که تازه وزیر شده بود و ایجاب می کرد در تهران حضور داشته باشد و دولت هم جدید بود و مرتب جلسات کابینه تشکیل می شد، اما بازم تا زمان اسارت سه بار به منطقه سفر کرده بود. استدلالش هم این بود که ما نمی توانیم تحمل کنیم که فرزندان مردم در صفوف مقدم جبهه باشند و ما زمان را به پنهان جلسه و مشکلات کاری در تهران و مرکز کشور و محل های امن سپری کنیم. دکتر اعتمادی، دندانپزشک و دوست شهید تندگویان، درباره نحوه شهادت ایشان می گویند: وقتی به عراق رفتیم تا پیکر شهید تندگویان را شناسایی کنیم، دیدیم ایشان را به گونه خاصی مومیایی کرده بودند. اینها آمده بودند کاری کنند تا زمان مرگ شهید را از ما پنهان کنند. با روحیه ای که ما از تندگویان می شناختیم ایشان شدیدا مقاوم می کردند، شکستگی های متعددی در ناحیه ججمه، جناق سینه و دندان های شهید نمودار بود. همان اول که عراقی ها مهندس تندگویان را به اسارت گرفته بودند، آنقدر مورد شکنجه قرار داده بودند، طحالش پاره شده بود که این نکته را خودشان هم گفتند. ایشان احتمالا بعد از آزادی اسرا شهید شده است. خانم اشرف السادات مینوشان، مادر بزرگوار شهید تندگویان درباره شهید می گویند: آقای بوشهری از یاران وی می گفت که ما دونفر در یک جازندانی بودیم و زندان جواد که ده سال در آن حبس بود، در زیر زمین قرار داشت و هیچ نوری به آن راه نداشت، آن هم به مدت ده سال در یک فضای یک و نیم تا دومتري زندگی کرد که هم سولوش بود، هم دستشویی و حمام او بود. احمد اجل لوثیان، دوست و همکار شهید تندگویان نیز از خاطرات شهید می گویند: بعد از دو، سه هفته متوجه شدیم که همان دانشجوی سال اولی که در رستوران دیده بودم، در نماز جمعه شرکتی فعال دارد، در بحث های بعد از نماز هم مشارکت و حتی اظهار می کند که آماده است در اولین فرصتی که ممکن باشد خطبه نماز را ایراد و نماز را اقامه کند. یک روز بعد از نماز، آرام آرام او را تعقیب کردم تا به اتاقش رسیدم و با نوعی اجازه خواستن وارد اتاقش شدم، روی دیوار اتاقش آبی های از قرآن به این مضمون حک شده بود که ای کسانی که ایمان آورده اید، شما را چه شده است که هنگامی که لازم می شود در راه خدا مهاجرت کنید، سنگین به زمین می چسبید و خوشی دنیا را بر آخرت ترجیح می دهید؟

استفاده می کرد و من ندیدم که وقت را به بیاطالت بگذرانند. همیشه می گفت: «اگر امروز با دیروزم یکی باشد، از غصه دق می کنم.» صفت سخاوت در او به قدری برجسته بود که صفات دیگرش را تحت الشعاع قرار داده بود؛ به طوری که مادرم (مادر بزرگ جواد) می گفت: «جواد باعث خدا بیامری من است.»

اسارت تندگویان مثل شهادت بود!

دکتر مردی وزیر سابق بهداشت در خاطرات خود درباره شهید تندگویان می گوید قرار بود وزیران نفت و بهداشت با معاونان خود به اهواز بروند. پرواز، راس ساعت هفت صبح، از پایگاه اول شکاری شروع می شد. همه به جز شهید تندگویان و چند نفر از همکارانش سرقرار حاضر شدند. هرچه تلاش شد، دسترسی به آنان مقدور نشد و بالاخره پس از تاخیر، هواپیما پرواز کرد. قبل از اوج گرفتن، خبر رسید که شهید تندگویان و همراهان آمده اند. دوباره هواپیما بازگشت و آنها سوار شدند و به طرف اهواز حرکت کردیم. در اهواز به علت طوفانی بودن هوا، فرود هواپیما میسر نشد. شهید تندگویان گفت: به اصفهان برویم و از پالایشگاه نفت آنجا بازدید کنیم. بنده نظر دارم که چون برای آمدن به اهواز، هماهنگی زیادی انجام شده است، به پایگاه وحدتی برویم. همه قبول کردند و شب را در پالایشگاه نفت مستقر شدیم. همان شب خبر آوردند که حصر آبادان سخت تر شده و در شهر تنها سیب زمینی و پنیر موجود است. فردا به دو گروه تقسیم شدیم. قرار شد عده ای با شهید تندگویان به سمت آبادان حرکت کنند. آخرین ماشین این گروه، هنوز چندان دور نشده بود که با یک کامیون برخورد کرد و چند نفری مجروح شدند. با این حادثه همه آن گروه بازگشتند و تا بستری شدن این افراد آنجا ماندند. این پیشامد موجب شد که برخی افراد که در ماشین شهید تندگویان نبودند، داخل این ماشین شوند و عده ای هم که داخل آن ماشین شده بودند، به ماشین دیگری منتقل شوند. این گونه بود که تقدیر، مثل همایی که بر سر پادشاهان سایه می اندازد، با یک تصادف کامیون، همسفران آن شهید را برای اسارت برگزید. بهروز بوشهری، معاون شهید تندگویان درباره پس از اسارت می گویند: در لحظات اول اسارت، ما گوشه های نشستیم و آنها مشغول کار خودشان بودند. تصمیم گرفتیم شناسایی ندهیم و تمام مدارکمان را در خاک پنهان یا پاره کردیم. حتی آن لحظه هم متوجه نشدند که شهید تندگویان وزیر هستند. ما را سوار یک کامیونی که از بوشهر برای جبهه کفش فرستاده بود، قبل از اینکه ما را سوار کامیون کنند، راننده آن را کشتند و کمک راننده اش را اسیر کردند. شهید تندگویان، سلول انفرادی شماره ۳۸ بود، ما اگر اتاق ۵۰ بودیم، ۱۶ اتاقی فاصله داشتیم. یک شب من

گفت و گو با عبدالحسن بامنیری، پیشکسوت نفت

لحظه‌های خون، استقامت و نفت

تصاویر ناب این پیشکسوت صنعت نفت از ایثار آبادان خواندنی است

اشاره

و شش ماه خدمت بازنشسته شد. آنچه در پی می‌آید، گوشه‌هایی است از خاطرات و تجربیات این پیشکسوت نفتی از روزهای آغازین جنگ تحمیلی و زمانی که آبادان و پالایشگاه این شهر مورد هجوم نیروهای بعثی قرار گرفته بود.

مشعل | عبدالحسن بامنیری، سال ۱۳۱۶ خورشیدی در یک خانواده نفتی در شهر آبادان متولد شد. پدرش کارمند ارشد پالایشگاه آبادان بود و دو برادرش نیز از کارکنان صنعت نفت هستند. بامنیری در اردیبهشت سال ۱۳۴۰ به استخدام شرکت ملی نفت در آمد و در آبان ماه ۱۳۷۶ پس از ۳۶ سال

می‌خواهیدیم.

چرا در باغچه؟

- از ترس بمباران‌ها، زمین را به عمق یک تا یک متر و بیست سانتی‌متر و در مساحت ۱۰ تا ۱۲ متر کنده بودیم. می‌دانید که آبادان جزیره است و نمی‌شود بیشتر از این زمین را کند، چون آب بیرون می‌زند! به هر حال، کف گودال را فرش کرده بودیم و شب را تا صبح کنار هم در این گودال می‌خوابیدیم تا از ترس‌ها و مواد انفجاری در امان باشیم. هر شب هم پالایشگاه بمباران می‌شد و صبح که به پالایشگاه می‌رفتیم، جاهایی را که آتش گرفته بود، خاموش می‌کردیم. اغلب غذای درست و حسابی هم نداشتیم و رستوران پالایشگاه هم تعطیل بود. غذای ما سه دانه خرما با حدود یک کف دست نان ساج بود که به آن می‌گویند نان‌های تیری، این نان مثل لواش است ولی گرد و بزرگ تر.

تا ۲۱ مهر ماه که پالایشگاه تعطیل شد؟

بله در آن تاریخ، ابتدا به من مرخصی دادند که ده روز بروم خانواده‌ام را ببینم و خرجی به آنها بدهم و برگردم؛ اما زمانی که برگشتم، گفتند پالایشگاه باید تخلیه شود و فقط نیروهای حفاظتی و نظامی بمانند. از آن تاریخ به بعد در تهران بودیم و هر روز به دفتر شرکت ملی پالایش و پخش در تهران، سر می‌زدیم تا حضور خودمان را اعلام کنیم.

مردم عادی و زن‌ها و بچه‌ها را از شهر خارج کنیم، اما ماشین و وسیله نقلیه به قدر کافی نبود. گاهی مردم برای خارج شدن از شهر، روی کفی تریلی‌ها که ادوات زرهی و تانک به منطقه آورده و در حال برگشت بودند، سوار می‌شدند. خیلی‌ها از آبادان پیاده به ماهشهر رفتند که ۱۱۰ کیلومتر با آبادان فاصله دارد. متأسفانه گاه نیز این مردم مورد هجوم هواپیماهای عراقی قرار می‌گرفتند که مردم بی دفاع و در حال خروج از شهر را مورد هدف قرار می‌دادند.

آن زمان اعضای خانواده شما هم در آبادان بودند؟

ششم مهر ماه، همسر من با سه تا بچه، فقط با همان لباسی که نشان بود، رفتند تهران. در واقع من آنها را با مشکلات فراوان به اهواز رساندم و با اتوبوس به تهران فرستادم و خودم به آبادان برگشتم، چون «آنکال» ۲۴ ساعته بودیم و همان طور که گفتم، تا ۲۱ مهر ماه در آبادان ماندم که البته در این تاریخ گفتند باید پالایشگاه را تخلیه کنید.

از خاطرات این مدت، که در آبادان بودید و شهر در محاصره قرار داشت، بگویید.

در این مدت، شهر و پالایشگاه مرتب مورد هجوم قرار می‌گرفت. من به اتفاق چند تن دیگر از همکاران که آنها هم خانواده‌هایشان را از شهر خارج کرده بودند، در خانه سازمانی من بودیم و شب را تا صبح در باغچه

کند، از این رو کارکنان نفت تلاش داشتند تا کنترل عملیات از دستشان خارج نشود. مثلاً وقتی قیر داغ است و مخزن قیر آتش گرفته، نباید برای خاموش کردن آن از آب استفاده کرد و این کار، بسیار خطرناک است. اصطلاحاً می‌گویم این کار، به ایجاد «قوم» منجر می‌شود. یعنی مخلوطی از قیر و آب به صورت کف به اطراف پراکنده می‌شود و هر کس را در سر راهش باشد، می‌سوزاند و اگر این فوم به بدن انسان برسد، می‌چسبد و جدا کردنش بسیار مشکل است، یعنی وضعی است مشابه آنچه به هنگام آتش گرفتن روغن رخ می‌دهد و ریختن آب، روی آن، شرایط را بدتر می‌کند.

در چنین اوضاعی روال کار عادی پالایشگاه چه تغییری کرد و وضع شما و خانواده‌های تان چطور بود؟

وقتی نیروهای عراقی به آبادان حمله کردند، وضع دفاعی اصلاً خوب نبود، مردم با دست خالی و کوکتل مولوتف به جنگ آنها می‌رفتند. یادم می‌آید آن روزهای اول، وقتی هواپیماهای عراقی برای بمباران پالایشگاه و شهر می‌آمدند، گاه به قدری نزدیک می‌شدند که می‌شد خلبان آنها را دید؛ اما من تا ۲۱ مهر ماه در پالایشگاه ماندم.

در این مدت آیا مردم هم در شهر بودند؟

- خیلی از مردم همان طور که گفتم، مشغول دفاع از شهر بودند. سعی می‌کردیم

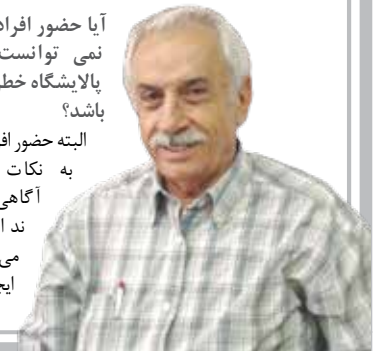
آقای بامنیری، ممکن است بفرمایید وقتی جنگ شروع شد، شما در کدام قسمت پالایشگاه مشغول به کار بودید؟

۳۱ شهریور ماه که جنگ شروع شد، من معاون رئیس نوبت کاری پالایشگاه آبادان بودم. همان روزهای اول جنگ بود که پالایشگاه آبادان بمباران شد. صبح که رفتم پالایشگاه، دیدیم که متأسفانه مخزنی در واحد قیر، که قیر داغ هم داشت، خمپاره خورده و شدت خسارت و آتش سوزی به حدی بود که مهار آن براحتی ممکن نبود. از این رو، درهای ورودی پالایشگاه را باز گذاشتیم تا مردم برای کمک وارد شوند.

به عبارتی وضع فوق العاده اعلام شد؟ بله، چون معمولاً همان طور که می‌دانید، ورود افراد به پالایشگاه تابع ضوابط خاصی است، اما در آن شرایط اگر این کمک‌ها نبود، کنترل وضع دشوار می‌شد.

آیا حضور افراد عادی نمی‌توانست برای پالایشگاه خطر آفرین باشد؟

البته حضور افرادی که به نکات ایمنی آگاهی کامل نداشتند، می‌توانست ایجاد خطر

صنعت نفت پیش‌تاز مقاومت در مقابل دشمنان

حالا یا نیستند و یا به جایی رسیده‌اند که باید عبرت‌های دفاع مقدس را برای نوه‌های خویش بازگویند؛ اما تاثیر جنگ چنان که گفتیم، بر زندگی همه مانده است، انکار تاریخ در صورت زندگی ما خنج کشیده تا یادمان نرود چه کردیم و چه شدیم.

جنگ تحمیلی یعنی‌ها علیه ایران، یک قربانی خاص داشت. در هر نبردی، مناطق مرزی، قربانی اصلی و اولیه هستند. لشکر خصم که می‌آید، می‌روید و له می‌کند و در هم می‌کوبد تا راه واحدهای مکانیزه خود را هموار کند و در مناطق مرزی ایران که تقریباً همه مناطق نفتخیز در آنجا واقع شده‌اند، این شرایط حاکم بود.

بعثی‌ها یکی از کارهایی را که در اولویت قرار دادند، درهم شکستن مقاومت اقتصادی ایران بود، بنابراین هر دو هدف را در حمله به مناطق مرزی برگزیدند. موضوع مهم در این میان، مقاومت صنعت نفت بود که زیر آتش دشمن، با همه وجود کار، تولید و صادرات را ادامه داد و کمترین وقفه را در کار خود پذیرفت، در حالی که دشمن گمان می‌برد نخستین جاهایی که در این حملات سر تسلیم فرود می‌آورد، صنعت نفت است.

با وجود آسیب‌های سنگین، نواحی مختلف کشور مانند آبادان، مسجد سلیمان، خارک و جاهایی از این دست، در طول ۸ سال دفاع مقدس سرفرازانه مقاومت کردند و سر بلند ماندند، در حالی که به نظر می‌رسید آسیب پذیرترین بخش‌های کشور هستند.

حالا که پس از سال‌ها به آن روزگاران فکر می‌کنیم، هنوز می‌توانیم ببینیم که صنعت نفت ایران، شکوهمندترین لحظات را در آن دوران خلق کرد؛ مصداقی بر روایت امیر مومنان که فرموده‌اند:

تزلو الجبال و لا تزلو...

کوه‌ها هم گر بلرزند، تو ملرز!

اکبر نعمت الهی - جایی بودیم و جوانی سخن می‌گفت و داستان‌هایی از جنگ و دوران دفاع مقدس تعریف می‌کرد. تو گویی در همه سال‌های آتش و خون دفاع مقدس حضور داشته است. یک جوان بیست و چند ساله چگونه به خود جرات می‌دهد در حالی که ۲۹ سال از پایان جنگ تحمیلی می‌گذرد، ادعاهایی درباره جنگ و دفاع بکند؟

به تعبیری نباید بگذاریم هر کسی بیاید و ادعاهایی درباره سال‌های دفاع مقدس داشته باشد. این گونه عرصه به دست کسانی می‌افتد که صلاحیتی در این زمینه ندارند.

در سال‌های ساختن و ترمیم ویرانه‌های جنگ، مهم‌ترین چیز، رسیدن به تجربه‌ای است که از سر گذرانده‌ایم و حالا نمی‌توانیم ریزه‌کاری‌های آن را در یابیم.

هرچه از رویدادی فاصله می‌گیریم، ناخودآگاه نقش رویدادهای تاریخی مشخص در زندگی مان کم می‌شود. کلمه انسان از ریشه نسیان است و ناخودآگاه خیلی از امور از حافظه اش پاک می‌شود.

حالا که چنینیم و موقعیت ما چنان، باید بکشیم اسناد، مدارک و اشیایی را که می‌تواند ما را به تاریخ درستی از جنگ برساند، حفظ کنیم. همه ما از جنگ، زخم‌ها بر جان زندگی مان داریم. در روزهایی که آفتاب داغ جنگ بر سرمان می‌ریخت، سایه‌ای نبود که بتوان از داغی آفتاب جنگ به آن پناه برد و در نتیجه حتی در دورترین افق‌ها هم تاثیر جنگ مشاهده می‌شد و می‌توان حالا به عبرت گرفتن از آن پرداخت که باید از چه چیزهایی اجتناب و از چه چیزهایی پند گرفته و در مقابل چه چیزهایی ایستادگی می‌شد.

واقعیت آن است که در طول سال‌های مقاومت، مردان بی‌ادعای عرصه نبرد رفتند و تاریخ‌ساز شدند. بازماندگان هم به گونه‌ای دیگر

مربوطه و دستگه‌های تفکیک‌گاز در آبادان به من محول شد. شروع کارم، بازسازی واحدهای روغن سازی پالایشگاه آبادان بود که به فاز دوم معروف شده بود. دو نفر از دوستانم هم برآورد واحدهای تقطیر و واحدهای جانبی را به عهده داشتند. همکاران دیگری مسئول برآورد خسارت واحدهای کت ریفرورمر، مخازن پالایشگاه‌ها و بورده بودند.

اما خانواده‌ها هنوز به آبادان برگشته بودند؟

خیر، تا ده سال در آبادان بودم. خانواده ام می‌آمدند و در تعطیلات به من سر می‌زدند. در آن موقع دو تاز بچه‌هایم وارد دانشگاه شدند؛ البته در این مدت امکانات در آبادان خیلی ضعیف بود. ما چهار همکار بودیم که از یک وسیله نقلیه استفاده می‌کردیم. آب لوله کشی نداشتیم و با تانکر آب می‌آوردند و در مخزن می‌ریختند. بعد یک خانه برای من و یکی از دوستان در سه گوش بریم بازسازی شد و در اختیار ما قرار گرفت. بعد از این که پالایشگاه بازسازی شد، خیلی‌ها با خانواده برگشتند.

از شرایط کاری در آن زمان بگویید.

روزانه ۱۸ ساعت کار می‌کردیم. موضوع اضافه کار و اینها نبود. هدف این بود که پالایشگاه هر چه زودتر راه‌اندازی شود. اول واحد ۸۵ راه‌اندازی شد و بعد دستگاه‌های تقطیر و روغن سازی و... به ترتیب همه واحدها در سرویس آمدند.

پس از این دوران، گویا سفرهای کاری به خارج از کشور هم داشتید؟

بعد از بازسازی و در زمان راهبری این واحدها که مدت ده سال طول کشید، در دو سفر مأموریتی به خارج از کشور اعزام شدم. برای مدت یک ماه به ژاپن و در سفر دیگر به مدت یک هفته به ترکیه رفتم. سفر ژاپن، آموزش اساسی علوم مهندسی و پالایش نفت و دومی در زمینه تهیه روغن‌های صنعتی و... بود؛ البته به دست آوردن این موفقیت‌ها بدون همکاری همسرم که بسیار مهربان، دلسوز، فداکار و باگذشت است و همیشه همراهم بوده، امکان نداشت.

چه سالی و با چه سمتی بازنخستسته شدید؟

در تاریخ ۱۷ آبان ماه ۱۳۷۶، با سمت رئیس بندر صادراتی ماهشهر بازنخستسته شدم و با وجود فراغت از کار، پس از بازنخستستی همچنان به مدت ۱۴ سال در یک شرکت مهندسی مشاور با وزارت نفت، پالایشگاه‌ها، پتروشیمی و شرکت گاز مشغول همکاری بودم.

در پایان ممکن است نظر تان را در مورد راه‌اندازی موزه‌های نفت بشنومیم؟

از تمام دست‌در کاران موزه‌های نفت که باعث پیوند عاطفی با بازنخستگان شده‌اند، تشکر می‌کنم. این ابتکار، انگیزه‌های پویا را در میان پیشکسوتان این صنعت برای همکاری در زمینه جمع‌آوری اشیاء و اسناد مختلف تاریخی به وجود آورده است، ضمن این که باعث مرور خاطرات گذشته می‌شود.

* از حضور شما هم در این گفت‌وگو سپاسگزاریم.

آیا در این مدت حقوق هم دریافت می‌کردید؟

بله، البته به طور علی‌الحساب. به این صورت که به کسانی که متاهل بودند ۵ هزار تومان و به مجردها سه هزار تومان در ماه می‌دادند. دی ماه سال ۱۳۵۹ هم در پالایشگاه تهران، کارایی شدم.

در پالایشگاه تهران کار شما چه بود؟ در این مدت، کارهای زیادی در پالایشگاه تهران انجام دادم. از جمله در طرح افزایش ظرفیت واحدهای روغن سازی فعالیت داشتم. همین طور در زمان بمباران پالایشگاه تهران، برای بازسازی واحدهای تخریب شده به عنوان هماهنگ کننده اداره مهندسی و تعمیرات انجام وظیفه می‌کردم. انجام پروژه قیر امولوسیون و مشارکت در قسمت طرح و برنامه‌ریزی عملیات پالایش از دیگر فعالیت‌هایم بود.

آیا در این مدت به آبادان هم می‌رفتید؟

یک بار همکارانی که در آبادان بودند، تماس گرفتند که خانه‌ات خمیازه خورده است، اگر می‌توانی خودت را برسان تا مقناری از وسایلت را جمع‌آوری کنی. سال ۶۳ بود که به همراه سه نفر دیگر از همکاران رفتم آبادان. آنها هم می‌خواستند به خانه‌هایشان سر بزنند. وقتی رسیدیم، دیدیم که دیوار خانه بر اثر اصابت خمیازه خراب شده است؛ اما سقف هنوز پابرجا بود. مقناری از وسایلت را که قابل جمع‌آوری بود، جمع و کمی وضع را مرتب کردیم.

خانه‌تشرکتی بود؟

بله، در خانه‌های ویلایی شرکت نفت در بریم ساکن بودم، خله شماره ۶۰۷. هنوز هم خیلی از خانه‌های بریم کاملاً بازسازی نشده و آنها را به عنوان آثار جنگی حفظ کرده‌اند.

این خانه را چه زمانی تحویل گرفته بودید؟

در سال ۱۳۴۰ و یک ماه بعد از استخدام در نفت از دواج کردم و یک سال و هفت، هشت ماه طول کشید تا شرکت به ما خانه داد. ابتدا یک خانه چهار اتاقی در بهمن شیر بود که آنجا هم خانه‌های کل‌گرمی داشت و هم کارمندی؛ البته به کارمندیانی که ابتدای کارشان بود یا کارمند جز بودند، در بهمن شیر خانه می‌دادند. شغل من در ابتدای ورودم، اپراتوری در واحد روغن سازی بود. بعد از بهمن شیر در بورده جنوبی و بعد در بریم خانه گرفتم که خانه‌های ۲۵۰ متری و دارای حیاط بود. یک سال قبل از جنگ در خانه ۶۰۷ ساکن شده بودم.

چه زمانی به آبادان برگشتید؟

مهر ماه ۱۳۶۷، پس از برقراری آتش بس، از طرف شرکت برای برآورد خسارت به آبادان برگشتم. باید بگویم که عبور و آمدن منطقه می‌شدیم. قرار بود از هر واحد، کسانی برای برآورد خسارت بیایند.

شما برای برآورد خسارات واحد خودتان انتخاب شده بودید؟

بله، با توجه به توانمندی، تجارب و سابقه کاری در دوران جنگ، بعد از آتش بس، در مهر ماه ۱۳۶۷ مأموریت تهیه «بیل اومتریال» (برآورد خسارت) در سه واحد روغن سازی، مخزن‌های

تک خبر

تابلوها و پلاک‌های ثبت ملی در تاسیسات نفتی تاریخی آبادان نصب شد

غیرقانونی بوده و با متخلفان برخورد خواهد شد. بنا بر این گزارش، از جمله آثار صنعت نفت در شهر آبادان که به تابلوها و پلاک‌های ثبت میراث فرهنگی مجهز شده‌اند، می‌توان به اسکله تاریخی آبادان، پمپ بنزین قدیمی این شهر (موزه بنزین خانه)، خانه‌های تشریفاتی، آموزشگاه حرفه‌ای (موزه کارآموزان)، نیروگاه پالایشگاه آبادان، مجموعه انکس و خانه‌های بریم، تلبه خانه آب، مخازن قدیمی و کارگاه ریخته‌گری پالایشگاه آبادان اشاره کرد.

اماکن و تاسیسات نفتی شهر آبادان که به عنوان اثر تاریخی به ثبت میراث فرهنگی کشور رسیده‌اند، با نصب تابلو و پلاک‌های مخصوص مشخص شده‌اند. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی موزه‌ها و اسناد صنعت نفت ایران، تعداد ۹۰ تابلو و پلاک ثبتی میراث فرهنگی بر بناها و تاسیسات نفتی شهر آبادان نصب شد که مشخص می‌کند این مکان‌ها در زمره آثار ملی کشور به ثبت رسیده‌اند و هرگونه دخل و تصرف، انتقال، فروش یا تغییر کاربری آنها

پیام‌های تربیتی در نهضت حسینی (ع)

مفاهیم دینی

تدبیر معیشت از آیات و روایات (۹)

در شماره های قبل، راهبردهای تدبیر معیشت منتشر شد، اکنون ادامه آن را می خوانید:

سالم سازی درآمدها

یکی از مهم ترین راهکارهای تدبیر معیشت، سالم سازی درآمدهاست که در اجرای عدالت اقتصادی- اجتماعی نقش ارزنده ای دارد. در این مسیر دولت و مردم وظایفی را به عهده دارند که باید به نحو مطلوب انجام دهند. حوزه مسئولیت خطیر دولت ایجاب می کند که به منظور اصلاح نظام اداری، ارائه خدمات اداری و نظارت همه جانبه بر تولید و توزیع کالاها تلاش کند و به حقوق مردم توجه ویژه داشته باشد و با بهره گیری از نویسندگان و پیشوایان فکری و معنوی، مردمان را به سوی روابط بهتر اجتماعی و کسب درآمد حلال فرا خواند و فضای جامعه را بر مبنای صحیح شرعی، عقلی و عرفی برای زندگی همه مردم مساعد سازد. مردم نیز وظیفه دارند از جمع آوری مال

حرام، شدت بپرهیزند و زندگی خود را با شیوه های نادرست کسب و کار نیالایند و راه صحیح کسب و درآمد را از طریق تعلیم ارزشمند اسلام فرا گیرند و در عمل، احکام نورانی را پیاده کنند تا گرانفروشی ها، کم فروشی ها، کلاهبرداری ها، استثمارگری ها، شغل های ناسالم و واسطه های، معاملات ربوی، تقلب در تولید و... در جامعه ریشه کن شده و سرمایه های معنوی و ارزش های راستین در نظام داد و ستد زنده شود. اینجاست که باید با اعتقاد راسخ به لطف و عنایت الهی و پایبندی به ارزش ها، حسن تأثیر و کارایی دستورها و تعالیم دین را در عرصه های مختلف حیات اقتصادی- اجتماعی و کسب درآمد حلال، الگوی مناسبی را برای زندگی درست شاهد باشیم.

مصرف

یکی از راهکارهای مهم تدبیر معیشت، «مصرف» است که از نظر مباحث اقتصادی، جایگاه ویژه ای دارد و شایسته است مدیران در سطوح مختلف و خانوارها نیز به آن توجه خاص

کنند. مصرف، به معنای استفاده از منابع موجود به منظور برآوردن نیازها، حیوای فعلی و جاری و یا به معنای استفاده از کالاهای اقتصادی است. شخص مدیر و مدیر، باید برنامه مصرف را با اتخاذ شیوه های صحیح، به گونه ای تنظیم کند که از عهده نیازهای مادی و معنوی بر آید و از ناحیه دیگر از مصرف گرایی، اسراف و تبذیر اجتناب کنند.

ویژگی های ساختار مصرف ایده آل اسلام

ساختار و الگوی مصرف ایده آل اسلام، حاوی نکات آموزنده و تربیتی ارزنده ای است که عمل به آن در تدبیر صحیح امور معیشت، نقش تأثیر گذاری خواهد داشت. این ساختار از راه مطالعه و بررسی دقیق در آیات و روایات به دست می آید. در اینجا به بعضی از ویژگی های مهم آن اشاره می شود:

الف) خودداری از اسراف

اسراف، عبارت است از هر گونه تجاوز از

شهید

امیر گرجی

شهید گرجی در سال ۱۳۵۹ به شرکت ملی نفت پیوست؛ وی که در جریان مبارزات خود علیه رژیم شاهنشاهی آسیب شدیدی دیده و به فلج اندام مغزی مبتلا و مفتخر به جانبازی انقلاب بود او در سال ۱۳۷۵ بر اثر عوارض مجروحیت به یاران شهیدش پیوست. فرزند شهید، درباره پدر شهیدش می‌گوید: «ایمان قوی و صبر وی باعث می‌شد که هیچ‌گاه از وضع خود اظهار ناراضایی نکند و آن‌قدر با اطرافیان مهربان و صمیمی برخورد می‌کرد که همه مجذوب آن بزرگوار می‌شدند. همواره تأکید می‌کرد که همه ما باید راه شهدا را ادامه دهیم تا بتوانیم سربازان و یاوران نیکویی برای حجت‌بن‌الحسن (ع) باشیم».

آستان ملک پاسبان

امامزاده حمزه بن موسی (ع)

عقبه مبارک امامزاده حمزه بن موسی (ع) در استان خراسان شمالی شهرستان اسفراین بخش صفی آباد روستای دهنه شیرین و مقصودآباد واقع شده است. حضرت حمزه (ع) بعد از امام رضا(ع) در میان فرزندان امام کاظم (ع) دارای جایگاه خاصی بوده است. حضرت حمزه (ع) را دانشور فاضلی معرفی کرده‌اند که از دیانت، صیانت می‌کرد. جلیل القدر و رفیع المنزلت بود و رتبه ای عالی داشت. مردی عالم، فاضل، متقی و اقتدار و عزتش زبانزد عام و خاص بود و نزد قشرهای گوناگون مردم، محبوبیت فوق العاده و ویژه‌ای داشت. دلیل ورود ایشان به ایران را درخواست امام رضا(ع) از ایشان می‌دانند.

با فرزندانگان

فقط زیارت ابا عبد الله (ع)

حجت‌الاسلام دکتر محمدهادی امینی چنین می‌نویسد: پس از گذشت چهار سال از فوت مرحوم پدر بزرگوارم علامه امینی، یعنی سال ۱۳۹۴ هجری قمری، شب جمعه ای قبل از اذان فجر، ایشان را در خواب دیدم. او را شاداب و خرسند یافتیم. جلو رفتم و پس از سلام و دست بوسی عرض کردم: «پدر جان! در آنجا چه عملی باعث سعادت و نجات شما شد؟ گفتند: چه می‌گویی؟ دوباره عرض کردم: آقا جان! در آنجا که اقامت دارید، کدام عمل موجب نجات شما شد؟ کتاب الفدریر... یا سایر تألیفات... یا تأسیس و بنیاد کتابخانه امیرالمؤمنین (ع)؟ پاسخ دادند: نمی‌دانم چه می‌گویی. قدری واضح‌تر و روشن‌تر بگو! گفتیم: آقا جان! شما اکنون از میان ما رخت بر بسته‌اید و به جهان دیگر منتقل شده‌اید. در آنجا که هستید، کدامین عمل از میان صدها خدمت و کارهای بزرگ علمی، دینی و مذهبی باعث نجات شما شد؟ مرحوم علامه امینی درنگ و تأملی نکردند. سپس فرمودند: فقط زیارت ابا عبد الله الحسین (ع).

است: «روان‌ها، سپاهیانی بسیج شده هستند، هر یک از آنان یکدیگر را شناخته باشند، با هم یکی شده و آنها که یکدیگر را شناخته‌اند، از هم می‌روند»

باین بیان، به جلوه‌هایی از جذیبت امام حسین (ع) که او را محبوب قلب‌ها ساخته و همگان حتی دشمنانش به دیده عظمت به او می‌نگریستند، اشاره می‌کنیم:

۱. ابن عساکر در حیه الامام الحسین (ع) می‌نویسد: معاویه به شخصی از قریش گفت: هنگامی که به مسجد رسول خدا (ص) در آمدی و دیدی جمعیتی چنان بی‌حرکت به سخن کسی گوش فرامی‌دهند که گویی پرنده بر سرشان نشسته است، بدان که ابی‌عبدالله (ع) در آن انجمن به سخن گفتن مشغول است.

۲. ابن کثیر می‌نویسد: همین که امام حسین (ع) و پسر زبیر از مدینه به مکه رفتند و در آنجا اقامت گزیدند، مردم در اطراف ایشان گرد می‌آمدند و به سویس هجوم آورده، پیرامون حضرت می‌نشستند و به سخن او گوش فرا می‌دادند.

جاذیبت امام حسین (ع) در نهضتش بسیار چشمگیر است. یکی از نمونه‌های بارز آن ماجرا پیوستن زبیر بن قین به کاروان عاشورا است. این شخص که از پیروان عثمان بود

و در زمره مخالفان مکتب اهل بیت (ع) قرار داشت، در یک ملاقات ساده‌ای که با امام حسین (ع) داشت، آنچنان مجذوب آن حضرت شد که سرنوشت او را به طور کامل تغییر داد و از یاران خاص ایشان شد. گفتار او با یاران خویش بعد از دیدارش با امام حسین (ع) بسیار آموزنده است:

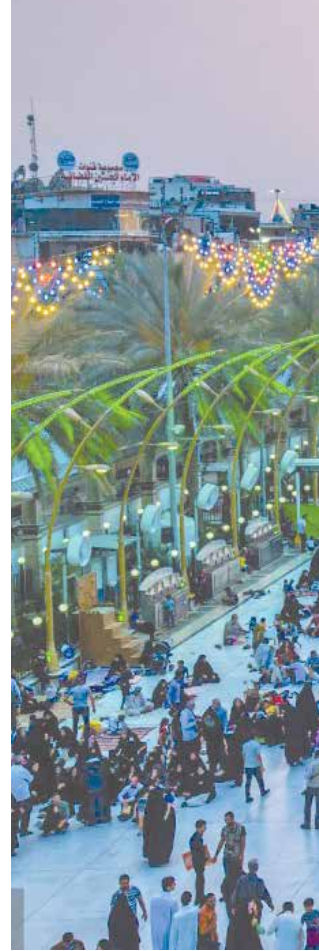
«تصمیم گرفته‌ام پیوسته در کنار حسین (ع) باشم تا روانم رافدای او کنم و با جان خویش به ننگ‌هایی‌اش برخیزم. هر کس از شما که می‌خواهد، از من پیروی کند، و گرنه این آخرین دیدار من با اوست.» بنابراین نخستین پیام تربیتی نهضت عاشورا را می‌توان جاذیبت و گیرایی معلم آن دانست که عشق به او را در اعماق وجود انسان‌هایی که تشنه حقیقت و زیبایی‌اند، رسوخ می‌دهد.

ادامه دارد...

تربیت، جریانی مستمر و منسجم است که غایت آن رشد و شکوفایی استعدادهای متربی در ابعاد مختلف است. هر نظام تربیتی، مشتمل بر مجموعه‌ای از اصول و دستور عمل‌هایی است که به کارگیری روش‌های اتخاذ شده از آن، مربی را در نیل به اهداف تربیت یاری می‌کند. نکته اساسی قابل توجه آنکه سیستم‌های تربیتی، تنها در صورتی می‌توانند متریبان‌شان را در نیل به اهداف عالی انسانی رهنمون شوند که از برترین و جامع‌ترین الگوهای تربیتی برخوردار باشند. پیام‌های عالی تربیتی، تنها از این طریق برای مخاطبانش قابل درک بوده و زمینه‌های رشد و تکامل را در آنها فراهم خواهد ساخت. باید اذعان کرد که نهضت عاشورا، بزرگ‌ترین و جامع‌ترین دانشگاه تربیتی است که می‌تواند بشریت را در تمام مراحل حیاتش در دستیابی به اهداف عالی انسانی، ارتقا بخشد. یاد رک صحیح از مجموعه حرکات و سکنات حضرت ابا عبد الله (ع) در قیام حسینی، انسان‌ها می‌توانند از اسرار هستی آگاهی یابند و اهداف خویش را بر اساس اصول و مبانی آن پایه‌گذاری کنند. از نکات قابل توجه در این مسیر آن است که نهضت کربلا برای هر انسان یا جامعه‌ای که خواهان رشد و شکوفایی است، به یک اندازه پیام‌ناشته و هر کس تنها به مقدار ظرفیت وجودی‌اش می‌تواند با مرتبه یا مراتبی از آن آشنا شود و از پیام‌های تربیتی آن در تکامل خویش بهره‌گیری. در شماره‌های آینده هفته‌نامه مشعل: برخی پیام‌های تربیتی نهضت حسینی را که با تعمق در گفتار و سیره امام حسین (ع) و بیان‌ش به دست می‌آید، در این صفحه بررسی خواهیم کرد:

۱. جاذیبت و گیرایی

عنصر جاذیبت، یکی از ارکان اساسی شخصیت آدمی را تشکیل می‌دهد. گیرایی در انسان، بویژه در میان نظام‌های تربیتی، مغناطیس نیرومندی است که اثری فسون‌کننده بر منافع احساس و درک مخاطبانش دارد و آنها را به هر جا که خاطر خواه اوست، سوق خواهد داد. پیامبر (ص) در تعبیری ژرف، جاذیبت و گیرایی را این گونه توصیف کرده

می‌برد. به فرموده امام علی (ع): الشَّرْفُ مَثْوَاةٌ؛ مصرف بی‌رویه، عامل نابودی است. مرحوم استاد شهید مطهری در این زمینه سخن ارزشمندی دارد: «اسراف و تبذیر و هر گونه استفاده نامشروع از مال، ممنوع است؛ در تنها از آن جهت که نوع عملی که روی آن صورت می‌گیرد، حرام است، بلکه از آن جهت که تصرف در ثروت عمومی است، بدون مجوز... چون در عین حال این مال به جامعه تعلق دارد.» گذشته از اینها، به دلیل محدودیت منابع، معمولاً هر اسراف کاری سبب محرومیت برخی دیگر از انسانها خواهد شد. به علاوه روح اسراف معمولاً با خودخواهی و بیگانگی از خلق خدا همراه است. اصولاً از نظر بینش توحیدی، مالک اصلی خداست و انسان‌ها امانت دار او هستند و هر گونه تصرف بدون اجازه و رضایت او، زشت و ناپسند است و روشن است که او نه اجازه اسراف می‌دهد و نه اجازه بخل و تنگ چشمی.

حد در کاری که انسان انجام می‌دهد، ولی غالباً این کلمه در مورد هزینه‌ها و خرج‌ها شهرت دارد. از آیات قرآن بخوبی استفاده می‌شود که اسراف، نقطه مقابل تنگ‌گرفتن و سخت‌گیری است. آنجا که می‌فرماید: «و کسانی که هر گاه نفاق کنند، نه اسراف می‌کنند و نه سخت‌گیری؛ بلکه در میان این دو، حد اعتدالی دارند. مصارف مسرفانه، یکی از مذموم‌ترین اعمال از دیدگاه اسلام است و در آیات و روایات به شدت محکوم شده است. در آیات قرآن به عنوان یک برنامه فرعون‌ی از او نام برده شده و سرانجام اسراف‌کنندگان را دوزخ و جهنم می‌داند. اسراف در مصرف منابع طبیعی، تجاوز به حقوق دیگران و هدر سازی امکاناتی است که به همه انسان‌ها و نسل‌ها تعلق دارد، از این رو در جهان بینی دینی، اسراف و مصرف بی‌رویه سرانجام به نابودی امکانات می‌انجامد که همه را در کام نیستی فرو

ب) خودداری از تبذیر

تبذیر، در اصل از ماده «بذّر» به معنای افشاندن و پاشیدن بذر است که بعد از افشاندن، بذر دیگر قابل جمع‌آوری نیست و حالت نابودی به خود گرفته است. تبذیر، در مواردی است که انسان اموال خود را به صورت غیر منطقی و فساد، مصرف کند و معادل آن در فارسی «ریخت و پاش» است. تبذیر، پیوسته هم با یک نوع اتلاف مال همراه است؛ زیرا صرف مال، بدون غرض عقلایی، همان تضییع و از بین بردن ثروت است. بنابراین اتلاف و بیهوده صرف کردن مال، چه از نظر کمی و چه از نظر کیفی، از نظر اسلام ممنوع و حرام است. از این رو باید به جنبه‌های کیفی مصرف کالاها، مختلف، استعدادهای نهایی منابع تولیدی و خدماتی توجه کامل داشت و هر منبع خدماتی یا ماده تولیدی را باید در جایی به کار گرفت که بیشترین بازدهی را داشته باشد تا از استعدادهای بالقوه آن به طور کامل بهره‌برداری شود. در قرآن کریم، تبذیر کنندگان برادران شیاطین نامیده شده‌اند.

نفت و گاز گچساران

توپک رانی خط لوله ۴۲ اینچ گاز آغار و دالان پس از ۱۹ سال

مدیرعامل شرکت بهره‌برداری نفت و گاز گچساران از انجام توپک رانی خط لوله انتقال گاز آغار و دالان پس از ۱۹ سال خبر داد.

هوشنگ صیدالی افزود: عملیات توپک رانی این خط لوله ۴۲ انتقال گاز، حداقل ۷۵ کیلومتر، همزمان با تعمیرات اساسی پالایشگاه گاز فرآیند انجام شده است.

صیدالی با بیان این که انجام توپک رانی به منظور رفع موانع احتمالی در مسیر یاد شده خط انتقال گاز ۴۲ اینچ آغار و دالان، سال گذشته در دستور کار شرکت بهره‌برداری نفت و گاز گچساران و ستاد (شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب) قرار گرفته است، تصریح کرد: این عملیات، همزمان با آغاز تعمیرات اساسی پالایشگاه گاز فرآیند با نصب و راه‌اندازی سیستم توپ ران و توپک گیر از ایستگاه «کلمه» ۱۹ مردادماه امسال کلید خورد.

مدیرعامل شرکت بهره‌برداری نفت و گاز گچساران با اشاره به ویژگی این خط لوله انتقال گاز تصریح کرد: با توجه به حساسیت و ضرورت دقت بالا در انجام این عملیات، دستورعمل شیوه توپک رانی و رفع موانع، چندین بار با همکاری ستاد مناطق نفتخیز جنوب و شرکت گچساران بازنگری و اصلاح شد.

صیدالی با بیان این که خط لوله انتقال گاز ۴۲ اینچ آغار و دالان پیش از این نیز دو عملیات ناموفق توپک رانی هوشمند داشته است، اظهار کرد: با توجه به این موضوع، عملیات توپک رانی به صورت برعکس انجام و با اطمینان از نبود موانع، خط لوله مزبور برای انجام توپک رانی هوشمند آماده شد.

وی گفت: برنامهریزی این عملیات به گونه‌ای انجام شد که توپک رانی این خط لوله همزمان با پایان یافتن تعمیرات اساسی پالایشگاه گازی فرآیند بدون تاخیر انجام شود و خط لوله مزبور نیز در مدار عملیات قرار گیرد.

مدیرعامل شرکت بهره‌برداری نفت و گاز گچساران تاکید کرد: فعالیت‌های انجام شده روی خط لوله انتقال گاز ۴۲ اینچ آغار و دالان بدون نیاز به تمدید زمان اضافه، در همان مدت زمان توقف درخواست شده از سوی شرکت زاگرس جنوبی انجام شده است.

صیدالی انجام این کار مهم را نتیجه همدلی و تلاش‌های همه گروه‌های شرکت کننده در این عملیات شامل مدیریت ستاد مناطق نفتخیز جنوب و شرکت بهره‌برداری نفت و گاز گچساران و شرکت نفت و گاز زاگرس جنوبی عنوان و از آنها تشکر کرد.

سوخت رسانی در فرودگاه شاهرود کلید خورد

شاهرود، سوخت رسانی به هواپیماها در همین فرودگاه انجام و مشکلات اخیر نیز برطرف خواهد شد.

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه شاهرود تاکید کرد: با تجهیز واحد سوخت‌گیری این فرودگاه به یک دستگاه رقیولر، همچنین آموزش کارکنان، شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه شاهرود آماده است تا سوخت رسانی به هواپیماهای مسافربری را در فرودگاه شاهرود انجام دهد.

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه شاهرود از آمادگی این منطقه برای سوخت رسانی به هواپیماهای مسافربری در فرودگاه شاهرود خبر داد.

سبحان رجب پور افزود: با راه‌اندازی مرکز سوخت‌گیری هوایی در این فرودگاه، امکان سوخت رسانی به هواپیماهای مسافربری و باری فراهم شده است.

وی با بیان این که نخستین بار است در فرودگاه شاهرود سوخت‌گیری هواپیما امکان پذیر شده است، تصریح کرد: این اقدام مهم با حمایت‌های مسئولان استانی، نماینده مردم شاهرود در مجلس شورای اسلامی، کمیته مردمی و اهتمام کارکنان شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه شاهرود محقق شده است.

وی گفت: سال‌های گذشته، تامین سوخت هواپیماهای مسافربری فرودگاه شاهرود در تهران و به صورت رفت و برگشت انجام می‌شد که مشکلاتی همچون افزایش حجم ذخیره‌سازی در مخازن سوخت را در کنار کاهش ظرفیت مسافر به همراه داشت. رجب پور گفت: با راه‌اندازی مرکز سوخت‌گیری در فرودگاه

فعالیت ۷۷ جایگاه سوخت و استقبال از محرم

با تاکید بر این که تلاش می‌شود این آمادگی مستمر و پایدار باشد، اظهار کرد: زائران متعددی از طریق این استان برای حضور در مراسم عزاداری سرور آزادگان حسین ابن علی (ع) عازم کربلا خواهند شد، از این رو ضرورت دارد که آمادگی جایگاه‌های عرضه سوخت استان آمادگی در حد بالایی باشد تا مشکلی از نظر تامین سوخت برای مسافران و زائران ایجاد نشود.

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه لرستان گفت: شمار جایگاه‌های عرضه فرآورده‌های نفتی (بنزین و نفت گاز) در این منطقه به ۷۷ باب رسیده است.

پیمان بهرامی با اشاره به افتتاح جایگاه اختصاصی صفاری در شهرستان خرم آباد که هفته دولت امسال بهره‌برداری از آن با حضور مقام‌های محلی آغاز شد، افزود: با افتتاح این جایگاه زمینه اشتغال برای ۱۰ نفر به صورت مستقیم فراهم شده است. وی تصریح کرد: برای راه‌اندازی جایگاه مزبور که با سرمایه بخش خصوصی احداث شده، سه کوی سوخت‌گیری مجهز به ۶ تلمبه و ۱۶ نازل بنزین در نظر گرفته شده است.

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه لرستان گفت: این جایگاه در زمینی به مساحت ۷۵۰ متر مربع و با صرف هزینه ۴۰ میلیارد ریال احداث و بهره‌برداری شده است. بهرامی اظهار کرد: همه جایگاه‌های عرضه فرآورده‌های نفتی منطقه لرستان در شرایط خوبی قرار دارند و ویژه در روزهای آتی که مقارن با آغاز ماه محرم است.

مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه لرستان

کسب مدال طلای المپید ریاضی کشور توسط فرزند همکار

ریاضی آن را تابستان امسال برگزار کرد، راه یافت.

وی با اختصاص عنوان برتر به خود و کسب مدال طلای این المپید ملی توانست برای صنعت نفت و خانواده خود افتخار آفرینی کند.

یکی از عوامل اصلی این موفقیت، تلاش و همت او برای رسیدن به این رتبه و حمایت خانواده وی برای هدف بوده است.

مشعل نیز این موفقیت را به ابوالفضل حاجی‌زاده و خانواده وی تبریک می‌گوید.

ابوالفضل حاجی‌زاده با کسب طلای المپید ریاضی کشور به عنوان نفر برگزیده در این المپید ملی، برای صنعت نفت افتخار آفرینی کرد. وی فرزند هوشنگ حاجی‌زاده از همکاران سازمان حراست صنعت نفت و دانش آموز سال سوم دبیرستان تیزهوشان علامه حلی است.

ابوالفضل حاجی‌زاده پس از طی مراحل مختلف در مسابقات و المپیدهای متعدد و گوناگون برگزار شده در کشور به مرحله نهایی المپید ریاضی که کمیته ملی المپید

پخش فرآورده‌های نفتی منطقه شاهرود

پخش فرآورده‌های نفتی منطقه لرستان

سازمان حراست صنعت نفت

نفت و گاز آغاچاری

تجهیز تابلو برق جدید
بیمارستان اشرافی اصفهانی

تابلو برق (کلیدخانه برق) بیمارستان اشرافی اصفهانی شهرستان آغاچاری به همت شرکت بهره‌برداری نفت و گاز آغاچاری، بهسازی، تجهیز و راه‌اندازی شد.

شرکت نفت و گاز آغاچاری همسوبا فعالیت‌های دیگر سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی در حوزه مسئولیت اجتماعی، با هدف رفع محرومیت در شهرهای نفتی، تابلو برق این بیمارستان را با صرف هزینه یک میلیارد و ۶۵۰ میلیون ریال تجهیز و راه‌اندازی کرده است. قدیمی و فرسوده بودن تابلو برق و بروز مشکلات فنی آن به دلیل نداشتن استانداردهای لازم، همچنین نبود مولد برق اضطراری جایگزین خدمت‌رسانی به مردم شهرستان آغاچاری و کاهش ریسک قطع برق بیمارستان را می‌توان از دلایل نصب تابلو برق جدید از سوی شرکت نفت و گاز آغاچاری برشمرد. نصب و راه‌اندازی یک دستگاه stsbilizer باتوان تولید ۱۰ کیلوولت، نصب تابلو برق توزیع با ۹ فیدر خروجی ۱۶۰ و ۴۰۰ آمپر، رفع اشکال مداری از پنج اورسوئیچ ۸۰۰ آمپری مولد برق، سرویس مولد اضطراری با توان ۳۰۰ کیلووات ساعت و راه‌اندازی و اتصال آن به تابلو برق، همچنین خارج کردن کابل‌های بدون استفاده از تابلو برق قدیمی و کابل برگردان از تابلوی قدیم به تابلوی جدید برای اصلاح ضریب توان توزیع برق بیمارستان، مجموعه فعالیت‌های انجام شده برای راه‌اندازی تابلو برق جدید بیمارستان اشرافی اصفهانی به وسیله کارشناسان شرکت نفت و گاز آغاچاری است.

رئیس شبکه بهداشت و درمان شهرستان آغاچاری با ارسال پیامی به مدیرعامل شرکت بهره‌برداری نفت و گاز آغاچاری، از ابراهیم پیرامون و همکاران وی برای اجرای این طرح عام‌المنفعه در کوتاه‌ترین زمان قدردانی کرده است. شرکت بهره‌برداری نفت و گاز آغاچاری یکی از پنج شرکت بهره‌برداری تابع شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب است که راهبری عملیات تولید، فرآورش و انتقال نفت و گاز را با رعایت اصول صیانت از مخازن با فعالیت مستمر در ۴۵ واحد عملیاتی از میدان‌های نفتی چون آغاچاری، کرنج، پرنج، پارسی، رامشیر، رگ سفید، پازنان و مارون را به عهده دارد. شرکت بهره‌برداری نفت و گاز آغاچاری با گسترده‌گی ۲۵ هزار کیلومتر مربع پراکنده‌گی، در نقاط کوهستانی و سخت‌گذراستان‌های خوزستان، کهگیلویه و بویر احمد و سواحل استان بوشهر قرار دارد.

بازگشایی جاده ارتباطی روستایی بخش مرکزی نورآباد

روستایی، روند مهاجرت کند شود و ایجاد جاده دسترسی روستایی در بخش مرکزی نورآباد بخشی از این فعالیت‌هاست. به گفته وی، تسطیح و بازگشایی مسیر یاد شده در ۱۰۲ کیلومتر تا ۱۰۶ خط لوله انتقال فرآورده نورآباد - شهید صفری نژاد موجب شده است تا انتقال تجهیزات سنگین نیز در مسیر یاد شده با سهولت بیشتری انجام شود. رضایی با بیان این که در عملیات اخیر از دو دستگاه بلدوزر D1۵۵ و یک دستگاه گریدر استفاده شده است، حجم خاکبرداری را حدود ۱۴ هزار متر مکعب عنوان کرد. وی با بیان این که عملیات تسطیح در جهت عمل به مسئولیت اجتماعی در مسیری به طول هفت کیلومتر (عمدتاً کوهستانی و سنگی) انجام شده است، یادآور شد: این عملیات که در مدت زمان یک هفته و ثبت ۴۰۰ نفر ساعت کار به پایان رسیده، امید به ماندن در این روستا را نزد روستاییان شهرستان نورآباد افزایش داده است.

رئیس ترابری شرکت خطوط لوله و مخازن نفت منطقه فارس از بازگشایی جاده ارتباطی روستایی در بخش مرکزی نورآباد خبر داد. علی رضایی با مهم بر شمردن مسئولیت‌های اجتماعی و انجام فعالیت‌هایی در این حوزه افزود: بنابر رسالتی که این منطقه عملیاتی در این باره به عهده دارد، جاده ارتباطی روستاهای «برآفتاب» و «تنگ آب» (امامزاده شاهزاده اسماعیل)، مربوط به بخش مرکزی نورآباد تسطیح و بازگشایی شده است. وی تصریح کرد: بازگشایی این مسیر ارتباطی روستایی، موجب شده است علاوه بر ایجاد سهولت رفت و آمد ساکنان روستاهای یاد شده، دسترسی به باغات و زمین‌های زراعی نیز بهبود یابد. رئیس ترابری شرکت خطوط لوله و مخازن نفت منطقه فارس با بیان این که مهاجرت و کوچ روستاییان به شهرها به دلیل نبود امکانات و خشکسالی‌های اخیر افزایش یافته است، تأکید کرد: تلاش می‌شود با فعالیت‌هایی همچون ایجاد جاده دسترسی

سوآپ ۷۲۰ هزار بشکه نفت خام با خطوط لوله شمال

کننده نفت خام، تا پایان سال میلادی ۲۰۱۷ به ۴۰ هزار بشکه افزایش یابد. معاون عملیات شرکت خطوط لوله و مخازن نفت منطقه شمال تصریح کرد: برای رسیدن انتقال نفت به روزانه ۲۰۰ هزار بشکه در قالب سوآپ برای سال آینده برنامه‌ریزی شده است. وی ظرفیت کنونی خطوط لوله و تاسیسات منطقه شمال را برای انتقال نفت خام بیش از ۳۷۰ هزار بشکه در روز اعلام و اظهار کرد: این ظرفیت تا ۵۰۰ هزار بشکه در روز قابل افزایش است. وی با بیان این که راه‌اندازی دوباره سوآپ نفت خام در منطقه شمال موجب نشاط و تقویت روحیه کار در کارکنان مراکز پمپ‌خانه مسیر خط لوله سوآپ نفت شده است، بر آمادگی تجهیزات و تاسیسات منطقه شمال به منظور انتقال پایدار و ایمن نفت خام در طرح سوآپ تأکید کرد.

معاون عملیات شرکت خطوط لوله و مخازن نفت منطقه شمال از سوآپ ۷۲۰ هزار بشکه نفت خام کشور های منطقه خلیج فارس به وسیله خطوط لوله این منطقه عملیاتی در یک بازه زمانی ۱۹ روزه خبر داد. شیرافکن قربانی با اشاره به آغاز طرح سوآپ نفت کشورهای حاشیه دریای خزر به پالایشگاه‌های تهران و تبریز افزود: این میزان سوآپ نفت خام به پالایشگاه‌های یاد شده، مربوط به دوره زمانی ۳۱ مرداد تا ۱۸ شهریور ماه امسال است. به گفته وی، انتقال این حجم نفت خام به وسیله خط لوله ۳۲ اینچ نکا «ساری» ری و در دو مرحله انجام شده است. قربانی با بیان این که طرح سوآپ پس از یک توقف هفت ساله در روزهای گذشته با میانگین انتقال روزانه ۱۰ هزار بشکه از سر گرفته شده است، تصریح کرد: انتظار می‌رود این فعالیت مهم با رفع موانع و آمادگی هر چه بیشتر شرکت‌های سوآپ

بهره‌مندی کامل جمعیت شهری «درمیان» از گاز تا پایان امسال

کیلومتر خط انتقال گاز، ۳۳۰ کیلو متر شبکه تغذیه و توزیع و نصب ۳۵۰۰ انشعاب را مجموعه اقدام‌هایی برشمرد که تاکنون برای گازرسانی در این شهرستان (درمیان) انجام شده است. به گفته دشتی، تاکنون بیش از ۲۶۰۰ مشترک در شهرستان «درمیان» زیر پوشش گاز طبیعی قرار دارند و با بهره‌برداری از پروژه‌های در دست اجرای یاد شده، ۱۰۰ درصد خانوار شهری و حدود ۵۰ درصد خانوار روستایی این شهرستان از گاز طبیعی بهره‌مند خواهند شد.

مدیرعامل شرکت گاز استان خراسان جنوبی از بهره‌مندی ۱۰۰ درصدی جمعیت ساکن در شهرستان «درمیان» با اجرای طرح‌های گازرسانی در دو شهر این شهرستان خبر داد. فرشید دشتی افزود: این مهم با اجرای طرح‌های گازرسانی به شهرهای «طیلس مسینا» و «گزیک» محقق خواهد شد. دشتی با اشاره به آخرین وضعیت گازرسانی به شهرستان «درمیان» اظهار کرد: تاکنون شهرهای اسدیه و قهستان این شهرستان زیر پوشش گاز طبیعی قرار گرفته‌اند. وی همچنین با بیان این که عملیات گازرسانی به شهرهای طیلس، مسینا، گزیک، ۴۵ روستا و کارخانه سیمان باقران با اعتبار بیش از ۴۵۰ میلیارد ریال در دست اجراست، تصریح کرد: پیش‌بینی می‌شود کارخانه سیمان باقران، شهرهای طیلس مسینا، گزیک و ۱۵ روستای این شهرستان تا پایان امسال زیر پوشش گاز طبیعی قرار گیرند. مدیرعامل شرکت گاز استان خراسان جنوبی با بیان این که به منظور بهره‌برداری از طرح‌های گازرسانی در شهرستان درمیان، بیش از ۶۳۵ میلیارد ریال هزینه شده است، اجرای ۱۱۲

هدف از گسترش ورزش همگانی بومی گرایی و توسعه زیرساخت‌هاست

اشاره

مشعل | شرکت ملی حفاری اهواز، به عنوان یکی از قطب‌های ورزش کشور در رشته‌های مختلف به حساب می‌آید تا جایی که تیم وزنه برداری این باشگاه در جام باشگاه‌های آسیا حضوری فعال داشته و بارها با کسب عنوان قهرمانی، پرچمدار این رشته در آسیا بوده و باعث سرفرازی نام نفت شده است. شرکت ملی حفاری نه تنها به ورزش آقایان اهمیت می‌دهد، بلکه ورزش بانوان نیز در راس امور این باشگاه است و حضور پر قدرت تیم فوتسال بانوان این شرکت در لیگ برتر باشگاه‌های ایران و قهرمانی‌های متعدد، گواه این موضوع است. علی نجفی بزرگانی با ۲۴ سال سابقه کار و حضور فعال در نفت، در حال حاضر به عنوان

مدیرعامل باشگاه فرهنگی ورزشی شرکت ملی حفاری ایران فعالیت می‌کند. مشاور مدیرعامل در منابع انسانی، دبیر شورای تحول اداری، دبیر نظام مشارکت کارکنان، دبیر ستاد صیانت از حقوق شهروندی، رئیس خدمات اجتماعی، کارشناس ارشد نظام مشارکت کارکنان و... از مهم‌ترین سوابق و فعالیت‌های وی در شرکت ملی حفاری ایران محسوب می‌شود. به همین منظور برای اطلاع از مهم‌ترین اقدام‌ها و برنامه‌های این باشگاه، گفت‌وگویی را با وی انجام داده‌ایم که ماحصل این گفت‌وگو و مهم‌ترین اولویت‌های ورزش باشگاه ملی حفاری ایران به این شرح عنوان شد:

گسترش ورزش همگانی،

بومی گرایی و توسعه زیرساخت‌ها

اهتمام به گسترش ورزش همگانی با هدف نشاط و پویایی در بین کارکنان و خانواده‌های آنان و جامعه ورزشی استان، بسط و توسعه زیرساخت‌ها و تربیت ورزشکاران بومی، بویژه فرزندان کارکنان با سیاست سرمایه‌گذاری در رده‌های پایه و آکادمی از مهم‌ترین اهداف و چشم‌اندازهای این باشگاه محسوب می‌شود.

علی نجفی ضمن بیان این مطلب در ادامه گفت: یکی از مهم‌ترین مسئولیت‌های مهم و محوری شرکت ملی حفاری ایران، اهتمام و عنایت ویژه به ورزش همگانی با هدف نشاط و پویایی در بین کارکنان، خانواده‌ها و جامعه ورزشی استان خوزستان است که در این زمینه با رویکرد ویژه به زیرساخت‌ها، در بعد سخت افزاری و نرم افزاری گام‌های لازم را برای پرورش استعدادها و ورزش استان برداشته‌ایم و در همین زمینه علاقه‌مندان زیادی را در ۳۲ رشته ورزشی و در رده‌های مختلف سنی با اجرای برنامه‌های متنوع آموزشی و پرورشی جذب کرده‌ایم.

وی افزود: در زمینه ورزش همگانی از ساعت ۹ صبح تا ۱۲ شب تمامی اماکن ورزشی این شرکت پذیرای خیل عظیم ورزشکاران هستند، به گونه‌ای که در پارک‌های از موارد به علت ازدحام علاقه‌مندان به ورزش،

قادر به سرویس دهی به آنان نیستیم. نجفی در ادامه این گفت‌وگو با اشاره به اینکه ۶۰ درصد کارکنان این شرکت را نیروهای سختکوش اقماری تشکیل می‌دهند، گفت: این امر باعث شده تا وظیفه ما در زمینه خدمات رسانی به خانواده این همکاران زحمتکش سنگین‌تر شود، به گونه‌ای که در فاصله زمانی ۱۴ روزه به دلیل حضور نداشتن سرپرستان خانواده‌ها، مسئولیت تربیت و پرورش فرزندان این دسته از همکاران اقماری، از مهم‌ترین اولویت‌های کاری ما محسوب می‌شود که در این خصوص نهایت سعی خود را به کار می‌گیریم تا دغدغه همکاران در زمانی که در کانون خانواده خود حضور ندارند، مرتفع شود.

مدیرعامل باشگاه فرهنگی ورزشی ملی حفاری ایران در ادامه با بیان این که این باشگاه در تمامی رده‌های سنی از جمله خردسالان، نونهالان، نوجوانان، جوانان، امید، بزرگسالان و پیشکسوتان و در ۲ بخش آقایان و بانوان فعالیت می‌کند، اظهار داشت: بیش از ۷۰ درصد از ورزشکاران تحت پوشش این باشگاه را کارکنان و خانواده‌های آنان تشکیل می‌دهند.

همچنین یکی از وظایف خطیر ورزش شرکت ملی حفاری ایران اجرای برنامه‌های ورزشی برای کارکنان دستگاه‌های حفاری در محل کار است که بر اساس تمهیدات

اندیشیده شده، البسه ورزشی مورد نیاز و تجهیزات ورزشی در طی سال برای این عزیزان تامین و توزیع می‌شود. همچنین مسابقات مختلفی در رشته‌های تیراندازی، پرتاب حلقه، طناب کشی، والیبال، فوتسال و سایر سرگرمی‌های متنوع برای این کارکنان سختکوش برگزار می‌شود. ضمن این که برای استقرار وسایل بدنسازی، میز فوتبال دستی و پینگ پنگ پیش‌بینی شده و در صدد هستیم تا با تامین منابع مالی مورد نیاز، این برنامه‌ها به شکل متنوع‌تر و گسترده‌تری با هدف ایجاد اوقات فراغت سالم و سازنده اجرا شود.

وی در ادامه افزود: راه‌اندازی آکادمیک مدرسه فوتبال با حضور ۲۰۰ نفر از فرزندان کارکنان و فعالیت و آموزش ۹۰ درصد از

ضمن حمایت از تیم‌های حاضر در لیگ‌های مختلف کشوری، تمام تلاش خود را به کار می‌گیریم تا با حضور تأثیرگذار، از عناوین قهرمانی خود در مسابقات قهرمانی کشور دفاع کنیم و حضور پر رنگ‌تری در این عرصه داشته باشیم.

فرزندان نونهال و نوجوان کارکنان در رشته‌های وزنه‌برداری، والیبال، فوتسال، کشتی، تکواندو، کاراته، تیراندازی، بدنپنتون، شطرنج و فرا گرفتن آموزش‌های اساسی از دیگر برنامه‌های انجام شده در این باشگاه قلمداد می‌شود و اجرای این برنامه‌ها علاوه بر رشد و شکوفایی استعدادها و فرزندان کارکنان، نیاز باشگاه فرهنگی ورزشی ملی حفاری، در زمینه تحقق بومی سازی این باشگاه در آینده‌های نزدیک را تا حد قابل ملاحظه‌ای برآورده می‌سازد.

همچنین سالن‌های وزنه‌برداری و استخر در نوبت‌های مختلف برای شاغلان و خانواده‌های آنان پیش‌بینی شده که با استقبال قابل توجهی روبه‌رو بوده و همزمان آموزش‌های فرزندان کارکنان در دستور کار قرار دارد.

نجفی در ادامه این گفت‌وگو به مشارکت ۵ هزار نفری در ورزش همگانی این باشگاه اشاره کرد و گفت: مساحت اماکن و فضاهای ورزشی شرکت با احتساب زمین گلف بیش از ۷۰ هکتار است که این میزان در سطح شهر اهواز و استان خوزستان کم نظیر است.

حضور ۱۲ تیم از باشگاه ملی حفاری در لیگ‌های مختلف کشور

مدیرعامل باشگاه فرهنگی ورزشی ملی حفاری ایران از حضور ۱۲ تیم ورزشی این

در زمینه زیرساخت‌ها نیازمند احداث زمین چمن و سالن‌های چند منظوره هستیم و در این خصوص به دنبال جذب سرمایه‌گذاریم.

مدیرعامل باشگاه فرهنگی ورزشی شرکت ملی حفاری ایران در پایان این گفت‌وگو، ضمن تقدیر از مدیریت شرکت و مسئولان ارشد وزارت نفت به پاس حمایتشان از ورزش این شرکت اظهار داشت: از این عزیزان استعفا دارم در زمینه خدمت رسانی به خیل عظیم جوانان مشتاق به ورزش، ما را یاری دهند؛ البته یکی از راهکارهای مورد توجه در این خصوص، جذب سرمایه گذار است.

لیگ برتر باشگاه‌های کشور و کسب عناوین متعدد قهرمانی از سوی این تیم در لیگ برتر کشور، همواره غرور آفرین بوده که این امر موجب سربلندی ورزش و وزارت نفت و استان خوزستان شده است.

باشگاه ملی حفاری ۳۵ ورزشکار ملی پوش دارد

مدیرعامل باشگاه فرهنگی ورزشی ملی حفاری ایران از حضور ۳۵ ورزشکار ملی پوش این باشگاه در تیم‌های مختلف تیم ملی خبر داد و گفت: حضور فرهاد توکلی، علیرضا فیعی‌پور، شهاب طالبی، سجاد بابایی در تیم ملی فوتسال؛ رضا بیرم‌وند، عارف خاکی، مصطفی زارعی و قاسم علی محمدپور در تیم ملی وزنه‌برداری؛ جواد حردانی در تیم ملی دو و میدانی؛ سید حسین میرسالاری، سید حسین حسینی، محمدسواد گرگ‌زاده، شهرام شیروانی، اصغر جبیری، محسن اسماعیل کاجی، مهران گنجعلی، سعیدفداکار، نیمافیضی، سعید اران، محسن مبارکی و عزت‌الله انوشاه در تیم ملی کاراته؛ فاطمه پاپی، فهیمه زارعی، طاهره مهدی‌پور، فرشته خسروی، سحر پاپی، فاطمه رحمتی و سارا عفرای در تیم ملی فوتسال بانوان و محمد نیکونهاد حسینی به عنوان مربی تیم ملی کشتی و امید رستمی، رضا خالیدی، محمد سلیمانی، محمد نریمانی، مهدی حمیدی و فرهاد ابراهیمی در تیم ملی فوتسال رده سنی امید از جمله نفرات ملی پوش این باشگاه محسوب می‌شوند.

علی نجفی در بخش دیگری از این مصاحبه صمیمی، نهادینه کردن فضایل اخلاقی در ورزش به منظور تحقق این مهم و به کارگیری مربیان مستعد در زمینه اخلاق، تربیت و فرهنگ و بسط و توسعه زیرساخت‌ها را از دیگر اولویت‌های این باشگاه عنوان و خاطر نشان کرد:

فصل ۹۷-۹۶ لیگ برتر باشگاه‌های کشور حضور پیدا کرده و از جایگاه مناسبی نیز در جدول برخوردار است.

مامی خواهیم با پشتوانه‌سازی از سرمایه‌های باشگاه، در آینده‌های نزدیک در تمامی رده‌های سنی، با نیروهای بومی در میادین مختلف ورزشی ظاهر شویم.

در یکی از بررسی‌های میدانی، متوجه شدیم که عمده مشکل باشگاه، شناسایی و جذب استعدادهاست. جوانان و علاقه‌مندان زیادی هستند که از استعداد و توانمندی بالایی برخوردارند، اما راه‌های ورود به عرصه ورزش را بخوبی نمی‌شناسند.

حضور ۳۴۰۰ نفر در طرح اوقات فراغت

طرح اوقات فراغت که امسال با هدف ایجاد روحیه نشاط، شادابی و استعدادیابی در زمینه‌های مختلف برگزار شد، با استقبال گسترده خانواده‌ها روبه‌رو بود، به طوری که ۳۴۰۰ نفر در رشته‌های مختلف از جمله فوتبال، بسکتبال، والیبال، فوتسال، کاراته، تکواندو، تیراندازی، تنیس روی میز، شنا، تنیس خاکی، شطرنج، وزنه‌برداری، پرورش اندام، کشتی و آمادگی جسمانی در این طرح مشارکت کردند.

تقویت و ارتقای ورزش بانوان در راس کارهای ما قرار دارد

ورزش بانوان همواره مورد توجه و عنایت ویژه مدیریت ارشد این شرکت قرار داشته است و در همین زمینه هم اکنون این باشگاه از ۱۲ رشته ورزشی در سطوح مختلف استانی و کشوری فعالیت مستمر دارند که عمده افراد تشکیل دهنده این تیم‌ها را فرزندان کارکنان تشکیل می‌دهند.

حضور تیم بانوان شرکت ملی حفاری در

باشگاه در میادین مختلف کشوری خبر داد و گفت: از این تعداد، هشت تیم از جمله فوتسال آقایان، تیراندازی، فوتسال بانوان، گلف، وزنه‌برداری، کاراته، تیم فوتبال امید و... در بالاترین سطح لیگ برتر حضور دارند که تاکنون افتخارات مهمی در میادین مختلف کشوری و بین‌المللی به دست آورده‌اند.

همچنین طبق برنامه تدوین شده، طی سه سال آینده قرار است بیش از ۵۰ درصد از فرزندان کارکنان خدمت و تلاشگر شرکت ملی حفاری در تیم‌های این باشگاه در لیگ‌های مختلف کشوری حضور داشته باشند.

ما در صدد هستیم تا با ایجاد بستری مناسب برای فرزندان کارکنان و جوانان استان، شرایط حضور آنان در تیم‌های مختلف ورزشی این شرکت را فراهم آوریم.

ضمن حمایت از تیم‌های حاضر در لیگ‌های مختلف کشوری، تمام تلاش خود را به کار می‌گیریم تا با حضوری تاثیرگذار، از عناوین قهرمانی خود در مسابقات قهرمانی کشور دفاع کنیم و حضور پر رنگ تری در این عرصه داشته باشیم.

بومی سازی از اهداف کلان باشگاه محسوب می‌شود

نجفی، بومی‌سازی تیم‌های حاضر در لیگ‌های مختلف کشور را از اهداف کلان این باشگاه عنوان کرد و یادآور شد: ما به دنبال جذب جوانان استان در تیم‌های ورزشی خود هستیم و بر اساس سیاست‌های هیئت مدیره باشگاه مقرر شد تا با سرمایه‌گذاری در رده‌های مختلف سنی از جمله نونهالان، نوجوانان و جوانان خوزستانی، شرایط حضور آنان در لیگ‌های مختلف کشور را فراهم کنیم.

در همین زمینه نیز تیم وزنه‌برداری جوانان ملی حفاری با ترکیبی کاملاً بومی در مسابقات

ورزش نفت

درخشش بانوان کاراته کا نفت مسجدسلیمان

امید، جوانان و بزرگسالان برگزار شد، در رده سنی امید، تیم نفت مسجدسلیمان نماینده استان خوزستان، قهرمان شد و تیم‌های فارس و اصفهان به مقام‌های دوم و سوم رسیدند. در رده سنی جوانان، تیم فارس اول شد، تیم تهران بر سکوی دوم ایستاد و نفت مسجدسلیمان سوم شد. در رده سنی بزرگسالان نیز تیم‌های تهران (الف)، تهران (ب) و نفت

مسابقات کاراته قهرمانی کشور با شناخت تیم‌های برتر این مسابقات به کار خود پایان داد. مسابقات قهرمانی کشور کاراته بانوان کشور که با حضور ۸۰۰ کاراته‌کار در قالب ۳۰ تیم از ۱۷ استان به مدت یک روز در شهر سمنان برگزار شد، با قهرمانی تیم کاراته نفت مسجد سلیمان خاتمه یافت. طی این مسابقات که در رده‌های سنی

عباسی، سرمربی اسبق تیم ملی و با ۲۶ کاراته‌کار عازم این مسابقات شده بود، توانست با درخشش خیره‌کننده و همت بلند ورزشکارانش ۲۴ عنوان قهرمانی شامل ۱۵ مدال طلا، ۶ نقره و ۳ برنز را کسب کند.

مسجدسلیمان به ترتیب به عناوین اول تا سوم دست یافتند. شایان ذکر است، کاروان تیم نفت مسجدسلیمان که به نمایندگی از استان خوزستان و به سرمربیگری شیخان طیبه

قهرمانی فرزند نفتی در کاراته قهرمانی کشور

برگزار شد و بیش از یک هزار و ۱۰۰ ورزشکار از ۲۱ استان کشور در پنج رده سنی نونهالان، نوجوانان، جوانان، امید و بزرگسالان به مدت دو روز با هم به رقابت پرداختند. وی همچنین در سومین دوره مسابقات بین‌المللی فودوکان کاراته جام «دوستی ملت‌ها» که با حضور ۱۳۰۰ ورزشکار در قالب ۱۲ تیم اروپایی و آسیایی در استان کرمانشاه برگزار شد، توانست در دو رشته کاتا انفرادی و کومیته به ترتیب عناوین اول و سوم را از آن خود کند.

فرزند یکی از همکاران شرکت بهره‌برداری نفت و گاز غرب در مسابقات کاراته قهرمانی کشور خوش درخشید. کمند توحیدی فر، فرزند شاهین توحیدی فر از همکاران شاغل در منطقه عملیاتی نفت شهر موفق شد در مسابقات قهرمانی کاراته بانوان سبک شیتوریو اینیوئی‌ها در رده سنی نونهالان در دو رشته کاتا انفرادی و کومیته به ترتیب عناوین اول و دوم این دوره از رقابت‌ها را از آن خود کند. این مسابقات در سالن جهان پهلوان امامعلی حبیبی قائم شهر

نایب قهرمانی والیبالی پخش منطقه مرکزی

مدت ۵ روز برگزار شد که در پایان این رقابت‌ها، تیم والیبالی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه استان مرکزی موفق شد، رتبه دوم این دوره از مسابقات را کسب کند. رضا رفیعی، علی رضی، احمد علی محمدی، محمد باقر هاشمی، حسین محمدی، مسعود شیدا، محمد علی مصطفی نژاد، عادل میقانی و حامد کاظمی بازیکنان تیم والیبالی پخش منطقه مرکزی را تشکیل می‌دادند.

تیم والیبالی پخش منطقه استان مرکزی، نایب قهرمان مسابقات هفته دولت شد. یک دوره مسابقات والیبالی به مناسبت هفته دولت در بین دستگاه‌های دولتی استان مرکزی برگزار شد که تیم والیبالی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه استان مرکزی هم در این رقابت‌ها حضور داشت. پوریا اسدی، مسئول امور ورزش منطقه در این باره گفت: مسابقات هفته دولت بین ۸ تیم از سازمان‌های دولتی به

فرزندان آبادانی قهرمان فوتسال پالایشی‌ها

یک دوره مسابقات فوتسال چند جانبه بین شرکت‌های پالایشی در رده فرزندان برگزار شد که تیم فوتسال پالایش نفت آبادان به مقام قهرمانی رسید. مسابقات فوتسال فرزندان کارکنان شرکت‌های پالایشی که به مدت ۳ روز با حضور تیم‌های آبادان، اراک، اصفهان و بندرعباس به صورت دوره‌ای برگزار شد، تیم پالایش نفت آبادان توانست با اقتدار کامل و پیروزی بر تمام حریفان، مقام اول این دوره از مسابقات را کسب کند و تیم‌های پالایش نفت اصفهان و پالایش نفت اراک نیز به ترتیب مقام‌های دوم و سوم را به دست آوردند.

تارتار: می توانستیم گل های بیشتری به استقلال بزنیم

سرمربی پارس جنوبی جم می گوید: اگر بازیکنان این تیم گذشت داشتند، گل های بیشتری می زدند.

مهدی تارتار بعد از پیروزی مقابل استقلال درباره این دیدار گفت: بازی سنگینی بود، بخصوص زمانی که بازیکن ما اخراج شد. من به یاد ندارم به دلیل تاخیر در اوت دستی، کارت زرد بدهند. جدا از قضاوت خوب خورشیدی، این صحنه شک و شبهه برای من ایجاد کرد. بعد از گل استقلال، میدان داری کردیم و با استفاده از سیستم دفاع ضد حمله، مالک زمین بودیم که اگر در ضد حملات خوب عمل می کردیم و گذشت داشتیم، گل های بیشتری می زدیم.

تارتار در ادامه در خصوص تیم استقلال گفت: استقلال، بازی بدی ارائه نکرد؛ ولی مصدومان زیادی داشت. به نظر من شانس، یار استقلال نیست. ما ساختار دفاعی مان را به مرحله ای رساندیم که در دو دیدار اخیر گل نخوردیم.

تارتار به هواداران تیمش اشاره می کند و می گوید: من از هواداران مان تشکر می کنم که همه زرد پوشیده بودند. وقتی به ورزشگاه آمدم، مطمئن بودم پیروز می شویم.

سرمربی پارس جنوبی درباره رقابت با پرسپولیس گفت: ما بازی به بازی که پیش رفتیم، فهمیدیم که ظرفیت مان بالاست و پس از آن، دو بازیکن با کیفیت مثل مطهری و اومانی را جذب کردیم. این که می توانیم با پرسپولیس بزرگ که در آسیا نتیجه می گیرد، رقابت کنیم، به ما روحیه می دهد. امیدوارم این موضوع در روند کار ما تاثیر گذار نباشد.

پارس جنوبی جم ۲ - ۰ استقلال تهران

پارس جنوبی ولکن صدر جدول نیست

پارس جنوبی جم با پیروزی مقابل استقلال، پنجمین برد خود را جشن گرفت و با این پیروزی خانگی ۱۶ امتیازی شد.

ترکیب پارس جنوبی جم

محسن فروزان، مجتبی لطفی، حامد نور محمدی، فرشاد محمدی مهر، میثم تیموری، فرشاد سالاروند، حسین پورامینی، امید سینک، علی دشتی (+۱، ۴۵- مهدی زبیدی)، آلوینس نائنگ (۵۵- امیرارسلان مطهری) و ابراهیم صالحی (۷۲- احسان تاییدی) سرمربی: مهدی تارتار

تحت فشار گذاشتند و موقعیت های زیادی خلق کردند، تا اینکه بالاخره سد دفاع استقلال شکست و علی دشتی در دقیقه ۳۸ با یک دریبل زیبا و یک ضربه استادانه، دروازه استقلال را باز کرد تا پارس جنوبی جم: نیمه اول را با پیروزی به رختکن برود.

با شروع نیمه دوم، پارسی ها به اداره بازی پرداختند و با استفاده از شیوه دفاع ضد حمله، حاکم توپ و میدان بودند که با از دست دادن چند موقعیت مسلم در دقایق وقت اضافه، روی یک ضد حمله صاحب یک ضربه پنالتی شدند که سالاروند، پشت توپ ایستاد و در دومر حله توانست ضربه خود را به گل تبدیل کند تا پارس جنوبی جم در روزی که استحقاقش را داشت و توپ را در زمین بخوبی به گردش در می آورد، با نتیجه ۲ بر صفر استقلال را شکست دهد و در صدر جدول قرار بگیرد.

تیم فوتبال پارس جنوبی جم در ادامه موفقیت های پی در پی خود در لیگ برتر فوتبال ایران، در یک دیدار تماشایی که حاکم مطلق توپ و زمین بود، موفق شد استقلال تهران را شکست دهد.

تیم فوتبال پارس جنوبی جم از هفته ششم لیگ برتر فوتبال باشگاه های ایران در جو ورزشگاه تختی این شهر در حضور بیش از ۲۰ هزار هوادار مشتاق و پرشور، میزبان تیم فوتبال استقلال تهران بود که موفق شد در دیداری زیبا که ۹۰ دقیقه حاکم مطلق توپ و میدان بود، حریف تهرانی خود را با تمام ستاره های گران قیمتش شکست دهد.

شاگردان مهدی تارتار که با پرسپولیس تهران در صدر جدول در کورس قهرمانی حضور دارند، برای اینکه جایگاه خود را از دست ندهند و کماکان در صدر باقی بمانند، از همان شروع بازی با شیوه ای هجومی حریف خود را

علی دشتی:

به قهرمانی در لیگ فکر می کنیم

علی دشتی، هافبک گلزن تیم پارس جنوبی جم که با گلش زمینه ساز شکست استقلال شد، در خصوص این بازی می گوید: از قبل هم می دانستیم که بازی سختی مقابل استقلال داریم، اما تمام هدف مان کسب سه امتیاز بود و با همین انگیزه به میدان رفتیم. می خواستیم استقلال را ببریم تا تلافی شکست دیدار دوستانه مان با آنها در ارمنستان را کرده باشیم. دشتی در ادامه درباره گلزنی اش می گوید: قبل از بازی به دوستانم گفته بودم که گل می زنم. به دلتم افتاده بود که در این بازی، دروازه استقلال را باز می کنم، بنابراین به قولم عمل کردم و از این بابت از همه آنها که به من کمک می کنند تا گل بزنم، تشکر می کنم. راستش می دانستم که در این بازی گل می زنم، اما فکر نمی کردم چنین گل قشنگی بزنم. از گلی که زدم، حظ بردم. دشتی در خصوص این که پارس جنوبی، پتانسیل قهرمانی دارد یا نه، گفت: فقط به قهرمانی و نایب قهرمانی فکر می کنیم. ما تا الان خودمان را در صدر جدول حفظ کردیم؛ چون کاری به دیگر تیم ها نداریم و فقط به توانایی خودمان اکتفا می کنیم. چرا نباید به قهرمانی و نایب قهرمانی فکر کنیم، وقتی می توانیم به این عنوان برسیم.

چند دان‌های کاربردی مجموعه مطالبی است از مسائل روز دنیا. مطالبی که خواندن آن خالی از لطف نیست و می‌تواند کشتی امید را در طوفان استرس‌ها، اضطراب‌ها و روزمرگی‌هایی که هر کدام از ما به نوعی گرفتار آنیم، بررسی مشکلات تربیتی، خانوادگی، حقوقی، آگاهی‌دانه از برخی مسائل جامعه و نکات خواندنی، از اهداف چند دان‌های کاربردی است. امید است که بتوانیم حلقه‌ای باشیم در زنجیره بالا بردن آگاهی جامعه.

چند مسئله حقوقی

وکیل خود باشیم

تعریف دیه

دیه پولی است که یک فرد به خاطر جراحی که به دیگری وارد می‌کند یا به خاطر کشتن غیر عمد او باید به فرد زیان دیده یا وارثانش بپردازد.

پرداخت دیه

دیه به خاطر کشتن انسان دیگر، ایجاد زخم و جراحت در بدن کسی یا شکستن عضو از اعضای او یا از بین بردن یکی از حواس انسان پرداخت می‌شود.

پرداخت دیه در مورد کشتن انسان

کشتن انسان، گناهی بزرگ و نابخشودنی است؛ به گونه‌ای که در قرآن، کشتن یک انسان بی‌گناه مساوی کشتن تمام انسان‌های روی زمین دانسته شده است. کشتن انسان یا عمد است یا غیر عمد؛ اگر کشتن عمدی باشد، مجازات آن اعدام (قصاص) است، اما اگر قتل یک انسان عمدی نباشد و در اثر اشتباه یا بی احتیاطی باشد، مجازات اعدام در پی ندارد، بلکه مرتکب قتل به پرداخت دیه به ولی دم (وارثان) مقتول محکوم می‌شود.
نکته ۱: اگر کشته شدن انسان در اثر بی احتیاطی و سهل انگاری یا در اثر حوادث رانندگی رخ دهد و این حادثه رانندگی در اثر بی احتیاطی و معیوب بودن وسیله و... باشد، مرتکب علاوه بر پرداخت دیه به مجازات محکوم می‌شود. این مجازات در مورد رانندگی ۶ ماه تا ۳ سال حبس و در سایر موارد، یک سال تا سه سال خواهد بود.
نکته ۲: اگر قتل عمدی باشد و وارثان مقتول از قصاص قاتل گذشت کنند، می‌توانند از قاتل دیه بگیرند یعنی با گذشت و عفو صاحبان خون (اولیای دم) مجازات اعدام (قصاص) از قاتل برداشته و دیه از قاتل دریافت می‌شود. البته در مورد قتل عمدی که قاتل قصاص نشود، مجازات حبس (۳ سال تا ۱۰ سال به علاوه دیه در حق او اجرا می‌شود.

نقطه آغاز مدگرایی

توجه به مد در ایران از زمان قاجار و با سفر ایرانیان به اروپا آغاز شد. در آن زمان سفرهای دیپلماتیک درباریان به اروپا باعث آشنایی آنها با پوشش‌های غربی شد. عامل دیگر، تأثیرات فرهنگی غرب در ایران، سفر دانشجویان ایرانی به اروپا برای ادامه تحصیل بود که زمینه تغییر دیدگاه نسبت به سبک پوشش را به اینک بیشتر این سفرها از سوی مردان انجام می‌شد، جامه‌های مردانه زودتر از لباس زنان دستخوش تغییر شد. تا آن زمان اطلاع از لباس‌های اروپایی در میان زنان ایرانی محدود بود و جامه زنان اروپایی از طریق تصاویر وارداتی به ایران شناخته شدند. نقطه شروع مدگرایی زمانی بود که همسر فتحعلی شاه در یک مهمانی دربار با «لیزابت مک نیل» آشنا شد. لیزابت مک نیل در آن مهمانی لباس ساتن سپید، تزئین شده با چین‌های توری و همچنین ردای قرمز ابریشمی بر تن داشت که در تضاد با لباس‌ها و جواهرات با شکوه و پر زرق و برق خانم‌های درباری بود. این لباس ساده، بسیار مورد توجه بانوی اول دربار ایران قرار گرفت و نقطه آغازی برای تغییر لباس زنان دربار قاجار شد. در زمان سلطنت ناصرالدین شاه، دخترش تاج‌السلطنه که تحصیل کرده اروپا بود، باعث ورود مد روز اروپایی به ایران شد. او برای نامزدی و عروسی اش لباسی از ابریشم صورتی و ساتن سفید پوشید که با تور سر به سبک عروس‌های اروپایی کامل می‌شد. زنان درباری نیز برای اولین بار لباس‌هایی یقه باز به سبک دهه ۱۸۷۰ میلادی پوشیدند.

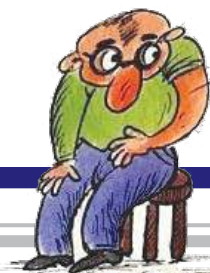
چند دقیقه با مد

فقط روزی چند دقیقه

بسیاری از مردم دوست دارند کتاب بخوانند، اما منتظر زمانی مناسب برای انجام این کار هستند. با تجربه مشخص شده است که این زمان مناسب در زندگی امروزی به سختی به دست می‌آید؛ بنابراین انتظار برای پیش آمدن فرصت مناسب، انتظار خوب، اما نه چندان واقعی است. بهتر است به جای اینکه منتظر این باشید تا فرصتی پیش بیاید که مثلاً فلان کتاب را بخوانید، شروع به خواندن آن کتاب کنید، اما سعی کنید بیشتر از یک ربع یا ۲۰ دقیقه نخوانید. اینکه روزی ۱۵ دقیقه کتاب بخوانید، بهتر از آن است که منتظر باشید آخر هفته به طور مداوم یک ساعت و ۳۰ دقیقه کتاب بخوانید؛ البته روزی ۱۵ دقیقه برای شروع کتابخوانی است، به طور حتم بعد از مدتی، کنش شما برای خواندن، این زمان را افزایش می‌دهد، اما با این روش می‌توانید یک حرکت مستمری را جایگزین یک حرکت دفعی کنید که البته رمز موفقیت در بسیاری از کارهاست. از قدیم هم گفتند رهرو آن است که آهسته و پیوسته رود!

عذاب وجدان نگیرید!

اگر دوست دارید کتاب بخوانید، اما فرصتی برای این کار پیدا نمی‌کنید، عذاب وجدان نگیرید. این عذاب وجدان فقط ترس شما را برای شروع کتاب خوانی بیشتر می‌کند. بهتر است به جای حسرت خوردن از روزها و دقایقی که کتاب نخوانده‌اید، از یک جایی شروع کنید. یادتان باشد همیشه سخت ترین قدم، اولین قدم است. دیده‌اید وقتی درس‌هایتان را نمی‌خوانید، بعداً جرات خواندنش را پیدا نمی‌کنید؟ و درس‌ها هر روز روی هم تلنبار می‌شود؟ و شما هر روز عذاب وجدانتان بیشتر می‌شود؟ و هر روز بر ترستان افزوده تر؟ راهش این است که از یک جایی شروع کنید و ادامه دهید، بعد از چند روز خواهید دید که آنقدرها هم ترسناک نبوده است. جایی شروع کنید و آن را استمرار دهید.
ادامه دارد...

چگونه به فرزندم پیاموزم از خود دفاع کند؟

معمولا کودکان حدود دو سالگی در زمان بازی، یکدیگر را هل می‌دهند، گاز می‌گیرند یا کتک می‌زنند. آنها به شدت از رفتار همسالان خود خشمگین می‌شوند، زیرا هنوز رابطه برابر را نیاموخته‌اند. کتک زدن در ۳ سالگی یا بعد از آن طبیعی نیست و به بررسی نیاز دارد.

آیا والدین باید دخالت کنند؟

این وظیفه کودکان در این محدوده سنی نیست که از خود مراقبت کنند. آنها نیاز دارند شخص بزرگسالی کنار آنها باشد تا اگر کودکی اقدام به زدن یا هل دادن دیگری کند، بزرگسال، بدون دادزدن یا دعوا کردن او را متوقف کند.

جمله اشتباه کدام است؟

این جمله، آسیب فراوانی به کودک ما خواهد زد. تمام آموخته‌های فرزندتان زیر سوال خواهد رفت و این سوال پیش می‌آید پس اگر کسی کار بدی کند، من هم می‌توانم آن را تکرار کنم؟

کودکی که می‌زند، درونش لبریز از حس بد به خود و دیگران است. در حقیقت کودکی که کتک می‌زند، از کودکی که کتک می‌خورد بیشتر آسیب می‌بیند و احساسات منفی بیشتری را درون خود احساس می‌کند؛ با گفتن این جمله «اگر زده، تو هم بزنی» به کودک، در واقع او را در خطر آسیب فیزیکی جبران ناپذیر قرار می‌دهید و به او خشم، مجازات و کینه‌ورزی را آموزش خواهید داد.

پس چه رفتاری داشته باشیم؟

باید بدانید زمانی که کار به برخورد فیزیکی می‌رسد، به فرزندتان پیام‌زید بهتر است دست خود را بالا بیاورد و بگوید زنی. با آموزش این رفتار به فرزند خود، به او می‌آموزید که در رابطه با دیگران می‌تواند حد و مرز مشخصی قرار دهد و از خود دفاع کند. اگر طرف مقابل به کار خود ادامه دهد، فرزند شما باید محیط را ترک کند. با این کار به فرزندتان می‌آموزید که انسانهایی در زندگی سر راه ما قرار خواهند گرفت که دچار اختلالات رفتاری هستند و علاقه‌ترین واکنش این است که با این افراد درگیر نشویم. ترک کردن محیط، نه نشانه ترسو بودن شخص است و نه دلیل بر بی‌عرضگی او تنها نشان می‌دهد شخص تفاوت خوب و بد و درست و نادرست را

اگر جرات دارید به قلعه دراکولا بروید!

آن بر اساس یکی از فرمانروایان قرن پانزدهم به نام Vlad Tepes است که به طرز وحشیانه‌ای دستور قتل عام و شکنجه ده‌ها و بلکه صدها نفر را در دوران فرمانروایی‌اش داده است. وقتی که از قلعه برن رومانی دیدن می‌کنید به صدها گردشگر دیگری می‌پیوندید که از صخره‌های سنگی بالا می‌روند تا خودشان را به این قلعه قرون وسطایی برسانند. در سفر به رومانی و بازدید از این قلعه از اتاق‌ها و راهروهای باریک آن که بوسیله ۲ مردی که لباس دراکولا و ولاد را پوشیده‌اند، راهنمایی می‌شوید. آنها داستان‌های جالبی از فتوحاتشان و مردمی که زمانی در این قلعه زندگی می‌کرده‌اند، به شما می‌گویند و اطلاعات جالب توجهی در اختیار تان قرار می‌دهند. هم‌زمان هم صدای زوزه گرگ‌ها پخش و فضای جالب توجه و ترسناک و هیجان‌انگیزی ایجاد می‌شود.

گردشگری

برشی از یک کتاب

جابجا کردن کوه

کارهای سرزنش کنیم. اگر آدم به قضا و قدر معتقد باشد، باید دست روی دست بگذارد و بگوید: «خواست خدا هر چه باشد، همان می‌شود.» و آنقدر سر جایش بنشیند تا بمیرد. من به آزادی اراده و همت برای رسیدن به خواسته‌هایم اعتقاد کامل دارم. این اعتقاد کوه را جابه‌جا می‌کند!...

بابا لنگ دراز / جین وبستر
مترجم: مهر داد مهدویان

من رمز خوشبختی واقعی را یافته‌ام. باید حال را دریایی، نه اینکه همیشه افسوس گذشته را بخوری و فکر آینده باشی. باید قدر لحظاتی را که در اختیار داری، بدانی. مثل کشاورزی: آدم، هم می‌تواند در یک زمین پهناور بذر بپاشد، هم می‌تواند کشاورزی خود را به یک قطعه زمین کوچک محدود کند و از همان نقطه کوچک نهایت استفاده را ببرد. من هم می‌خواهم کشت و کارم را به یک قطعه زمین کوچک محدود کنم. می‌خواهم از لحظه لحظه عمرم لذت ببرم و بدانم که دارم لذت می‌برم. بیشتر مردم زندگی نمی‌کنند، فقط می‌دوند. آنها سعی می‌کنند به هدفی دور و دراز دست بیابند، اما در وسط راه چنان از نفس می‌افتند و خسته می‌شوند که اصلا مناظر زیبای محیط آرام اطراف خود را نمی‌بینند و وقتی به خود می‌آیند که پیر و فرسوده شده‌اند و دیگر فرقی نمی‌کند به هدفشان برسند یا نه!...

... آیا به آزادی اراده عقیده دارید؟ من که دارم

بی‌چون و چرا

من با فیلسوفانی که فکر می‌کنند اعمال ما جبری است و از عواملی غیر ارادی ناشی می‌شود، مخالفم و و این عقیده را غیر اخلاقی می‌دانم. اگر این را قبول داشته باشیم، نباید کسی را به خاطر

بانگ کاروان کربلا

آیهٔ نهٔ سورة وَالسَّجْمِ را معنا کنم
 نهی از منکر نمایم زشتی اش افشا کنم
 امتی را در جهان شایسته و والا کنم
 شاهراه روشنی‌ها از ید بیضا کنم
 تاقیامت ریشه کن از اهل این دنیا کنم
 با ولایت خواهی اهل ولا غوغا کنم
 ربط بین خالق و مخلوق با برجا کنم
 طاهر از آلودگی آن چهره و سیما کنم
 تا فرامین خدا را مو به مو اجرا کنم
 تا دوباره هردو را تفسیر با معنا کنم
 قفل جهل قلب‌های مستعد را وا کنم
 تا که رسم زورگویی در جهان ملغا کنم
 بهتر از هرباغ سبزه و گلشن خضرا کنم
 از عملکرد جهان آینهٔ رؤیا کنم
 مویه مواجرات دین آن شه طاهرا کنم
 بدعتی دردین بزدان، یکسرہ امحا کنم
 مطلب دین خدا را ساده و شیوا کنم
 با هدایت رهنمون ساحل دریا کنم
 نقش دین را در حیات و زندگی ایفا کنم
 ایستایی را تحرک داده و پویا کنم
 باگذشت و عشق و ایثار و بلا سودا کنم
 شیر دنیا و جهان از عالم بالا کنم
 میوه‌های خوب رس را چیده و یکجا کنم
 زندگی را با عدالت جالب و زیبا کنم
 از برای عبرت تاریخ دین، املا کنم
 کرده تبیین و بنی امیه را رسوا کنم
 در میان اهل عالم کعبهٔ دلها کنم
 ایدهٔ آزادگی را ثابت و ابقا کنم
 پیرو برنا و جوان و نوجوان دانا کنم
 با جوان و نوجوان‌ها محشر کبرا کنم
 تا ابد آن قلب‌ها را فارغ از سرما کنم
 دشمن ارکونه نیاید ارزشی دعوا کنم
 عشق را با خون خویش و هروان امضا کنم
 در نهایت راه سرخ دیگری پیدا کنم
 برگ وزین محکم نموده پیرا بُرنا کنم
 زنده اذین محمد چون دم عیسا کنم
 واژگون فرعون‌ها را بهتر از موسا کنم
 حاش لله تا در این ره از کسی پروا کنم
 شیوه‌ای را بر اساس دین حق مینا کنم
 اصف افراد زهوی خدا منما کنم
 یاد مادر یاد آن انسیسهٔ خورا کنم
 یاد مظلوم جهان، بابا، علی، مولا کنم
 با خیراز نطق داغ زینب کبرا کنم
 لشکری کوچک که در قلب همه ماوا کنم
 با حبیبیم، اصغر شش‌ماهه را تنها کنم
 بی نماز و روزه آدم وارد عقبا کنم
 حجله‌گاهش را به شادی درد دل هجیا کنم
 یادی از سبلی به روی چهرهٔ زهرا کنم
 زیر سم اسب‌ها در جنت الماوا کنم
 روبه‌رو در قتلگه با لشکر اعدا کنم
 در ره قرآن و دین احمدی اهدا کنم
 خاتمی را در دهان اکبر رعنا کنم
 بر حذر از شعله‌ها و راهی صحرا کنم
 دوستان را غرقه زیر گنبد مینا کنم
 در میان اهل عالم ولولہ برپا کنم
 برفراز نیزه چون خورشید خاور جا کنم
 روز دشمن را همیشه تار بی‌همتا کنم
 تا نهایت روشنی بخش ره فردا کنم
 در وفاداری شجاعت حریت انشا کنم
 با رضایت از رضای داور یکتا کنم
 تا ابد آزادگان را عاشق و شیدا کنم
 در کنار پیگیری دست آن سقا کنم
 زاهد از روی بصیرت آگه و بینا کنم

آمدم در کربلا قوسین او ادنی کنم
 آمدم احیا نمایم امر به معروف را
 آمدم اصلاح امت را نمایم آشکار
 آمدم تاراه حق را در میان تیرگی
 آمدم تا ریشهٔ جور و نفاق و کینه را
 آمدم تا در کنار دستداران علی
 آمدم تا حلقه‌های ارتباط مطمئن
 آمدم بردارم از سیمای دین رنگ نفاق
 آمدم از مکه تا کرب و بلا یسرلا
 آمدم گردین و قرآن گشته تحریف تمام
 آمدم تا با بصیرت دادن و تفسیر دین
 آمدم احساس یک تکلیف شرعی کرده‌ام
 آمدم تا زندگی را از نشاط و راستی
 آمدم تا آخرت را با عمل در دین حق
 آمدم تا زنده گردد سنت جدم رسول
 آمدم تا هر زمان و هر کجا آید پدید
 آمدم تا جان بگیرد فهم قرآن کریم
 آمدم تا تشنه گمان حقیقت جوی را
 آمدم تا که ولایت را شناسانم، سپس
 آمدم تا در میان اهل ایمان و خرد
 آمدم با خون سرخ و گرم خود در تینوا
 آمدم معراج سرخی را نمایم آشکار
 آمدم با کوله بار نامه‌های کوفیان
 آمدم تا ظلم را بردارم از روی زمین
 آمدم تا وعده و عهد و وفای کوفیان
 آمدم تا خدعه و مکر و فریب شامیان
 آمدم تا کربلا را بعد از این واقعه
 آمدم هیبت من الذله ای را سرفهم
 آمدم تا جان بگیرد انقلاب مردمی
 آمدم تا در مصاف زورمندان جهان
 آمدم تا با حرارت بخشی دل‌های پاک
 آمدم تا با همه هستی هدایتگر شوم
 آمدم سبط پیمبر نور چشم مرتضی
 آمدم چون صلح و سازش‌ها نبوده چاره گر
 آمدم تا بر رکاب توسن دل پا نهم
 آمدم تا مردگان زنده را در هر کجا
 آمدم تا در جهان فرعون اگر آید پدید
 آمدم در راه حق جان برکفم بنهادم
 آمدم تا هر ستره از ناسره گرد جدا
 آمدم تا بزدلان سست دنیا دوست را
 آمدم تا با مرور خاطرات کودکی
 آمدم تا در میان غربت آل علی
 آمدم تا امتی را در غبار فتنه‌ها
 آمدم تا در جهان گوشه‌ترکوب آن
 آمدم هفتاد ساله پیرمرد آورده‌ام
 آمدم تا کربلا آمد زهرطیف و گروه
 آمدم تا شبیه پیغمبر علی اکبرم
 آمدم آتش طناب و گردن و سقط جنین
 آمدم تا قاسم را نیمه جان روی زمین
 آمدم تا اصغر شش‌ماهه را با دست خود
 آمدم هفده نفر از خاندان آورده‌ام
 آمدم تا از عطش در ظهور و در کوران جنگ
 آمدم تا کودکان را از میان خیمه‌ها
 آمدم تا در میان شط‌خونی چون فرات
 آمدم تا با اسارت رفتن اهل حرم
 آمدم تا آدمی گردد اسیر کربلا
 آمدم تا برفراز منبر زین العباد
 آمدم هفتاد و دو خورشید را آورده‌ام
 آمدم تا غیرت عباس را مثل علی
 آمدم تا جانشیاری ز بر تیغ خصم دون
 آمدم با اهلیت و یاوران در کربلا
 آمدم تا دست‌های از بدن گشته جدا
 آمدم تا شیعیان راست قامت را مدام

زاهد کریمی - ملی حفاری - خوزستان - باغملک